

N:o 2.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, med förslag till Utsökningslag och i sammanhang dermed erforderliga författningar; Gifven Stockholms Slott den 30 December 1876.

Behovvet utaf en fullständig omarbetning af lagstiftningen rörande utsökningsväsendet har länge varit insedt och erkänt. Företrädesvis har klagan försports öfver brist på tillräcklig skyndsamhet vid lagsökningsmålens behandling och fullföljd samt öfver saknaden af den tydlighet och fullständighet i föreskrifterna rörande sjelfva exekutionen, som kunna göra densamma snabb och säker. Sedan med hänsyn härtill Kongl. Maj:t uti den för Nya Lagberedningen vid dess inrättande utfärdade instruktion föreskrifvit, att frågan om en förbättring af ifrågavarande lagstiftning skulle i främsta rummet utgöra föremål för Beredningens handläggning, har Beredningen afgifvit förslag till ny Utsökningslag och i sammanhang dermed erforderliga författningar, hvilka förslag underkastats grundlagsenlig granskning i Högsta Domstolen; och sedan desamma derefter blifvit öfversedda och i några delar ändrade, har Kongl. Maj:t nu funnit godt att dem till Riksdagens godkännande framlägga.

Med bifogande af Högsta Domstolens och Statsrådets i ämnet hållna protokoll vill alltså Kongl. Maj:t, jemlikt 87 § Regeringsformen, till Riksdagens antagande öfverlemna närlagda förslag till

- 1:o. Utsökningslag;
- 2:o. Förordning om nya utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall, och
- 3:o. Förordning angående stämmingsmän.

Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

Louis De Geer.

Förslag till Utsökningslag.

1 Kap.

Om de myndigheter, som med utsökningsmål hafva befattning.

1 §.

Utsökningsmål upptagas och prövas af öfverexekutor, som är för landet och för stad, lydande under landsrätt, Konungens Befallningshafvande, hvar inom sitt län, i Stockholm Öfverståhållare-embetet samt i rikets öfriga städer Magistraten eller, der Konungen det förordnar, viss ledamot af Magistraten.

2 §.

Utmättningsman är å landet och i stad, som under landsrätt lyder, kronofogde och i öfriga städer stadsfogde. Utmättningsman har att, efter ty i denna lag sägs, fullgöra hvad öfverexekutor förordnar, verkställa dom samt i vissa fall utan föreskrift af annan myndighet förrätta utmätning.

3 §.

Kronofogde eger att för bestämdt fall till utmättningsman i sitt ställe sätta länsman eller annan man, som af Konungens Befallningshafvande antagen är; svare dock vid utmätning kronofogden sjelf för redovisningen och för skada, som af utmättningsmannens fel eller försummelse kan komma. Ej må kronofogde åt annan uppdraga försäljning af utmätt fast egendom eller fördelning af köpeskillingen dertför, ej heller fördelning af köpeskillning för utmätt lös egendom i fall, som i 119 och 120 §§ nämnas.

4 §.

Emot öfverexekutor gälle enahanda jäf, som i Rättegångs-balken om domare sägas.

5 §.

Utmättningsman må ej taga befattning med mål, hvari han jäfvig är. Dessa äro mot honom laga jäf: om han är med part uti den skyldskap eller det svågerlag, som i 13 kap. 1 § Rättegångs-balken om jäf mot domare sägs; eller om han eller någon, som med honom sålunda i skyldskap eller svågerlag är, eger i målet del eller eljest kan af förrättningen vänta synnerlig nytta eller skada; eller om han är parts vederdeloman eller uppenbare ovän. Söker endera parten, sedan målet anhängigt är, sak med utmättningsmannen eller tillfogar honom något med ord eller gerning, i uppsåt att honom dermed jäfvig göra, det skall ej för jäf räknas. Förekommer jäf emot kronofogde eller stadsfogde, anmäla han det genast hos öfverexekutor, som, der jäfvet pröfvas lagligt, förordnar annan utmättningsman i den jäfviges ställe. Öfver beslut, som i jäfsfrågan gifves af öfverexekutorn, må klagan ej föras.

6 §.

Utmättningsman skall vid sin förrättning hafva med sig ojäfvigt vittne.

7 §.

Hos öfverexekutor skall föras dagbok, deri för hvarje mål anteckning göres om dagen, då ansökning eller annan handling inkommit, så ock om åtgärd, som blifvit i målet vidtagen.

8 §.

Kronofogde och stadsfogde skola hålla dagbok öfver alla mål, i hvilka utmätning eller annan deras åtgärd enligt denna lag äskas, och deri teckna dagen, då hvarje mål inkommit, den åtgärd dermed vidtagits och dagen, då det skett, eller hinder som förefallit; vare ock pligtige att ur dagboken meddela skriftligt intyg, när sådant begäres.

De närmare föreskrifterna om bokens förande meddelas af Konungen.

9 §.

Efter hvar tredje månads förlopp skola inom fjorton dagar kronofogde och stadsfogde till öfverexekutor insända utdrag ur den i 8 § nämnda bok för alla mål, som under de tre sista månaderna inkommit, så ock för de äldre mål, som ej blifvit före nämnda månader afslutade. Finnas ej mål, för hvilka sålunda redogöras bör, varde ock det inom lika tid anmaldt. Försummar fogde att inkomma med utdrag eller anmälan, såsom nu är sagdt, fälle öfverexekutor honom att böta en krona för hvar dag han dermed uteblifver; dock må ej dömas till sådan dagabot för längre tid än två månader. Är fogde fäld till dagabot och låter ej sig deraf rätta, varde straffad såsom för annan vårdslöshet i tjensten.

10 §.

Öfverexekutor åligger att noga tillse, huru de utmätningsmän, som under honom lyda, förrätta hvad dem enligt lag åligger eller eljest i tjensten betrott varder. Finner öfverexekutor vid granskning af insända dagboksutdrag eller annorledes, att utmätningsman underlåtit åtgärd, som till bevarande af parts rätt och säkerhet föreskrifven är, eller eljest sin pligt efter-satt, ege öfverexekutor, ändå att part ej förer klagan, döma den felande till böter högst femhundra kronor eller mistning af tienst på högst tre månaders tid. Anses felet kunna medföra svårare straff, eller erfordras utredning vid domstol, varde målet dit förvisadt; och ege öfverexekutor att emellertid skilja den felaktige från tienstens utöfning, när skäl dertill äro.

11 §.

Missfirmar någon öfverexekutor med ord eller gerning, då förhör inför honom hålles, eller i skrift, som till honom ingifves, eller missfirmar man sålunda inför öfverexekutor sin vederpart; dessa mål ege öfverexekutor att upp-taga och afgöra, när brottsligheten ej är gröfre än att den må beläggas med böter, högst etthundra kronor. Lag samma vare, der man inför öfverexe-kutor genom svordom, oljud eller annorledes kommer förargelse åstad.

2 Kap.

Om lagsökning för gäld.

12 §.

För klar och till betalning förfallen fordran, som grundar sig å skuldebref eller annat skriftligt fordringsbevis, må man söka gäldenären hos öfver-

exekutor i den ort, der gäldenären har sitt bo och hemvist eller någon tid sig uppehåller. Den ingenstädes eger stadigt hemvist, sökes der han finnes, eller, om han utrikes är, der han inom riket senast var boende. Är gäldenären utländsk man eller grundas fordran å löpande förskrifning, må gäldenären sökas hvar han träffas.

13 §.

Är för fordran inteckning i fast egendom beviljad, och vill borgenär för betalningen hålla sig allenast till egendomen, söke han egaren hos öfverexekutor i den ort, der egendomen ligger. Har egendomen blifvit af en till annan öfverlåten, må, innan nye egaren sökt lagfart, förre egaren utan hinder af öfverlåtelser sökas. Är tvist om eganderätten antecknad i lagfartsprotokollet, må den sökas, hvilken såsom egare har egendomen i besittning.

14 §.

Lagsökning skall göras skriftligen; och foge borgenär vid sin inlaga besannad afskrift af den handling, hvarå han sin fordran grundar. Underlåter han det, eller finner öfverexekutor den åberopade handlingen icke innefatta bevis om fordran, varde ansökningen ej upptagen, och teckne öfverexekutor det å inlagen.

15 §.

Upptages ansökningen, teckne öfverexekutor å inlagen föreläggande för gäldenären att, inom viss tid efter det lagsökningshandlingarna blifvit honom delgifna, å ansökningen skriftligen svara, vid äfventyr, om han det försummar, att målet ändå afgöres.

Derefter åligger det borgenären att handlingarna uttaga och dem i hufvudskrift eller besannad afskrift gäldenären delgifva på sätt, som för delgifvande af stämning är stadgad; dock skall, der delgifvandet må ske genom kungörelse i allmänna tidningarna, borgenären låta kungörelsen införas tre gånger minst en vecka mellan hvarje gång samt, om jemväl annan åtgärd för delgifvandet bör vidtagas, sådant fullgöra före sista kungörandet.

16 §.

I stad låte öfverexekutor, der borgenären det äskar och lagsökningshandlingarna tvåfalt ingifver, tillstålla gäldenären, om han i staden finnes, borgenärens ansökning med bilaga och kalla gäldenären att å viss tid hos

öfverexekutor sig inställa för att å lagsökningen svara, vid äfventyr som förut är sagdt. Finnes borgenären i staden, varde ock han kallad att å samma tid tillstädeskomma.

17 §.

Öfverexekutor utsätte för gäldenären den tid till svars afgifvande, som med afseende å orten, der gäldenären vistas, pröfvas nödig.

I de fall, då ansökningen må delgifvas gäldenären genom kungörelse i allmänna tidningarna, varde tiden för svars afgifvande satt till nitio dagar efter det kungörelsen tredje gången infördes.

18 §.

Gifver borgenär in bevis att lagsökningshandlingarna blifvit gäldenär så delgifna, som i 15 § sägs, så ock besannad afskrift af samma handlingar, och kommer ej gäldenären inom förelagd tid med skriftligt svar; eller uteblifver gäldenär, som varit enligt 16 § kallad; varde målet afgjort på de skäl, som borgenären företett.

Visas gäldenären hafva varit af laga förfall hindrad att svara eller sig inställa, förelägge öfverexekutor honom ny tid dertill.

19 §.

Uteblifver borgenär, då han och gäldenär enligt 16 § kallade varit, höre öfverexekutor gäldenären, om han är tillstädes, och afgöre målet på skäl, som för handen äro. Visar borgenären förfall och vill hörd varda, sätte öfverexekutor ut förhör i målet till annan dag och förelägge borgenären att då tillstädeskomma.

20 §.

Begär borgenär, innan målet blifvit afgjort, att få med påminnelser bemöta gäldenärs skriftliga svar, förelägge öfverexekutor borgenären tid dertill, högst tretio dagar. Ej må eljest flera skrifter än en å hvardera sidan vexlas.

21 §.

Finner öfverexekutor nödigt lemna part rådrum att i hufvudskrift förete handling, den han i afskrift ingifvit, förelägge honom viss dag dertill och

äfventyr att målet ändå afgöres; gifve ock vederparten tillfälle att af handlingen taga del, om skäl dertill förefinnes; och ege han då sig deröfver yttra, om han det äskar.

22 §.

Har ej borgenär inom natt och år, sedan honom förelades att gifva gäldenär del af ansöknungen, inkommit till öfverexekutor med bevis att delgifning skett, och är ej heller svar från gäldenären ingifvet, vare ansöknungen förfallen.

Lag samma vare, der inom sagda tid lagsökningshandlingarna icke blifvit till öfverexekutor återställda och ej heller styrkt afskrift deraf ingifven.

23 §.

Invänder part, att målet ej hörer öfverexekutorn till eller att flere hafva i målet del och böra deri höras, och varder ej invändningen gillad, fortfarande öfverexekutorn utan uppskof med målet.

24 §.

Nu nekar den som sökes sin hand och förskrifning: har han ej förut vid domstol eller inför öfverexekutor erkänt fordringshandling, och är ej heller derå tecknadt behörigt bevis, att han i tillkalladt vittnes närvaro inför kronofogde, stadsfogde eller notarius publicus erkänt handlingen; varde målet såsom tvistigt till domstol förvisadt.

25 §.

Invänder gäldenär, att han blifvit tvungen eller förledd att utgifva den handling, hvarå krafvet grundas; och visar han sannolika skäl för invändningen; varde ock målet förvisadt till domstol, der ej gäldenären försummat att tvånget eller förledandet anmäla och kungöra, såsom i 26 § stadgas.

26 §.

Anmälan om tvång eller förledande skall göras vid domstol eller hos öfverexekutor inom fyra veckor sedan tvånget upphörde eller förledandet skedde; vare ock gäldenären pliktig att, inom lika tid efter det anmälan gjordes, låta domstolens eller öfverexekutorns bevis derom i allmänna tid-

ningarna införas. Försummas något af hvad sålunda är föreskrifvet, ege öfverexekutor utan hinder af invändning, hvarom i 25 § sägs, borgenärens rätt pröfva.

27 §.

Gör gäldenär mot krafvet annat jäf, än nu är sagdt, och vill det styrka; då skall han sina bevis genast förete, och må ej andra än skriftliga bevis gälla. Finner öfverexekutor, att gäldenären har skäl till jäfvet, vare lag som i 24 § sägs.

28 §.

Äro ej sådana skäl för handen, att målet bör såsom tvistigt till domstol förvisas, ålägge öfverexekutor gäldenären betalningsskyldighet, vid äfventyr af utmätning.

Varder fordran, som enligt 13 § utsökes, faststald till betalning ur den intecknade egendomen, förordne öfverexekutor tillika, att egendomen må, utan föregående utmätning, säljas i den ordning, som om utmätt fast egendom stadgas; och vare det så ansedt, som hade egendomen blifvit utmätt.

29 §.

Vill gäldenär qvitta sin skuld mot fordran hos borgenären, och är denna fordran sådan som i 12 § sägs, förordne öfverexekutor, att den må, så långt den räcker, mot skulden qvittas.

30 §.

Ej må klar och förfallen fordran uppehållas för det, som stridigt eller icke förfallet är.

31 §.

Har öfverexekutor förvisat mål såsom tvistigt till domstol, stånde gäldenär lika fritt som borgenär att målet instämma.

32 §.

Varder borgenärs talan af öfverexekutor bifallen, ege gäldenär, der han ej hos öfverexekutorn erkänt skulden, rätt att efter stämning å borgenären

vid domstol söka återvinning i målet; stämme dock derom inom sex månader efter det öfverexekutorns utslag vann laga kraft eller, om besvär mot utslaget blifvit anförda, inom lika tid från det utslag öfver besvären föll.

33 §.

I lagsökningsmål skall utslag gifvas ofördröjligen, sedan målet kommit i det skick, att det kan afgöras.

34 §.

Äro parterne tillstädes, må öfverexekutor genast afkunna utslag muntligen; är blott ene parten när å dag, då efter kallelse eller föreläggande den andre bort tillstädeskomma, vare lag samma, der han utan styrkt förfall uteblifvit.

Utslag, som ej muntligen afkunnas, varde meddeladt å dag, som genom anslag sist dagen förut kungjord blifvit; och skall utslaget å den dag, hvarå det ställes, i utskrift vara för sökanden att tillgå, så ock för vederparten, om han det äskat. Underrättelse om tiden, då utslaget kommer att meddelas, varde tillika införd i en dertill inrättad bok, hvilken bör hållas en hvar till handa, som vill upplysning derur hemta.

35 §.

Föreläggande enligt 18, 19, 20 eller 21 § skall, der det ej afsäges muntligen, kungöras genom anslag; och varde anteckning derom tillika införd i den i 34 § omförmälda bok.

36 §.

Då utslag skriftligen utfärdas, skall fordringshandlingen eller den del deraf, som målet rör, i utslaget ordagrant införas eller omedelbart derefter afskrifvas, der den ej finnes intagen i protokoll öfver muntligt förhör, som i målet egt rum.

3 Kap.

Om verkställighet af dom i tvistemål, så ock af beslut i utsökningsmål.

37 §.

Utmättningsman ege, utan särskildt bemyndigande, verkställa domstols laga kraft egande dom i tvistemål:

1. då skyldighet att gälda penningar eller varor blifvit den tappande ålagd;
2. då någon blifvit förpligtad att viss lös egendom till annan utgifva;
3. då domstolen förordnat angående qvarstad eller skingringsförbud;
4. då dömdt är i fråga om tjenstehjons flyttning i eller ur tjenst;
5. då någon blifvit förpligtad att afträda fast egendom eller dömdt är om flyttning i eller ur hus; och
6. då domen eljest innehåller förpligtande för den tappande att något fullgöra, vid äfventyr att det, om han tredskas, må genom vederpartens föranstaltande utföras.

38 §.

Kan laga kraft egande dom icke, efter ty i 37 § är stadgadt, af utmättningsman utan särskildt bemyndigande verkställas, ankomme på öfverexekutor att om verkställighet och sättet därför förordna; och ege öfverexekutor, der någon skall tillhållas att något göra eller låta, och annat tvångsmedel eller äfventyr ej finnes i domen utsatt eller i lag stadgadt, förelägga den tredskande vite samt honom till sådant vite fälla.

39 §.

Är betalningsskyldighet någon ålagd, ege utmättningsman, utan särskildt bemyndigande, hos den tappande verkställa utmätning, ändå att ändring i domen sökes. Ej må dock utmätning å Underrätts dom ske förr än den vunnit laga kraft, der den, som tappat, ställer pant eller borgen för hvad honom ålagdt är, så ock för skada, som genom uppehållet vållas kan; ej heller å Hofrätts dom, der gäldenären styrker, att han, på sätt i 30 Kap. Rättegångs-balken föreskrifves, sin rätt till talan mot domen förvarat och till fullgörande deraf hos Konungens Befallningshafvande eller utmättningsman nedsatt penningar, svarande mot hvad dömdt blifvit.

40 §.

Hvad efter 39 § utmätt är må ej utan gäldenärens samtycke säljas förr än domen vunnit laga kraft; har lös egendom blifvit utmätt, hvilken är underkastad förskämning eller snar förstörelse eller hastigt fallande i värde eller erfordrar alltför kostsam vård, må dock öfverexekutor, om borgenären det äskar och sådant finnes lämpligt, förordna om egendomens försäljning.

Utmätt lös egendom må af den vinnande lyftas emot pant eller bor-

gen för återbäring, om domen ändras. Kommer försäljning af utmätt egen-
dom till stånd, gälle om lyftning af köpeskillingen hvad i 6 Kap. stadgas.

41 §.

Har någon blifvit förpligtad att viss lösegendom till annan utgifva,
ege utmätningsmannen, ändå att ändring i domen sökes, befordra den till
verkställighet, om den vinnande ställer pant eller borgen för godsets åter-
bäring; gitter han ej ställa säkerhet, varde godset, der han det äskar, af
utmättningsmannen belagdt med qvarstad.

Hvad domstolen förordnat angående qvarstad och skingringsförbud må
ock utan hinder af förd klagan af utmätningsmannen verkställas. Lag samma
vare om dom angående tjenstehjons flyttning i eller ur tjenst.

42 §.

Är dömdt i tvist om hyresmans flyttning i eller ur hus eller om
skyldighet för brukare af annans jord att den afträda, och pröfvas uppehåll
med domens verkställande vålla märkelig skada; då ege öfverexekutor att,
der den vinnande ställer pant eller borgen för det skadestånd, hvartill han
kan kännas skyldig, om domen ändras, förordna, att verkställighet må ske
utan hinder deraf att domen ej vunnit laga kraft.

43 §.

Är det, hvarom i andra mål dömdt blifvit, sådant att ändringssökan-
det ej varder onyttigt, om domen går i fullbordan, ege ock öfverexekutor,
der pant eller borgen ställes som i 42 § sägs, förordna, att domen må verk-
ställas, ändå att ändring deri sökes.

44 §.

Huru beslut i konkursmål, så ock dom i vaxelmål må, utan hinder
af ändringssökande, verkställas; derom gälle hvad särskildt är stadgad.

45 §.

Förlikning, som blifvit af domstol fastställd, verkställas i den ordning,
som för laga kraft egande dom är stadgad.

46 §.

Vill någon erhålla verkställighet å skiljemannadom, söke det hos öfverexekutor; hafva parterne under skiljemännen skjutit det, hvarom dömdt blifvit, och utfäst att nöjas åt skiljemännens beslut, eller skall domen eljest enligt lag till efterrättelse lända, förordne öfverexekutor, att domen verkställas må; och gånge den sedan i verket lika som domstols laga kraft egande dom, der ej af högre myndighet annorledes förordnadt varder.

47 §.

Uppstår hos utmättningsman tvifvel, huru dom rätteligen verkställas bör, anmäle det genast hos öfverexekutor. Finnes i ty fall, eller då verkställighet af dom hos öfverexekutor sökes, domen så mörk, att öfverexekutor ej kan meddela föreskrift om verkställigheten, förvise han parterna att i laga ordning öfver domen söka förklaring.

48 §.

Skall någon för verkställighet af dom eller eljest enligt denna lag ställa pant eller borgen och är ej säkerheten af vederparten godkänd, varde den pröfvad af öfverexekutor eller ock af utmättningsmannen, om säkerheten hos honom ställas må. Löftesmän skola borga en för alla och alla för en; för menighet eller för utländsk man skall borgas såsom för egen skuld. Den, som pant bjuder, vare, der öfverexekutor eller utmättningsmannen det föreskrifver, pligtig att sätta panten i förvar hos vederhäftig man, som åtager sig att den vårda; löftesskrift må omhändertagas af den, till hvars säkerhet den gäller.

Den, som Konungens och Kronans talan förer, vare från säkerhets ställande fri.

49 §.

Har någon, som ej vädjat mot Underrätts dom, stämt om återvinning enligt 12 Kap. Rättegångs-balken, eller har någon, endast på grund af domvilla eller annan felaktighet i rättegången, hos högre rätt yrkat ogillande af dom, som eljest bör såsom lagakraftvunnen anses, gånge utan hinder deraf domen i verkställighet såsom laga-

kraftvunnen, så vidt ej Rätten, der talan är anhängig, annorledes förordnar.

Ej må ansökan om resning hindra doms fullbordan.

50 §.

Ändras eller upphäves dom, hvarå utmätning, qvarstad eller annan verkställighet följt, gånge, ändå att klagan öfver senare beslutet föres, verkställigheten åter, der så ske kan; och fülle den, som verkställigheten sökt, all skada; vare ock, om han något lyfta eller tillträda fått, pligtig att det genast med dess ränta eller afkomst till vederparten återställa. Äro penningar lyftade, gälde ränta derå efter sex för hundra om året från lyftningsdagen.

51 §.

Om verkställighet af öfverexekutors utslag, hvarigenom betalningsskyldighet blifvit någon ålagd, gälle hvad ofvan är stadgadt i fråga om Underrätts dom i ty fall.

Har öfverexekutor, såsom i 28 § sägs, förordnat om fast egendoms försäljning, må den ej ega rum förr än laga kraft å utslaget kommit.

52 §.

Annat beslut i utsökningsmål gånge i verkställighet, ändå att beslutet öfverklagas; dock må, der någon blifvit fäld till böter eller vite, eller utmätningssman blifvit dömd till mistning af tienst på viss tid eller utgifvande af skadestånd, utslaget ej verkställas förr än det vunnit laga kraft. Huru beslut angående fördelning af köpeskilling för utmätt egendom går i verkställighet skils i 6 Kap.

4 Kap.

Om utmätning.

53 §.

Vill man på grund af dom eller utslag, hvarigenom betalningsskyldighet blifvit gälldenär ålagd, erhålla utmätning hos denne; ingifve

till utmätningssmannen domen eller utslaget samt, då fråga är om skiljemannadom, öfverexekutors beslut om dess verkställande, så ock, der fordran är på skuldebref eller annat skriftligt fordringsbevis grundad, fordringsbeviset i hufvudskrift.

54 §.

Har i löpande skuldebref, som är stäldt att betalas å viss dag, gäldenär medgifvit, att utmätning för skuldebrefvets innehåll må utan hans hörande verkställas, och är behörigt bevis tecknad å skuldebrefvet, att gäldenären erkänt det inför domstol eller öfverexekutor eller ock, i tillkalladt vittnes närvaro, inför kronofogde eller stadsfogde eller notarius publicus; då må, ändå att betalningsskyldighet ej blifvit, såsom i 53 § sägs, gäldenären ålagd, utmätning hos honom ske, der sex månader ej från förfallodagen förflutit, och det ej finnes att gäldenären, då han erkände skuldebrefvet, icke var myndig.

Den, som undergått utmätning, efter ty nu är sagdt, vare ej förment att vid domstol söka sitt åter af borgenären, om skäl dertill finnes.

55 §.

För fordran, som enligt protokoll öfver offentlig auktion härleder sig från inrop af lös egendom och är till betalning förfallen, må ock, ändå att betalningsskyldighet ej blifvit gäldenären ålagd, utmätning ske, der gäldenären vid utmätningstillfället utan jäf erkänner skulden; dock skall utmätningssmannen, innan utmätningen verkställas, om erkännandet taga skriftligt bevis, antingen af gäldenären sjelf eller, om han ej kan skriva eller ej vill beviset meddela, af två ojäfvige män.

56 §.

Vill någon erhålla utmätning enligt 54 eller 55 §, skall skriftlig ansökan jemte skuldebrefvet i hufvudskrift eller protokollet vid auktionen till utmätningssmannen aflemnas.

57 §.

Då för utmätningssmannen vinnaude fordringsbevis till utmätningssmannen aflemnas, göre han derom anteckning å handlingen.

58 §.

Skall utmätning för en borgenärs fordran ske, och varder, innan den blifvit företagen, handling, hvarå utmätning hos samme gäldenär bör för annan borgenärs fordran verkställas, till utmätningsmannen ingifven; då skall utmätning för bådas fordringar på en gång verkställas, der det kan ske utan att den ene borgenären i sin rätt uppehålls på grund af hinder, som för uttagande af den andres fordran må förekomma.

59 §.

Nu är gäldenär ej tillstädes, då utmätningsman sig infinner för att verkställa utmätning för fordran, som i 53 och 54 §§ afses; har underrättelse derom, att utmätning för fordringen är sökt, blifvit efter ty i 60 § sägs meddelad, eller är anledning att gäldenären håller sig undan eller rest bort, förty att han väntar utmätning; då gånge förrättningen för sig utan hinder af gäldenärens frånvaro; dock skall i ty fall hans hustru eller husfolk eller annan, som har egendomen i vård eller besittning, tillsägas att vid förrättningen närvara. Finnas ej de, varde närboende granne, som anträffas, tillsagd.

Kan ej utmätningen genast företagas, då utmätningsmannen för sådant ändamål sig instält, och är fara att godset under tiden stickes ur vägen; låte utmätningsmannen, der borgenären nödig kostnad förskjuter, vård hållas öfver godset, till dess utmätning kan ske.

60 §.

Underrättelse, hvarom i 59 § sägs, skall, för att anses giltig, meddelas gäldenären genom utmätningsman. Har underrättelsen, af utmätningsmannen skriftligen utfärdad, bevisligen kommit gäldenären annorledes tillhanda eller ock, om han, i sitt hemvist sökt, ej kunnat der anträffas, blifvit sist dagen före utmätningen meddelad hans hustru eller husfolk eller, om de ej anträffas, anslagen å hans husdörr; vare det ock gilt.

Skall utmätning ske å gäldenären tillhörig egendom, som finnes å annan ort, än der han har sitt hemvist, och ej blifvit af gäldenären till utmätning uppgifven, bör underrättelse, hvarom nu är sagdt, jemte uppgift å förrättningsstället meddelas så tidigt, att gäldenären kan sin

rätt vid utmätningen bevaka; njute dock ej för sådant ändamål längre rådrum än åtta dagar.

Har gäldenären ej stadigt hemvist i riket och ej heller känt ombud i orten, der utmätning skall ske; vare underrättelse, som nu sagd är, ej af nöden.

61 §.

Skall viss vara utmätas och finnes den ej; då skall den med annan egendom gäldas.

62 §.

Lösören skola gå i mät förr än fast egendom må utmätas, der ej borgenär och gäldenär annorlunda sämjas; är fordran, hvarför utmätning skall ske, intecknad i gäldenärens fasta egendom, varde den först utmätt, der ej borgenären hellre vill taga betalning ur lösören. Skall utmätning på en gång ske för intecknad fordran och annan borgenärs fordran, som icke är intecknad, ege inteckningshafvaren ej till förfång för den andre taga betalning ur lösören för hvad af den fasta egendomen kan utgå.

63 §.

Har gäldenär fordran eller annan rättighet, som kan öfverlätas; den må ock gå i mät, der annan egendom ej finnes att tillgå, eller borgenär och gäldenär om fordringens eller rättighetens utmätande åsämjas. Sådana obligationer eller andra värdepapper, hvilka i allmänna rörelsen gångbara äro, må tagas i mät såsom här ofvan om lösören är sagdt.

64 §.

Af lösören skall hvad gäldenären för sin näring behöfver eller minst kan umbära sist utmätas. Uppgifver gäldenär viss egendom till utmätning, bör den företrädesvis i mät tagas, der sådant lämpligen samt utan förfång för borgenär kan ske, och annan ordning ej är föreskrifven.

65 §.

Från utmätning skola undantagas nödiga gång- och sängkläder för gäldenären, hans hustru och oförsörjda barn. Sakna de utväg till

nödtorftigt uppehälle; då skall af det förråd, som i huset finnes, undantagas hvad till deras underhåll för en månad tarvas, så ock nödiga arbetsredskap, dock ej öfver femtio kronor. Lös pant må ej undantagas från utmätning för den gäld, hvarför pantsättningen skett.

66 §.

Gäldenärs innestående aflöning för allmän eller enskild tjänst, eller innestående pension å rikets stat må icke utmätas, förr än gäldenären är berättigad att aflöningen eller pensionen lyfta.

67 §.

Är i lag eller författning särskildt stadgadt, att viss egendom ej må utmätas, eller är af Konungen för viss pensions- eller liffräntestalt förordnad, att derifrån utgående pension eller lifränta ej må tagas i mät; lände det till efterrättelse.

68 §.

Ej må i gäldenärs bo något utmätas, som finnes höra annan till, och ej heller utmätning ske till förfång af den rätt, annan till gäldenärens gods eger.

69 §.

Påstår annan sig vara egare till lös egendom, som i gäldenärs bo finnes, men kan ej genast visa sin rätt, vare hans anspråk ej hinder för egendomens utmätande; bjuder han vid utmätningen sannolika skäl för anspråket; hänvise utmätningssmannen honom att sin talan efter stämning utföra, och må det utmätta godset ej säljas förr än tvisten om eganderätten blifvit af domstol pröfvad; stämme dock han, som godset från utmätning freda vill, borgenären och gäldenären till domstol i orten, der godset finnes, inom tre månader, eller hafve sin talan mot borgenären förlorat. Kommer någon efter utmätningen med anspråk, som nu är sagdt, vare det ej hinder för försäljningen, der ej öfverexekutor annorlunda förordnar. Varder den, som anspråket väckt, af öfverexekutor hänvisad att sin talan efter stämning utföra, åligge honom att inom tre månader derefter stämma vid äfventyr, som förut är nämndt. Vill borgenär sjelf stämma, stånde det honom fritt.

70 §.

Om utmätning af lösören, som blifvit sålda, men lemnats kvar i säljarens vård, så ock om makes rätt att vid utmätning undantaga enskild egendom, gälle hvad särskildt är stadgadt. Om utmätning af gods, hvarom i 92 § Sjölagen förmåles, vare lag som der sägs.

71 §.

Har någon panträtt i gäldenärs lösa gods eller rätt att sådant gods till säkerhet för sin fordran qvarhålla, må hinder deraf ej möta för godsets utmätande och försäljande för annan gäldenärens skuld; och njute sådan borgenär rätt till betalning ur köpeskillingen, såsom i 6 Kap. sägs. Den, som har lös egendom såsom pant eller eljest under panträtt i handom, vare dock ej pliktig att lemna panten från sig, med mindre full lösen därför gifves, eller panthafvaren nöjes med att för sin betalning hålla sig till köpeskillingen; ej ege panthafvaren vägra att taga lösen, då den, i fall som nu är sagdt, honom bjudes, ändå att hans fordran ej är till betalning förfallen.

72 §.

Påstår någon, som ej har sådan rätt, som i 71 § sägs, sig ega förmånsrätt till betalning ur gäldenärs egendom, vare det ej hinder för egendomens utmätande för annan gäld. Ej heller må egendoms utmätande hindras deraf att den blifvit belagd med qvarstad eller skingringsförbud; dock bör, der annat gods finnes att tillgå, sådant företrädesvis utmätas, så vidt det lämpligen och utan förfång för utmätningssökanden kan ske.

73 §.

Lös egendom, som utmätas, skall af utmätningssmannen upptecknas och värderas; och ege han, der så finnes nödigt, tillkalla sakkunnige män att vid värderingen biträda.

74 §.

Utmätas penningar, skola de af utmätningssmannen om händer tagas. Lösören, som utmätas, skola, der de ej, efter ty nedan sägs,

föras från stället, derstädes sättas i förvar under utmätningssmannens försegling eller, om han finner det i brist af tjenliga förvaringsrum eller af annan orsak ej lämpligen kunna ske, med hans insegl eller skriftligt anslag eller på annat sätt så utmärkas, att uppenbart synes att godset blifvit utmätt. Anses det utmätta ej kunna med säkerhet lemnas på stället under gäldenärens tillsyn, låte utmätningssmannen det af annan der vårdas eller till annat ställe föras, om borgenär den för godsets vård eller flyttning nödiga kostnad förskjuter.

Utmättes gäldenärs egendom, som i annans besittning finnes, varde förbud innehafvaren meddeladt att egendomen utlemna till förfång för den, till hvilken i följd af utmätningen gäldenärens rätt kan komma att öfvergå.

75 §.

Skall fordran eller rättighet utmätas, som grundas å löpande förbindelse eller annan handling, hvilken gäller i innehafvarens hand, tage utmätningssmannen handlingen i förvar.

Utmättes annan fordran eller rättighet, tage ock utmätningssmannen i förvar handling, som tjenar till bevis om fordringen eller rättigheten, der sådan handling finnes att tillgå, och teckne i protokollet förbud för den, från hvilken fordringen eller rättigheten skall utgå, att gifva något deraf ut till annan än utmätningssmannen eller den, till hvilken i följd af utmätningen gäldenärens rätt kan komma att öfvergå; och varde sedan protokollet genom utmätningssmannen tillståndt den, hvilken förbudet meddelas skall; vare dock borgenären pliktig att, der utmätningssmannen det äskar, kostnaden för förbudets delgifvande förskjuta.

76 §.

Skall utmätning för en fordran ske å gods, som redan är för annan fordran utmätt, vare vid senare utmätningen ej af nöden, att godset å nyo upptecknas, värderas eller förseglas.

Hvad nu är sagdt gälle ock om utmätning af gods, som förut är belagdt med kvarstad för fordran.

77 §.

Då utmätning af lös egendom så verkställd är, som i 73 § samt 74, 75 eller 76 § sägs, njute borgenär förmånsrätt i det utmätta, efter ty i 17 Kap. 8 § Handels-balken stadgas.

78 §.

Vid utmätning af hus, tomt, jord eller vattenverk må ej ett från annat så söndras, att det, som öfver är, varder för egaren onyttigt. Ej heller må växande gröda, växande skog eller annat, som till fast egendom hörer, tagas i mät annorledes än genom utmätning af egendomen eller nyttjanderätt till jorden.

79 §.

Utmätas fast egendom, skall utmätningssmannen upprätta beskrifning deröfver; och gälle om egendomens värdering hvad förut om värdering af lös egendom är sagdt. Utmätningssmannen affordre ock gäldenären de handlingar, som visa hans eganderätt eller tjena till upplysning om servitut, nyttjanderätt eller rätt till afkomst eller annan förmån, som skall af egendomen utgå. Utmätas flera egendomar på en gång; varde de hvar för sig beskrifna och värderade.

Har öfverexekutor enligt 28 § förordnat om försäljning af fast egendom, låte han den af utmätningssmannen beskrivas och värderas.

80 §.

Då utmätning af fast egendom skett, skall, der borgenär det yrkar, afrad, hyra eller ränta, som af egendomen faller tilldess den varder såld och af köparen tillträdd, uppbäras af utmätningssmannen eller af syssloman, som af honom förordnas. Utmätningssmannen kungöre utan dröjsmål den, hvilken betalningsskyldigheten åligger, förbud att utgifva något till annan än utmätningssmannen eller sysslomannen.

Har öfverexekutor förordnat om egendomens försäljning; då skall han, der borgenär det yrkar, tillsätta syssloman, som afkomsten uppbär, och låta förbud kungöras, som nu är sagdt.

81 §.

Är fara att utmätt fast egendom af egaren genom vanvård eller annorledes i större mån försämras, ege öfverexekutor, der borgenär det påstår, förordna syssloman att egendomen om händer taga och förvalta; dock vare i ty fall borgenären pliktig att förskjuta den kostnad, som för egendomens förvaltning kan vara nödig.

82 §.

Öfverlåter någon sin fasta egendom till annan, må, innan nye egaren sökt lagfart, öfverlåtelsen ej utgöra hinder för egendomens utmätande för förre egarens gäld.

Sökes lagfart å öfverlåtelsen samma dag, då utmätningen verkställes, eller varder å öfverlåtelse, som skett före den dag då utmätningen eger rum, lagfart sökt å den rättegångsdag för lagfartsärenden, som infaller näst efter öfverlåtelsen; då vare ej utmätningen gällande emot nye egaren, med mindre att fordran, som utsökes, är i egendomen in-tecknad eller eljest sådan att, efter ty i lag i öfrigt stadgas, egendomen därför häftar, ändå att den kommit ur gäldenärens hand.

Är öfverlåtelsens verkan mot utmätningen beroende derpå att lagfart kommer att sökas å tid, som ofvan är sagd, skall med försäljningen anstå till dess sig visat, om lagfarten sökes.

83 §.

Om den förmånsrätt utmätning af fast egendom medför skils i 17 Kap. 9 § Handels-balken.

84 §.

Vid all utmätning skall, om gäldenär eller borgenär det äskar, protokoll öfver förrättningen genast eller, der det ej kan ske, nästa dag hållas honom tillhanda; vare ock utmätningssmannen pliktig, om protokollet ej på stället lemnas till gäldenären, att genast tillställa honom eller, då han ej är när, annan, som enligt 59 § varit om förrättningen tillsagd, skriftlig uppgift på skuldbeloppet till så kapital, som ränta och lagsökningskostnad, grunden för utmätningen och dagen, då den blifvit verkställd.

85 §.

Utmätningssmannen åligger att, då fast egendom blifvit tagen i mät, genast anmäla det hos öfverexekutor och tillika, om gäldenären vid utmätningen bestämt auktionsställe, såsom i 94 § sägs, gifva det tillkänna. Är utmätningen verkställd för icke in-tecknad fordran, vare utmätningssmannen jemväl pliktig att genast å landet till domaren och i stad till Rätten insända bevis om utmätningen och beloppet af den fordran, hvarför utmätningen skett.

86 §.

Finnes vid utmätning gäldenär sakna full tillgång till gäldande af skuld, hvarför utmätning blifvit sökt, eller finnes uppgifven tillgång tvistig, eller kan den för annan orsak ej strax till betalning i laga ordning användas; då vare, der borgenär det äskar, gäldenären pliktig att inom tid, som af öfverexekutor bestämmes, hos öfverexekutor eller domstol med ed styrka, att han ej eger annan tillgång, än den som uppgifven är.

Har gäldenär gått ed, som nu är sagdt, vare han ej pliktig att för samma fordran ånyo sådan ed gå, med mindre borgenär visar skälig anledning, att gäldenären undandöljer tillgång, som honom der- efter tillfallit och till gälds betalning gå bör.

5 Kap.

Om utmätt egendoms försäljning.

87 §.

Försäljning af utmätt egendom skall ske genom offentlig auktion.

88 §.

Skall lös egendom säljas, låte utmätningsmannen tid och ställe för auktionen kungöras i kyrkan för den församling, der försäljningen sker, så ock, om gäldenär eller borgenär det äskar eller eljest sådant finnes lämpligt, i kyrkorna för de församlingar, som närmast derintill äro. Finnes för viss stad förordnadt, att auktion skall kungöras på annat sätt än nu är sagdt, lände det till efterrättelse.

89 §.

Kungörelse om auktion å lösören skall ske minst åtta dagar innan auktionen hålles; auktion å fordran eller rättighet skall kungöras minst fjorton dagar förut. Skall i stad auktion å lös egendom kungöras mera än en gång, vare det gilt, om första kungörandet skett inom tid, som nu är sagd. Auktion å fordran eller rättighet må, der förbud enligt 75 § meddelas skall, icke utlysas förr än förbudet skett.

Skall helt fartyg eller gods i fartyg säljas, varde kungörelsen om försäljningen jemväl införd i allmänna tidningarna tre gånger, sista gången minst fjorton dagar före auktionen; och skall kungörelsen tillika innehålla, att de borgenärer, som, ändå att de ej vunnit utmätning ega rätt till betalning ur det utmätta, hafva att sådant, på sätt i 118 § sägs, före auktionen hos utmätningssmannen anmäla.

90 §.

Skall egendom säljas, den någon har såsom lös pant eller eljest under panträtt i handom, och har ej panthafvaren, på sätt i 71 § sägs, förklarar sig nöjas med att taga betalning ur köpeskillingen, varde före utropet underrättelse meddelad, att försäljningen sker med bibehållande af panthafvarens rätt.

91 §.

Utmätt lös egendom skall i uppslag säljas. De yppersta varor skola så länge sparas, att mesta folket är samladt. Då så mycket af det utmätta godset blifvit såldt, att gälden, hvarför utmätning skett, så ock kostnad, som skall ur egendomen utgå, kan af det sålda fullt godtgöras, upphöre försäljningen.

92 §.

Varder lös egendom ej genast af köparen betald, och vill ej utmätningssmannen på eget äfventyr lemna anstånd, gånge hvad inropadt är under nytt utrop.

93 §.

Auktion å utmätt fast egendom skall förrättas af öfverexekutor, der ej i 94 § annorledes stadgas.

94 §.

Å landet ege gäldenären bestämma, om auktion å fast egendom skall hållas å landskansliet eller å tingsställe i orten. Har ej gäldenär vid utmätningen eller, der enligt 28 § egendomen skall utan föregående utmätning säljas, hos öfverexekutor före målets afgörande uppgifvit auktionsställe, eller äro flere, som ega auktionsställe nämna,

och kunna de ej derom sig förena; bestämme öfverexekutor, om auktionen skall hållas å landskansliet eller tingsställe. Öfverenskomma parterne om annat ställe inom länet, förordne öfverexekutor, om stället af honom pröfvas lämpligt, att auktionen må der hållas. Skall auktionen hållas på annatställe än landskansliet, varde den förrättad af utmätningsmannen i orten.

95 §.

I stad skall auktion å fast egendom förrättas å öfverexekutors embetsrum eller annat ställe, der auktioner i staden gemenligen hållas.

96 §.

Skola, efter hvad i 104 § sägs, fastigheter inom särskilda öfverexekutors områden gå i en försäljning, varde auktionen förrättad der hufvudgården eller, om sådan ej finnes, den till allmän bevilning högst uppskattade fastigheten är belägen; är det å landet, varde auktionen hållen å landskansliet.

97 §.

Varder ej vid utmätning bestämdt, att auktionen skall hållas å tingsstället, insände utmätningsmannen till öfverexekutor protokollet öfver utmätningen med beskrifning och värdering å egendomen jemte öfriga tillgängliga handlingar, hvarom i 79 § är nämndt.

98 §.

Den, som skall auktionen förrätta, anskaffe gravationsbevis rörande egendomen äfvensom de för bestyrkande af gäldenärens eganderätt till egendomen eller för upplysning om deri in-tecknad rättighets beskaffenhet erforderliga och ej redan emottagna handlingar, hvilka kunna hos Rätten erhållas; dock vare, der auktionsförrättaren det äskar, borgenären pligtig att förskjuta den för handlingarnas utlösande nödiga kostnad.

99 §.

Tiden för auktionen varde af auktionsförrättaren bestämd, och låte han kungörelse derom, så ock om egendomens beskaffenhet och auktionsstället införas i allmänna tidningarna tre gånger, första gången minst fyra veckor och sista gången minst fjorton dagar före auktionsdagen, äfvensom

intagas i länskungörelserna; foga ock anstalt, att kungörelsen varder minst fyra veckor före auktionsdagen å landet uppläst i tingslagets kyrkor och i stad anslagen å det ställe, der auktionen hålles. Är för viss stad förordnad, att auktion å fast egendom skall jemväl på annat sätt kungöras, lände ock det till efterrättelse.

Skall försäljning ske på grund af förordnande, som i 28 § sägs, må kungörelse om auktionen ej utfärdas förr än det skuldebref, hvarå borgenären sin fordran grundat, blifvit i hufvudskrift till auktionsförrättaren aflemnadt.

100 §.

Kungörelse om auktion å fast egendom skall tillika innehålla, att de, hvilka hafva fordran, som bör ur egendomen gäldas, eller annan rätt, som skall vid auktionen iakttagas, ege att dervid sin rätt bevaka. De, hvilka hafva inteckning i egendomen eller fordran eller rättighet, hvarför egendom enligt 11 Kap. 2 § Jorda-balken häftar, eller ega rätt till ränta eller annan afgäld, som bör ur egendomen utgå med förmånsrätt enligt 17 Kap. 6 § Handels-balken, skola derjemte, der de äro kände och inom riket boende, om auktionen underrättas genom särskilda kallelsebref, hvilka auktionsförrättaren skall till dem med posten afsända så tidigt, att kallelserna må kunna komma dem tillhanda minst fjorton dagar före auktionen.

101 §.

Är ej auktion så kungjord, som i 99 § sägs, varde den instäld, och sätte auktionsförrättaren ut annan tid dertill. Ej må dock auktion inställas förty att kungörelsen ej varit i en eller annan kyrka uppläst, der den eljest allmänligen ågått.

102 §.

Då utlyst auktion i följd af laga hinder inställes, varde, der så ske kan, det i länskungörelserna så ock å landet i tingslagets kyrkor och i stad genom anslag, som förut är sagdt, före den utsatta dagen kungjordt.

103 §.

Nu skall egendomen säljas, uppläse då auktionsförrättaren såväl protokollet öfver utmätningen eller det utslag, hvarigenom öfverexekutor om

egendomens försäljning förordnat, som ock gravationsbevis och de öfriga handlingar, som i 97 och 98 §§ nämnas, och anmane dem, hvilka äro tillstädes och hafva fordran eller rättighet, som skall vid auktionen iakttagas, att sådant anmäla. Auktionsförrättaren meddele derefter fullständig och tydlig underrättelse om sättet för försäljningen; gifve ock tillkänna tiden, då köpeskillingen sist skall vara gulden.

Försäljningen gånge för sig genom utrop i upp- och afslag, der ej gäldenären och borgenären öfverenskomma, att försäljningen må ske endast genom uppslag, och sådant ej bestrides af annan, hvars rätt är i fråga.

104 §.

Skola flera fasta egendomar, som för en fordran äro gemensamt in-tecknade, säljas; då skall, der någon af dem häftar för särskild in-teckning eller kommit i särskild egares hand, hvarje egendom för sig till försäljning utropas. Sedan varde alla egendomarne gemensamt utropade till försäljning. Ej skola dock fastigheter i särskilda län eller städer, eller fastighet å landet och sådan i stad gå i en försäljning, der ej fastigheterna tillhopa utgöra en egendom, eller alla rättegande det medgifva.

Gå ej vid det gemensamma utropet egendomarne öfver sammanlagda beloppet af det, som bjudits vid de särskilda utropen; stånde vid första försäljningen fast: gå de högre; gälle sista försäljningen, och varde öfverskot-tet på de särskilda egendomarne fördeladt efter de uppskattningsvärden, hvar-efter allmän bevilning utgick för nästföregående år.

105 §.

Häftar egendom, på grund af in-teckning eller enligt 11 Kap. 2 § Jor-da-balken, för servitut, nyttjanderätt, eller rätt till afkomst eller annan för-mån, som åt någon upplåtits att af egendomen utgå; varde egendomen till för-säljning utropad med förbehåll om rättighetens bestånd. Finnes härvid att någon, som eger bättre rätt, ej kan ur den bjudna köpeskillingen erhålla full godtgörelse; då skall, derest ej denne samtycker att vid det skedda ut-ropet må förblifva, eller hvad för honom ur köpeskillingen brister genast af rättighetens innehafvare till auktionsförrättaren erläggas, egendomen utropas å nyo, utan förbehåll om rättighetens bestånd. Stiger köpeskillingen då högre, gälle sista försäljningen; i annat fall stånde vid den första fast.

Vid beräkningen huruvida den först bjudna köpeskillingen förslår åt dem, som ega bättre rätt, skall, med tillämpning af de i 127, 128 och 129 §§ stadgade grunder, hvarje fordran upptagas till det belopp, hvartill den

beräknas uppgå den dag, å hvilken enligt 121 § sammanträde för köpeskillingens fördelning skall ega rum.

106 §.

Finnes å egendom, då den säljas skall, växande gröda, och tillhör den ej brukare eller annan, som har nyttjanderätt till egendomen; gånge grödan i samma utrop som egendomen, och varde det före utropet kungjordt.

107 §.

Då inrop skett, gälde köparen genast en sjettedel af köpeskillingen antingen i reda penningar eller ock medelst aflemnande af skuldebref, som är i den sålda egendomen intecknadt; dock må skuldebref godkännas endast så vidt dess kapital ligger inom inropssumman, så ock inom det af utmätningssmannen å egendomen satta värde samt inom det uppskattningsvärde, hvar-efter allmän bevillning för egendomen utgick för nästföregående år. Vill köparen, i stället för att gälta sjettedelen, ställa pant för en femtedel af köpeskillingen, vare det ock gilt. Gitter ej köpare gälta, eller pant ställa, som nu är sagdt, varde egendomen genast å nyo utropad.

108 §.

Göres å första auktionen anbud, som efter 107 § må antagas, varde egendomen då såld, der ej gäldenären och borgenären öfverenskomma, att ny auktion skall ske, och sådant icke bestrides af annan, hvars rätt är i fråga. Kan ej försäljning ske, förty att bud ej göres eller antages; då skall ny auktion hållas å samma ställe fyra veckor derefter, hvarom auktionsförrättaren skall genast meddela underrättelse, och foga han anstalt, att kungörelse om tiden för den nya auktionen varder uti länskungörelserna införd samt minst fjorton dagar före auktionen å landet uppläst i tingslagets kyrkor och i stad anslagen, som i 99 § stadgas: sker ej försäljning varde ytterligare auktion, så ofta det erfordras, utsatt och tiden dertill kungjord, som nu är sagdt; gälle ock om egendomens försäljning vid hvar senare auktion hvad som försäljning å första auktionen stadgadt är.

109 §.

Innan auktion afslutas, meddele auktionsförrättaren underrättelse om

tiden, då efter 121 § sammanträde för fördelning af köpeskillingen hållas skall; så ock om stället för sammanträdet.

110 §.

Sist å det sammanträde, som i 121 § sägs, skall af köpeskillingen allt vara till auktionsförrättaren guld, för hvilket icke efter 111 § anstånd blifvit lemnadt. Är det ej guld, vare köpet ogilt, och besörje genast auktionsförrättaren att egendomen varder till försäljning ånyo utlyst, som i 99 § föreskrifves. Går egendomen vid nya utropet till mindre än förra köpeskillingen med laga ränta derå från den dag, då betalning sist bort ske, ersätte förre köparen skilnaden; går egendomen till mera, hafve förre köparen ej rätt till öfverskottet. Kostnaden för senare försäljningen skall ock af förre köparen gäldas, der den ej kan genom öfverskott å köpeskillingen godtgöras. Är pant stäld för köpeskillingen, låte auktionsförrättaren panten ofördröjligen säljas i den ordning, som om utmäta lösören stadgas, der sådant erfordras till gäldande af hvad förre köparen utgifva bör.

111 §.

Visar köpare, att fordringsegare, som skall ur egendomen erhålla betalning, låtit honom öfvertaga skulden och lemnat anstånd med betalningen, njute till godo de vilkor, som dervid blifvit tingade. Finnes, sedan fordringsegare förnöjde äro, öfverskott å köpeskillingen, och beviljar gäldenären anstånd med betalning deraf, vare lag samma.

112 §.

Sedan köparen fullgjort sin betalningsskyldighet och auktionen vunnit laga kraft, utfärde auktionsförrättaren köpebref å egendomen.

113 §.

Köparen eger att tillträda egendomen, då han sin betalningsskyldighet fullgjort; och gifve, der så fordras, utmätningsmannen dertill handräckning. Har ej gäldenär annat hemvist att tillgå, anvise utmätningsmannen honom nödiga rum; och må han efter försäljningen sitta i dem qvar, å landet tre månader och i stad till nästa fardag. Om landbos och hyresmans rätt till fardag skils i 16 Kap. Jorda-balken.

114 §.

Då köpeskillingen blifvit gulden, vare egendomen i köparens hand fri från ränta, utskyld eller annan för egendomen utgående afgift, som före försäljningsdagen till betalning förfallit, så ock från annan förre egarens gäld, der ej köparen gälden öfvertagit.

115 §.

Ej må den, som förrättar auktion å utmätt egendom, sjelf köpa något, som å den auktion säljes.

6 Kap.

Om redovisning och fördelning af medel, som till följd af utmätning influtit.

116 §.

Sist åtta dagar efter det utmätt lös egendom blifvit såld skall, der ej nedan annorlunda stadgas, utmätningsmannen af försäljningssumman, så långt den förslår, tillhandahålla den, som utmätning vunnit, betalning för hans fordran. Hafva penningar annorledes än efter försäljning till utmätningsmannen influtit, skola de inom lika tid derefter hållas borgenären tillhanda.

Innan dom eller utslag, på grund hvaraf utmätning skett, vunnit laga kraft, må dock betalning ej af borgenären lyftas annorledes än mot pant eller borgen.

117 §.

Har, då någon vunnit utmätning å lös egendom, som annan hade under panträtt i handom, panthafvaren, såsom i 71 § sägs, förklarar sig nöjas med att för sin betalning hålla sig till köpeskillingen, njute han sin rätt till godo inom den tid, som i 116 § stadgas.

118 §.

Borgenär, som, då lös egendom för annans fordran utmättes, hade panträtt i egendomen, utan att hafva den under panträtt i handom, eller ock egde rätt att till säkerhet för sin fordran hålla egendomen kvar, vare

ock berättigad att ur köpeskillingen, efter ty nedan sägs, undfå betalning, såvida han derom hos utmätningssmannen före auktionen framställt yrkande.

119 §.

Nu har, då lös egendom blifvit för en borgenärs fordran utmätt, annan borgenär, som derå jemväl vunnit utmätning, påstått bättre förmånsrätt, än utmätningen medför, eller har sådant yrkande, som i 118 § sägs, blifvit af borgenär inom föreskrifven tid framställt: finnes ej full tillgång för borgenärerne och kunna de ej åsämjas, huru medlen skola fördelas; bestämme utmätningssmannen viss tid för medlens fördelning och kalle borgenärerne, så ock, då fråga är om fordran, hvarför utmätning ej skett, gäldenären att med utmätningssmannen å uppgifvet ställe sammanträda för att sin rätt i afseende å fördelningen iakttaga och bevaka. Sådan kallelse skall tre gånger, första gången minst tio dagar före sammanträdet, i allmänna tidningarna införas, der ej alla rättegående annorledes så tidigt underättas om sammanträdet, att de sjelfva eller genom ombud kunna sig der infinna.

120 §.

Finnes i fall, som i 119 § nämnes, full tillgång till alla fordringar- nas gäldande eller åsämjas borgenärerne om fördelningen, men gitter ej borgenär, som efter 118 § yrkar betalning utan att han fått utmätning, visa att gäldenären medgifvit honom betalning ur köpeskillingen; hälle utmätningssmannen inne hvad å sådan borgenärs fordran belöper och kalle, såsom ofvan sägs, honom och gäldenären till sammanträde för att sin rätt bevaka. Ej må deraf öfrige borgenärer uppehållas i sin rätt till utdelning.

121 §.

Sedan fast egendom blifvit utmätningssvis såld, ege de, hvilka anse sig hafva rätt till betalning ur köpeskillingen, så ock gäldenären att å fyratio- andra dagen efter auktionen å utsatt ort och timme inför auktionsförrättaren sammanträda för att höras angående köpeskillingens fördelning.

Har, på klagan öfver utmätningen eller auktionen, högre myndighet förordnat om inställande af vidare åtgärd i målet, och kan förty sammanträde ej hållas å den derför bestämda tid, varde det, så vidt ske kan, kungjort på sätt i 102 § sägs; upphör hindret, utsätte auktionsförrättaren ofördröjligen ny tid för sammanträdet och låte det kungöras tre gånger i allmänna tidningarna, första gången minst tio dagar före sammanträdet.

122 §.

Finnes behållen afkomst af såld fast egendom att tillgå, eller är, i det fall att enligt 110 § egendomen gått under nytt utrop, förre inroparen skyldig att utgifva ersättning, varde den tillgång jemte köpeskillingen fördelad.

123 §.

Vid sammanträde, hvarom förut är sagdt, afgifve förrättningsmannen redogörelse dels för den tillgång, som skall fördelas, dels ock för de fordringar, för hvilka anspråk på betalning ur köpeskillingen blifvit anmäldt eller egendomen på grund af utmätning eller, der fråga är om fast egendom, enligt de i 97 och 98 §§ nämnda handlingar finnes häfta; och ege derefter tillstädesvarande borgenärer samt gäldenären, der han när är, att andraga hvad de till bevakande af sin rätt akta nödigt.

124 §.

Varda alla borgenärer, hvilkas rätt är af fördelningen beroende, så ock gäldenären ense huru fördelningen må ske; uppgöre förrättningsmannen i öfverensstämmelse dermed fördelningslängd samt låte dem, som deråt nöjas, sitt godkännande å längden teckna; och varde derefter utdelning genast verkställd, dock mot pant eller borgen, der enligt 134 eller 135 § sådan säkerhet ställas bör.

125 §.

Nu kan ej öfverenskommelse träffas, såsom i 124 § sägs; finnes ärendet anhängigt hos utmätningsman, afgifve han genast skriftligt förslag, huru tillgångarne må fördelas; och ege sedan den, som dermed icke åtnöjes, att, ehvad han vid sammanträdet varit tillstädes eller icke, inom den tid och i den ordning, som i 9 Kap. bestämmes, hos öfverexekutor anhängiggöra sin klandertalan, vid äfventyr, om det försummas, att förslaget kommer att såsom lagakraftvunnet till efterrättelse lända. Varder klandertalan anhängiggjord, pröfve öfverexekutor, om och i hvad mån klandret må till ändring i utmätningsmannens förslag föränleda. Under klandertiden skall förslaget hos utmätningsmannen hållas tillgängligt för den, som önskar deraf taga del.

126 §.

Kan, då fråga om fördelning omedelbart hos öfverexekutor anhängig är, öfverenskommelse, såsom i 124 § sägs, ej träffas, pröfve han genast hvad en hvar i utdelning tillkomma bör och afkunne sitt utslag muntligen.

127 §.

Vid fördelning af köpeskillingen för utmättningsvis såld fast egendom skall för fordran, som, enligt de i 97 och 98 §§ omförmälda handlingar, är i egendomen in-tecknad eller eljest deri eger förmånsrätt enligt 17 Kap. 9 § Handels-balken eller 11 Kap. 2 § Jorda-balken, den derå enligt förmånsrättsordningen belöpande utdelning beräknas, ändå att fordringen ej blifvit anmäld; och varde, om fordringsbeviset ej företes, utdelningen beräknad efter ty ofvan nämnda handlingar utvisa. Ränta å sådan fordran, så ock årlig afkomst eller förmån, hvarför in-teckning skett, beräknas för ett år, der det ej visas, att de för annan tid in-estå.

För annan fordran, än här ofvan nämnes, må ej utdelning åtnjutas, der den ej sist å fördelningssammanträdet blifvit af fordringsegaren anmäld och skall utgå med förmånsrätt framför de fordringar, som i 17 Kap. 9 § Handels-balken nämnas; dock att förmånsrätt på grund af stadgandet i 4 § af samma Kap. ej må göras gällande i annat fall, än att fastigheten är till konkurs afträdd.

128 §.

Är någon berättigad att af medel, som till följd af utmätning influ-tit, erhålla betalning för fordran, som icke är förfallen och derå ränta ej skall gäldas före förfallodagen, varde vid fördelningen fordringen beräknad till det belopp, som, efter en räntefot af fem för hundra om året, utgör fordringens värde å fördelningsdagen. Skall utdelning ske allenast för ränta eller annan dylik fordran, som ej är till kapitalet bestämd, varde fordringen efter samma räntefot uppskattad till sitt kapitalvärde å fördelningsdagen, hvarvid uppskattningen af lifräntas kapitalvärde skall ske med användande af den dödlighets- och lifslängds-tabell för riket, som af vederbörande myndighet sist blifvit utgifven innan denna lag träder i kraft, och skola enahanda grunder jemväl tillämpas vid uppskattning af skade-stånd, som, då rätt till afkomst eller annan förmån af fast egendom vid för-säljningen gått förlorad, bör, efter ty särskildt stadgadt är, till rättighetens innehafvare ur egendomen utgå och ej annorledes är till beloppet lagligen bestämdt.

129 §.

Ar fråga om fordrans eller för fordran beviljad in-tecknings giltighet beroende på särskild pröfning eller afgjord genom beslut, som ej vunnit laga kraft, eller är in-teckning för fordran sökt, men ej beviljad, varde hvad å fordringen enligt förmånsrättsordningen belöpa kan vid fördelningen afsatt, intill dess frågan om borgenärs rätt blifvit slutligen afgjord.

Finnes eljest fordran tvistig, varde borgenären hänvisad att sin talan efter stämning anhängiggöra och hvad å fordringen belöper afsatt, såsom nyss är stadgadt. Vill annan, hvars rätt är af frågan beroende, sjelf stämma; stånde det honom fritt.

130 §.

Då enligt 127 § utdelning för fordran beräknas, utan att fordringsbeviset blifvit föredt, så ock då medel enligt 129 § afsättas, varde be-stämmelse tillika meddelad, huru beloppet fördelas skall, för det fall att det-samma eller någon del deraf sedermera finnes ej böra tillkomma den bor-genär, för hvars fordran det blifvit beräknadt eller afsatt.

131 §.

Varder, utan att gäldenären det medgifvit, betalning tillerkänd bor-genär ur egendom, som ej varit för hans fordran utmätt, och är ej heller fordringen förut genom dom eller utslag fastställd, ege gäldenären rätt att stämma om återvinning inom sex månader efter det fördelningen vann laga kraft.

132 §.

Klander mot utmätningsmannens fördelningsförslag eller öfverexekutors beslut i fördelningsfråga gälle ej för annan än den, som klandret väckt.

133 §.

Vill borgenär, innan utmätningsmannens fördelningsförslag eller öfver-exekutors beslut om fördelningen vunnit laga kraft, lyfta hvad honom der-igenom tillagdt blifvit, ege dertill rätt; ställe dock pant eller borgen för hvad han lyfter, der ej öfverexekutor finner skäligt tillåta, att lyftning må utan sådan säkerhet ske.

Har full betalning blifvit borgenär tillagd, efter ty han yrkat eller, om hans fordran ej varit anmäld, enligt de i 127 och 128 §§ stadgade grunder; då må, utan hinder af hans uteblifvande från sammanträdet, de borgenärer, som äro tillstädes, öfverenskomma, att lyftning må ske utan pant eller borgen; och vare det gilt, der ej gäldenären det bestrider, eller enligt 134 eller 135 § säkerhet ställas bör.

134 §.

Är auktion å utmätt fast egendom öfverklagad, må ej, mot köparens bestridande, utdelning ur köpeskillingen lyftas annorledes än mot pant eller borgen.

135 §.

Är utmätning i död mans bo verkställd, och vill, innan tid till egenomsafträde ute är, borgenär för sin fordran njuta betalning, vare, i fråga om hans skyldighet att ställa borgen eller annan säkerhet för hvad han lyfter, gällande hvad derom särskildt stadgadt är.

136 §.

Belopp, som jemlikt 129 § blifvit vid fördelningen afsatt för någon borgenärs fordran, skall ofördröjligen i länets ränteri nedsättas. Har borgenärens anspråk blifvit godkänt genom dom eller utslag, som ej vunnit laga kraft, vare han dock berättigad att beloppet mot pant eller borgen lyfta. I annat fall må på öfverexekutors pröfning ankomma, huruvida beloppet, innan fråga om rätt dertill blifvit afgjord, må mot pant eller borgen lyftas, vare sig af den borgenär, för hvilken det blifvit afsatt, eller af annan, hvilken på grund af bestämmelse, hvarom i 130 § sägs, medlen kunna tillfalla.

137 §.

Medel, som vid köpeskillings fördelning å landskansli blifvit borgenär tillagda, men icke af honom lyftas, skola i länets ränteri nedsättas. Lag samma vare, der fördelning skett annorstädes än å landskansli, och borgenären ej inom fyra veckor derefter medlen lyfter.

Är enligt 127 § utdelning beräknad, utan att fordringsbeviset blifvit företeadt, och anmäler sig ej fordringsegaren inom natt och år efter det för-

delningen vunnit laga kraft, må medlen, mot pant eller borgen, lyftas af annan, som de enligt 130 § kunna tillfalla.

138 §.

Medel, som jemlikt §§ 136 och 137 § skola i landtränteri nedsättas, må, der någon rättegande det äskar, insättas i bankinrättning, som af öfverexekutor godkännes, för att der mot ränta innestå, under den tid öfverexekutor bestämmer; och komme räntan den borgenär till godo, som finnes till medlen berättigad.

139 §.

Är ej utmätning förrättad och, der löseegendom af annat slag, än i 140 § sägs, tagits i mät, försäljning deraf verkställd inom två månader, sedan kronofogde emottagit de handlingar, som i 53 eller 56 § nämnas, och inom en månad sedan stadsfogde sådana handlingar emottagit; svare fogden sjelf för det belopp, hvarför utmätning bort ske, der han ej visar, att borgenär lemnat gäldenär anstånd med betalningen eller att för utmätning eller försäljning mött hinder, som utmätningsmannen ej kunnat förekomma. Möter sådant hinder, bör det, vid äfventyr att det eljest ej må till ursäkt räknas, genast antecknas i den dagbok, som skall af utmätningsmannen hållas.

140 §.

Är fartyg eller gods i fartyg utmätt, eller skall utmätt fordran eller rättighet säljas, och varder ej det utmäta såldt å landet inom tre månader och i stad inom två månader efter det fogden emottagit de i 53 och 56 § nämnda handlingar; vare om hans ansvarighet lag som i 139 § sägs.

141 §.

Då sammanträde för fördelning af köpeskilling för lös egendom skall ega rum, vare utmätningsmannen pligtig att utsätta sammanträdet att hållas inom fjorton dagar eller, om kungörelse i allmänna tidningarna erfordras inom fyra veckor efter försäljningen.

142 §.

Har utmätning af fast egendom skett, skall utmätningsmannen så skyndsamt vidtaga alla de åtgärder, hvilka på honom ankomma, att egen-

domens försäljning ej må genom hans vållande fördröjas å landet öfver fyra månader och i stad öfver tre månader från mottagandet af de i 53 och 56 §§ nämnda handlingar.

143 §.

Försummar borgenär att ur utmätt egendom taga betalning, hafve ej rätt till ränta från den tid det af honom berott att betalning njuta, der ej på grund af stadgandet i 138 § sådan ränta må honom tillgodokomma.

Har någon fått lyfta köpeskillingsmedel, innan frågan om bättre rätt dertill blifvit slutligen pröfvad, och finnes han sedan pliktig att det lyftade eller någon del deraf återbära, gälde ränta efter sex för hundra om året.

144 §.

Förhåller utmätningsman medel för fordringsegare, då denne eger rätt att dem utfå och till erhållande deraf sig anmäler, gälde ränta efter sex för hundra om året och ansvare dessutom för tjenstefelet.

7 Kap.

Om qvarstad, skingringsförbud samt reseförbud, så ock annan handräckning, som af öfverexekutor gifvas må.

145 §.

Begär borgenär hos öfverexekutor, till säkerhet för sin fordran, qvarstad å så mycket af gäldenärens lösa egendom, som kan mot den fordran svara, eller äskar man qvarstad å visst gods, som annan innehafver och hvartill man bättre rätt påstår; har sökanden företett sannolika skäl för sin talan, och pröfvar öfverexekutor, det fara är att gäldenären undansticker eller förstör godset; varde då qvarstad beviljad.

146 §.

Pröfvar öfverexekutor full anledning ej vara att bevilja qvarstad efter 145 §, eller äskar borgenär eller den, som påstår bättre rätt till visst gods, att gäldenär tillhörig lös egendom eller det gods, hvarom fråga är, må ställas under förbud att säljas eller skingras; då må sådant förbud, när skäl dertill

äro, af öfverexekutor beviljas Finnes gäldenärs gods eller det, hvarom tvistas, hos tredje man, må ock denne förbjudas att det utgifva.

147 §.

Öfverexekutor ege makt att, när skäl dertill äro, sätta fast egendom och hvad dertill hörer under förbud att säljas eller skingras. Är synnerlig fara, att det, som under sådant förbud satt är, genom vanvård eller annorledes i större mån försämras, vare lag, som i 81 § sägs.

148 §.

Vid pröfning af lagsökningsmål ege, ändå att betalningsskyldighet ej kunnat gäldenären åläggas, öfverexekutor att, der så skäligt finnes, bevilja qvarstad å gäldenärs lösa gods eller stadga förbud mot skingring.

149 §.

Då qvarstad lägges å lös egendom, varde med den så förfaret, som då dylik egendom utmättes; dock vare, der qvarstaden ej sker till säkerhet för fordran, värdering icke af nöden.

Ej må för fordran qvarstad läggas å egendom, som icke får i mät tagas.

150 §.

Finner öfverexekutor skäl att i qvarstad sätta afrad, hyra eller ränta, som af fast egendom faller, varde, på sätt i 80 § sägs, syssloman tillsatt att medlen uppbära och förbud den betalningsskyldige kungjordt. Den som blifvit satt till syssloman skall tillse, att utskyld eller afgift, som bör för egendomen gäldas och under qvarstadstiden till betalning förfaller, gulden varder.

151 §.

Lös egendom, som ställes under skingringsförbud, förblifve under innehafvarens vård och nyttjande; sker förbudet till säkerhet för fordran, varde egendomen värderad, såsom i fråga om utmätning är sagdt.

152 §.

Äro penningar satta i qvarstad, eller hafva medel, hvarom i 150 §

förmåles, till syssloman influtit, ege öfverexekutor, der borgenär eller gäldenär det äskar, förordna om medlens insättande i bankinrättning, såsom i 138 § sägs.

153 §.

Är fara för handen, att gäldenär begifver sig från riket utan att efterlemnna känd egendom, som mot gälden svarar, eller att någon, som häftar i skuld för hushyra, kost, skeppslega eller annat dylikt, afviker från orten, utan att borgenären har säkerhet i kvarlemnadt gods; då ege öfverexekutor förbjuda gäldenären att afresa från orten, innan han gjort rätt för sig; dock må sådant reseförbud ej gälla för längre tid än sex veckor. Öfverträdes förbudet, varde gäldenären återhemtat och, der borgenär det äskar, i häkte insatt, under den tid förbudet gäller.

154 §.

Har ej den, som vunnit kvarstad eller skingringsförbud, inom tretio dagar, och den, som utverkat reseförbud, inom fjorton dagar efter det öfverexekutors förordnande derom gafs, hos gäldenären genom lagsökning sin fordran kräft eller sin talan till domstol instämt eller fullföljer han ej genast eller å föreskrifven tid sin talan, der den hos öfverexekutor eller domstol anhängig är; gånge kvarstaden eller förbudet åter. Har i det fall, hvarom i 148 § skils, borgenär fört klagan mot öfverexekutors utslag, så vidt derigenom betalning ej blifvit honom tillerkänd, må tiden för talans instämmande räknas från den dag Hofrättens utslag gafs.

Skall lagsökning eller stämning, hvarom nu är sagdt, delgifvas genom kungörelse i allmänna tidningarna, hafve den, som kvarstaden eller förbudet vunnit, sin rätt förvarat, om första kungörandet skett inom nu stadgad tid och hvad i öfrigt i ty fall föreskrifvet är rätteligen fullgöres.

155 §.

Qvarstad och skingringsförbud, som till säkerhet för fordran beviljade blifvit, så ock reseförbud upphöre, då gäldenären pant eller borgen ställer.

156 §.

Pröfvas de omständigheter, som föranledt kvarstad eller förbud, ej vidare vara för handen, må kvarstaden eller förbudet af öfverexekutor häfvas, så ock af domstol, då saken dit instämd är.

157 §.

Har man egenmäktigt pantat något till sig eller skiljt annan från det han innehar eller eljest sjelf tagit sig rätt; ege öfverexekutor att genast besittningen eller annat förhållande, som rubbadt är, återställa; och svare den, som sig förgrep, vid domstol.

Den, mot hvilken sådan handräckning gifves, vare ej förment att sin talan vid domstol efter stämning utföra.

158 §.

Vägrar hyresman eller brukare af annans jord att på anmaning afflytta, då bestämd legotid tilländagår eller, om viss legotid ej varit utsatt, fardag i följd af uppsägning inne är, och gitter han ej visa sannolika skäl för sin rätt att qvarsitta; då må öfverexekutor förordna om hans vräkande, om egaren det yrkar.

Om rätt för den, mot hvilken sådan handräckning gifves, att sin talan vid domstol utföra, gälle hvad i 157 § sägs.

159 §.

Qvarstad, skingrings- eller reseförbud eller handräckning enligt 158 § må ej af öfverexekutor beviljas der ej sökanden stält pant eller borgen för den skada, som kan genom åtgärden vederparten tillskyndas. Finnes någon, som bör sådan säkerhet ställa, ur stånd dertill, och har han för sin talan visat synnerliga skäl, ege dock öfverexekutor honom från säkerhets ställande befria.

160 §.

Ansökning om qvarstad, förbud eller annan handräckning skall göras skriftligen. Ej må ansökningen bifallas innan tillfälle att derå svara blifvit vederparten lemnadt; finner öfverexekutor saken sådan, att den dylikt uppskof ej tåla kan, ege han att den äskade åtgärden bevilja tills vidare och intill dess annorledes förordnadt varder, dock icke i det fall, hvarom i 158 § sägs.

161 §.

Finnes öfverexekutor, att den, som talan anhängiggjort, saknar skäl dertill, gifve genast sitt beslut derom. Skall någon i målet höras, förordne öfverexekutor, huru det ske må; och ege öfverexekutor dervid förelägga vite

eller äfventyr att, om part försummar fullgöra hvad honom varder ålagdt, målet ändå afgöres.

Hvad här är stadgadt vare ock gällande i andra hos öfverexekutor förekommande utsökningsmål, för hvilka annan ordning ej finnes i denna lag föreskrifven.

8 Kap.

Om kostnad i utsökningsmål.

162 §.

I mål, hvarom i 2 Kap. handlas, tillägge öfverexekutor sökanden, der han saken vinner, ersättning för all nödig kostnad, som lagsökningen medfört. Varder målet såsom tvistigt förvisadt till domstol; då må ersättning tilläggas vederparten för hans kostnad; och ege ändå domstolen, när målet der fullföljes, pröfva hvad ersättning den ene parten bör till den andre gifva för kostnaden hos öfverexekutor.

163 §.

I andra utsökningsmål, än i 162 § nämnas, bestämme öfverexekutor, efter ty skäligen finnes, om och till hvad belopp den tappande parten bör till den andre gälda ersättning för hans kostnad i målet.

164 §.

All nödig kostnad för utmätning samt utmätt egendoms vård och försäljning, så ock för köpeskillingens fördelning skall ur den utmätta egendomen gäldas; kostnad, som ej sålunda gulden varder, skall af sökanden betalas.

Sökes utmätning på grund af dom eller utslag, som ej vunnit laga kraft, vare sökanden pligtig att utmätningens kostnaden förskjuta, om utmätningens mannen det äskar.

165 §.

Kostnad för annan förrättning, än i 164 § omförmäles, skall, der utmätningens mannen det äskar, förskjutas af den som åtgärden sökt.

Är i dom eller utslag, som skall verkställas annorledes än genom utmätning, föreskrift gifven, att verkställigheten skall ske på den tappande

partens kostnad; då skall ock bevislig och nödig kostnad hos honom af utmätningssmannen uttagas.

9 Kap.

Om klagan öfver utmätningssmanns förfarande.

166 §.

Vill man klaga öfver utmätningssmanns förfarande i mål, hvarom denna lag handlar, göre det skriftligen hos öfverexekutor.

167 §.

För klagan öfver utmätning ege gäldenär tid intill klockan tolf å femtonde dagen sedan utmätningen fullbordats eller blifvit i fall, hvarom i 75 § sägs, hos gäldenären verkställd. Är borgenär missnöjd med förrättningen, ingifve sin klagoskrift inom samma tid, efter det han erhöll del af protokollet öfver utmätningen.

168 §.

Vill någon klaga öfver utmätningssmanns åtgärd vid auktion å fast egendom, göre det före klockan tolf å femtonde dagen derefter.

169 §.

Är någon missnöjd med förslag till fördelning af köpeskillning för utmätningssvis såld egendom, hvilket enligt 125 § blifvit af utmätningssman upprättadt, ingifve sin klagoskrift till öfverexekutor före klockan tolf å tjugonde dagen, sedan förslaget afgafs.

170 §.

Försittes den i 167, 168 eller 169 § stadgade tid för klagan, och visas ej inom samma tid laga förfall, varde klagan, såvidt den åsyftar att vinna ändring i utmätningssmannens åtgärd, ej upptagen till pröfning. Visas förfall, sätte öfverexekutor ut ny tid för klaganden att målet fullfölja.

Vid förrättning, som i nämnda §§ omförmäles, meddele utmätningssmannen underrättelse om hvad för ändrings sökande iakttagas bör samt äfventyret, om det försummas.

171 §.

Har i fall, som i 170 § afses, klagan blifvit i rätt tid förd, och styrker klaganden, att laga hinder möter för utbekommande af protokollet öfver den klandrade förrättningen, förelägge öfverexekutor honom viss tid för protokollets ingifvande samt äfventyr att underlåtenhet deraf ej må föranleda vidare uppehåll med målets afgörande.

172 §.

Påstår den, som öfver utmätning eller auktion klagar, att vid förrättningen annorledes tillgått, än utmätningensmannens protokoll utvisar, ege öfverexekutor, der sådant för pröfning af klagandens talan finnes nödigt, förordna om vittnens hörande vid domstol.

173 §.

Yrkar borgenär hos öfverexekutor, att utmätningensman skall, efter ty i 139 och 140 §§ stadgas, sjelf svara för hvad utmätas bort, eller söker någon eljest hos öfverexekutor skadestånd af utmätningensman, förty att han i utsökningensmål orätt förfarit; ege öfverexekutor, der han finner sökandens rätt uppenbar, honom dertill förhjelpa. I annat fall varde sökanden hänvisad att sin talan efter stämning vid domstol utföra.

174 §.

Då klagan öfver utmätningensmans åtgärd hos öfverexekutor anmäles, ege han, om skäl dertill finnes och saken ej tål uppskof, att tills vidare i afbidan på det slutliga utslaget inställa vidare fortgång af åtgärden eller meddela den rättelse deri, hvartill omständigheterna föranleda.

175 §.

I mål, hvarom i 167, 168 eller 169 § förmäles, skall öfverexekutors slutliga utslag gifvas i den ordning, som i 34 § stadgas.

176 §.

Ej må klagan öfver utmätning hindra förrättningens fullbordan eller egendomens försäljning, eller klagan öfver annan af utmätningensman vidtagen åtgärd verka uppehåll deri, med mindre öfverexekutor annorledes förordnar.

10 Kap.

Om klagan öfver utslag i utsökningsmål.

177 §.

Nöjes ej part åt öfverexekutors beslut i utsökningsmål, ege deröfver i Hofrätten sig besvära; och åligger det öfverexekutor, då slutligt utslag gifves eller auktion å fast egendom af honom hållen är, att tillika meddela under rättelse om hvad vid ändringssökande iakttagas bör samt äfventyret, om det försummas. Ej må gäldenär söka ändring i utslag, hvarigenom mål blifvit såsom tvistigt till domstol förvisadt.

178 §.

Har öfverexekutor genom särskildt beslut utlåtit sig öfver omständighet, som angår målets behandling; deröfver må ej besvär anföras annorledes än i sammanhang med hufvudsaken. Ej vare part förment att särskildt öfverklaga förordnande, som enligt 160 eller 174 § före målets slutliga afgörande meddelas. Tilltror part sig visa, att utsökningsmål af öfverexekutor onödigt uppehålles; ege då att deröfver klaga.

179 §.

Vill någon öfverklaga öfverexekutors slutliga utslag, som muntligen eller efter anslag meddelas i mål, hvarom i 2 Kap. sägs, eller i fråga om fördelning af köpeskillning för fast egendom, som blifvit af öfverexekutor såld, eller på klagan öfver utmätning, auktion å fast egendom eller förslag till köpeskillings fördelning; ingifve sina besvär till Hofrätten i mål från Norrbottens, Westerbottens, Jemtlands, Westernorrlands och Gotlands län före klockan tolf å tretionde dagen och i mål från öfriga delar af riket före klockan tolf å tjugonde dagen från den dag, då utslaget muntligen afkunnades eller, om det blifvit efter anslag meddeladt, från den dag, å hvilken utslaget är ställdt.

För klagan öfver auktion, som af öfverexekutor hållen är, vare tid, som nu är sagd, räknad från auktionsdagen.

180 §.

Den, som ej nöjes åt öfverexekutors beslut i andra fall än i 179 § nämnas, ege, der beslutet blifvit för honom muntligen afkunnadt, tid till klagan, såsom i samma § stadgas; eljest njute han lika tid från det han af beslutet erhöll del.

181 §.

Skall besvärstid räknas från erhållen del af beslutet, låte den vinnande tillställa vederparten beslutet i hufvudskrift eller besannad afskrift, och varde derå tecknad dagen, då tillställandet skett. Vistas vederparten utrikes, eller vet man ej hvar han sig uppehåller, och har han ej för sig stält ombud, låte den vinnande kungöra beslutet i allmänna tidningarna tre gånger, minst fjorton dagar mellan hvarje gång; och hafve i ty fall vederparten tid att sig besvära före klockan tolf å nitionde dagen efter sista kungörandet.

182 §.

Vill någon klaga deröfver, att han af öfverexekutor blifvit fäld till ansvar enligt 9, 10 eller 11 § eller till skadestånd enligt 173 §, och är utslaget ej för honom muntligen afkunnadt, hafve för klagan tid, som i 179 § sägs, från den dag, utslaget genom öfverexekutors försorg honom delgafs.

183 §.

Ingifvas ej besvären till Hofrätten inom föreskrifven tid, varde de ej upptagna till pröfning, der ej inom samma tid laga förfall visas; visas laga förfall, sätte Hofrätten ut ny tid.

184 §.

Styrker klaganden, att laga hinder mött för utbekommande af öfverexekutors utslag eller protokoll i målet, förelägge Hofrätten honom viss tid att dermed inkomma vid äfventyr, som i 171 § sägs.

185 §.

Pröfvas den klagande ej hafva skäl för sin talan, gifve Hofrätten genast sitt utslag derå. Finner Hofrätten någon böra öfver besvären höras,

vare klaganden pliktig att besvärshandlingarna uttaga och dem i hufvudskrift eller besannad afskrift vederparten tillställa, så ock att inom dubbelt så lång tid, som för besvärs anförande är föreskrifven, räknad från den dag föreläggandet genom anslag inom Hofrätten kungöres, till Hofrätten inkomma med bevis om dagen, då vederparten af besvärshandlingarna fått del, samt återställa handlingarna eller ingifva styrkt afskrift deraf. Underlåter klaganden att inom föreskrifven tid inkomma med bevis om delgifvandet, och kommer ej heller vederparten in med förklaring; eller varda ej inom samma tid besvärshandlingarna återställda eller styrkt afskrift deraf ingifven; då må ej besvären till vidare pröfning upptagas, med mindre inom sagda tid laga förfall för klaganden visas. Visas förfall, sätte Hofrätten ut ny tid. Styrker klaganden, att vederparten vistas utrikes, eller att ej veterligt är, hvar han sig uppehåller, och har han ej för sig stält ombud, sätte Hofrätten ock ut ny tid och förordne tillika, att besvären må i allmänna tidningarna kungöras, såsom i 181 § sägs.

186 §.

Har klaganden låtit besvären tillställas vederparten, vare denne pliktig att inom lika tid, som för besvärs anförande i 179 § stadgad är, räknad från den dag handlingarna honom tillställdes, förklaring i målet till Hofrätten ingifva; äro besvären i allmänna tidningarna kungjorda, skall han sin förklaring ingifva inom nitio dagar från sista kungörandet. Kommer han ej in med förklaring inom föreskrifven tid, och visas ej heller inom samma tid förfall; varde han ej vidare i Hofrätten hörd; visas laga förfall, förelägge Hofrätten honom ny tid.

187 §.

Finner Hofrätten nödigt att infordra öfverexekutors utlåtande öfver besvären, åligge klaganden att tillställa öfverexekutor besvärshandlingarna och bevis derom till Hofrätten ingifva, såsom förut är sagdt.

188 §.

Hvad parterne enligt 185, 186 och 187 §§ hafva att iakttaga, så ock äfventyret, om det försummas, låte Hofrätten tecknas å besvärsskriften.

189 §.

Huru mål, som blifvit af öfverexekutor å Gotland afgjorda, må fullföljas i annan ordning, än nu är sagdt; derom är särskildt stadgadt.

190 §.

Föranleda besvären ej ändring i öfverklagade utslaget, gälde den klagande vederpartens kostnader i målet, efter ty Hofrätten pröfvar skäligt. Finnes någon hafva ohemult klagat, böte såsom i 29 Kap. 2 § Rättegångs-balken stadgadt är. Missfirmar någon hos Hofrätten öfverexekutor, ege Hofrätten, ändå att åtal ej sker, döma den felande till ansvar, när brottsligheten ej är gröfre, än att den må med böter beläggas; är den svårare, låte Hofrätten den brottslige der särskildt åtalas.

191 §.

Då besvär mot öfverexekutors utslag anmälas, ege Hofrätten, när skäl dertill förekommer, att, innan ändringssökandet slutligen pröfvas, förordna, att utslaget icke må verkställas eller att, om verkställighet redan följt, ytterligare åtgärd ej må vidtagas.

192 §.

Hofrätts utslag i mål, hvarom i 2 Kap. sägs, må ej hos Konungen öfverklagas. Vill någon i andra utsökningsmål hos Konungen föra klagan öfver Hofrätts utslag, göre det genom besvär, som böra ingifvas inom hälften af den tid, som i 30 Kap. 9 § Rättegångs-balken stadgas, och fullgöre dervid det, som uti 18 § af samma kapitel finnes föreskrifvet. Är den klagande fäld till böter eller till skadestånd enligt 173 §, vare om hans skyldighet att nedsätta hvad honom ådömdt blifvit eller styrka sin fattigdom gällande hvad i fråga om fullföljd af talan mot Hofrätts utslag i brottmål är stadgadt.

F ö r s l a g

till

Förordning om nya Utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall.

1 §.

Den utsökningslag, som nu gillad och antagen är, så ock hvad i denna förordning stadgas, skall lända till efterrättelse från och med den 1 Januari 1879; dock skola mål, som vid nämnde tid redan äro anhängiga, behandlas enligt äldre lag, der ej här nedan annorledes förordnas.

2 §.

Genom nya lagen upphäfvas, med de deri, så ock i 14 § här nedan gjorda undantag, Utsöknings-balken i den å 1734 års riksdag antagna lag tillika med alla de särskilda stadganden, som utgöra förklaring eller ändring af hvad sagde balk innehåller eller tillägg deri.

3 §.

I Rättegångs-balken af 1734 års lag upphäfvas:

de i 8 Kap. 2 § förekommande bestämmelser rörande Hofrätts befattning med utmätningsmål;

hvad i 12 Kap. 3 och 4 §§ stadgas om rätt till utmätning samt om doms fullbordan i återvinningsmål;

26 Kap. 2 §; och

hvad 30 Kap. 5 § innehåller om rätt för vinnande part att tillträda fast egendom, som blifvit till fullgörande af Hofrätts dom uppgifven.

4 §.

Alla öfriga i allmän civillag gifna föreskrifter, hvilka äro stridande mot nya lagens bestämmelser, varda ock upphäfda, der ej här nedan annorledes stadgas.

5 §.

Der hänvisning till Utsöknings-balken i lag eller särskild författning förekommer, skall motsvarande bestämmelse i nya lagen eller i denna förordning tillämpas.

6 §.

Varder skuldfordringsmål, som är anhängigt hos Konungens Befallningshafvande, då nya lagen träder i verket, icke inom natt och år derefter hos Konungens Befallningshafvande så fullföljdt, som i 22 § nya lagen sägs; vare målet förfallet.

7 §.

Skall fast egendom utmätningssvis säljas, och har ej, innan nya lagen träder i kraft, dag för första auktionen blifvit utsatt; då skall, ändå att utmätning skett i öfverensstämmelse med äldre lag, nya lagens bestämmelser gälla i fråga om egendomens försäljning och köpeskillingens fördelning.

8 §.

Efter det nya lagen blifvit gällande, må ej bysättning gäldenär åläggas eller införsel i hans lön beviljas. Ej heller må på grund af förut meddeladt beslut gäldenären i bysättningshåkte hållas. Förut meddelad införsel upphöre, då nya lagen träder i kraft.

9 §.

Har enligt äldre lag gäldenär varit bysatt för gäld eller gått ed, att han ej egde annan tillgång, än som vid utmätning för den gäld blifvit uppgifven; då må ej för samma gäld edgång efter 86 § nya lagen honom åläggas, utan så är att borgenären visar anledning, att gäldenären undandöljer tillgång, som der sägs.

10 §.

Der enligt allmän civillag något rättsförhållande är gjordt beroende deraf, att hos Konungens Befallningshafvande borgen ställes,

eller fordran angifves eller utsökes, eller klander emot annans anspråk anmäles, vare hvad i ty fall om Konungens Befallningshafvande sägs gällande om öfverexekutor.

11 §.

I stället för hvad 4 Kap. 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12 och 13 §§ samt 8 Kap. 11 § Utsöknings-balken af 1734 års lag äfvensom Förordningen den 19 Maj 1756 innehålla, förordnas som följer:

1. Är förskrifning stäld att betalas till innehafvaren; njute han betalning, som den i händer hafver. Finnes förskrifning stäld å någon viss man, och har gäldenären deri gifvit lof att låta den komma i annans hand; vare lag samma.

2. Invänder den, som utgifvit löpande skuldebref, hvarom i föregående punkt sägs, att han dertill blifvit tvungen eller förledd, vare den invändning mot innehafvare, som i god tro är, utan verkan, der utgifvaren försummat iakttaga hvad i 26 § Utsökningslagen stadgas.

3. Hafver borgenär, utan sådant gäldenärens lof, som i 1 punkten sägs, öfverlåtit hans förskrifning till någon annan; hafve då han ej annan rätt, än den, som förskrifningen lyder å.

4. Hafver någon fått invisning å viss man, och får ej betalning af honom; njute då betalning af den, som invisningen gaf, med ränta till sex för hundra, der det ej styrkes, att den, som invisningen fått, varit vållande, att betalning i rättan tid ej följt.

5. Missräkning är ingen betalning. Ehvar den finnes, bör den först rättas, och betalning sedan derefter ske.

6. Nu är viss ort nämnd, der betalning ske bör; lände då det till efterrättelse. Är ej viss ort nämnd; pröfve då öfverexekutor eller Rätten, hvar betalning å gäldenärens kostnad ske bör.

7. Ingen söke annan mans skuldfordran, utan egaren honom sin rätt skriftligen lemnat, eller annorledes dertill lof gifvit.

8. Hafva två eller flere skrivit skuldebref under, med förbindelse, att en för alla, och alla för en betala; då eger borgenär för fulla gälden betalning få hos hvem han helst vill; och hafve den sedan lika rätt emot de andra, för det han öfver sin del betalt. Hafva de sig ej så förbundit, och äro de ej i bolag samman; gälde då hvar sin del efter hufvudtalet.

9. Är i skuldebref viss och loflig ränta utfäst; hafve den lika rätt med hufvudstolen, der ej för vissa fall i lag annorledes stadgadt är.

10. Är skuldebref löpande, vare ej gäldenären skyldig att gälda ränta för längre tid efter förfallodagen än från den dag, då borgenären fordrat betalning, der ej gäldenären annorledes sig förbundit.

11. Nu vill någon resa från orten, som skyldig är för kost, hushyra, skeppslega eller annat slikt; hafve borgenär våld att behålla hans gods till sin säkerhet.

12 §.

I stället för 6 Kap. Utsöknings-balken af 1734 års lag stadgas:

Åskar borgenär, som i fast pant sitter eller vunnit införsel i gäldenärs fasta gods, värdering å fastigheten, efter ty i Förordningen angående ändring i gällande bestämmelser om lagfart å fast pant den 16 Juni 1875 stadgas: då skall värderingen förrättas å landet af härads-höfding med tvenne gode män och i stad af trenne Rådstufvurättens ledamöter.

Värderingsmän, som ej äro edsvurne domare, böra förut i gäldenärens och borgenärens närvaro ed gånga, att de skola det gods så värdera, som de efter bästa förstånd och samvete pröfva det värdt vara.

Sedan allt noga värderadt och upptecknadt är, skola värderingsmännen bref derå gifva.

13 §.

I fråga om sättet för försäljning af utmätt fast egendom varder, i stället för de i Förordningen den 29 November 1823 derom gifna föreskrifter, förordnadt:

Skall vid utmätningssauktion å fast egendom försäljningen ske genom utrop i upp- och afslag, bestämmes först uppslagssumman genom bud och öfverbud, till dess något vidare bud ej göres. Derefter varde dubbla beloppet af det af utmätningssman å fastigheten satta värde lagdt till uppslagssumman och egendomen utropad för sammanlagda beloppet, hvilket, om det ej bjudes, småningom genom afslag minskas, till dess någon säger "mitt", eller beloppet nedgått till hvad först i uppslag bestämdes; och bör, om under afslagsutropen två eller flere på en gång ropa "mitt", auktionen derefter endast dem emellan fortgå i uppslag, och då blifvande högsta budet med klubbslag fastställas.

14 §.

Genom hvad här ofvan i 2 § blifvit förordnadtt skola ej anses upphäfdä:

1 och 4 §§ i Förordningen angående vissa omständigheter uti lagsöknings- och utmätningssmål den 28 Juni 1798 samt hvad såsom förklaring eller tillägg till 4 § stadgats genom Förklaringen den 29 Juli 1812 och Kongl. Kungörelsen den 9 Maj 1835;

5 § af nämnda Förordning, så vidt derigenom blifvit stadgadt, att i visst fall hustru må för gäld lagsökas;

Kongl. Kungörelsen den 20 Maj 1835 angående tillägg till 6 § uti 4 Kap. Utsöknings-balken;

Förordningen den 15 Juni 1861 om verkställighet i Sverige af domar och utslag, meddelade af domstol i konungariket Danmark;

Förordningen den 20 Januari 1863 angående förnyande af Svensk myndighets beslut, som förlorat sin exekutiva kraft i främmande stat; och

hvad 4 § af Förordningen om upphörande af vissa domstolar den 19 December 1844 innehåller om verkställande af utmätning eller qvarstad å egendom, befintlig inom Kongl. slott.

Ej heller upphäffes hvad i 18 punkten i Ridderskapets och Adelns privilegier den 16 Oktober 1723 samt i Kongl. Kungörelsen den 6 April 1810 finnes stadgadt angående Ridderskapets och Adelns rätt att göra utpantning hos sina frälsebönder.

15 §.

Genom nya lagen sker ej ändring i hvad genom allmän civillag är stadgadt angående rätt till utmätning i vissa fall utan dom eller utslag; och skall, der i ty fall någon eger anlita magistrat om utmätning, stadsfogde i stället anlitas.

16 §.

Hvad Ärfda-balken af 1734 års lag och Sjölagen den 23 Februari 1864 innehålla om rätt till qvarstad, vare ej genom nya lagen upphäfdt. Skall enligt något lagens rum fast egendom stå i qvarstad, stånde egendomen i stället under förbud att säljas eller skingras, såsom i nya lagen skils.

17 §.

De bestämmelser, som äro meddelade i Kongl. Brevet den 8 December 1748 angående fataliers bevarande i lagvadda och besvärsmål, som från Gotland med posten blifva öfversända, samt i Förordningen den 23 Augusti 1851 angående särskilda föreskrifter för behandling af besvärsmål, som från Gotland fullföljas i Hofrätt, skola lända till efterrättelse äfven i de fall, då klagan föres öfver utslag, som är meddeladt af öfverexekutor å Gotland; och må jemväl, då, såsom i 185 § nya lagen sägs, besvärshandlingar i dessa mål skola till Hofrätten återställas, desamma af den klagande å landskansliet ingifvas på lika sätt, som angående bevis om verkställd kommunikation är föreskrifvet.

18 §.

I de fall, då till följd af stadgandet i 27 Kap. 8 § Rättegångsbalken besvär i Hofrätt bort handläggas i den ordning, som i 9 Kap. 2 och 3 §§ Utsökningsbalken sägs, skall i stället, utan ändring af hvad i öfrigt finnes stadgadt angående dylika besvärsmåls behandling, följande lända till efterrättelse:

1. Äro besvären i rättan tid i Hofrätten ingifna: finner Hofrätten, att den klagande ej skäl dertill hafver; gifve då genast sitt utslag deröfver. Pröfvar Hofrätten besvären vara sådana, att den andre parten förut höras bör; då skall viss dag vid vite honom föreläggas, att sig förklara. Blifver han med sitt svar ute, lägge Hofrätten ny dag före, och kungöre, att han ej vidare hörd varder, om han den försitter. Kommer han ändå ej med svar; gifve den sökande afskrift in af dess besvär, och varde saken derpå företagen, och efter dess beskaffenhet afgjord.

2. Finner Hofrätten nödigt att ock infordra underdomarens förklaring; lägge Hofrätten honom viss dag före.

19 §.

17 Kap. 8 § Handelsbalken af 1734 års lag erhåller följande förändrade lydelse:

Sedan ege borgenär, för hvars fordran lös egendom blifvit i laga ordning i mät tagen, förmånsrätt till betalning ur den utmätta egendomen. Är densamma utmätt för fleras fordringar; hafve den, för

hvars fordran utmätning först verkställdes, företråde: har utmätningen skett på en gång; ege hvar lika rätt. Är utmätning verkställd inom en månad före den dag, gäldenärs konkurs börjades; ege den för-månsrätt, nu sagd är, ej rum: ej heller då utmätning skett efter gäl-denärs död, innan en månad förflutit från den dag, då uppteckningen af den dödes bo slutades, der konkurs inom sagda tid börjas.

20 §.

Nedannämnda §§ i Konkurslagen den 18 September 1862 er-hålla följande förändrade lydelse:

2 §. Borgenär ege ock söka, att gäldenärs egendom afträdas skall i följande fall, nemligen:

1. då gäldenär är för skuld rymd, eller veterligen ur riket faren och anledning är för handen, att han förblifver utrikes för att undgå borgenärens kraf;

2. då verkställighet af utmätning, hvarigenom all gäldenärs kända egendom medtagas skulle, blifvit för annans fordran sökt;

3. då gäldenär, hvilken det varit förelagdt gå sådan ed, som i 86 § Utsökningslagen sägs, underlåtit att inom föreskrifven tid ed-gången fullgöra;

4. då gäldenär svikligen, borgenärer till förfång, afhänder sig eller undanskaffar sina tillgångar.

20 §. Är gäldenär, efter ty i 153 § Utsökningslagen skils, för öfverträdande af reseförbud insatt i häkte, då offentlig stämning å hans borgenärer utfärdas; varde derutur lösgifven, sedan han boupp-teckningen med ed fästet: ställe sig dock till efterrättelse hvad i 19 § sagdt är.

22 §. Begifver sig gäldenär från sitt hemvist utan att hafva iakttagit hvad honom efter 19 och 21 §§ åligger; då må han i häkte hållas till dess han sådant åliggande fullgjort: uteblifver han, då han efter kallelse sig inställa borde; varde genast hemtad: afviker han från det ställe, dit han kallad eller hemtad blifvit, medan hans när-varo der erfordras; varde i häkte förvarad under den tid, som för ändamålet nödig pröfvas. Kostnaden för gäldenärens hållande i häkte drabbe i dessa fall konkursboet.

24 §. Då anledning förekommer, att gäldenär i häkte förvara, eller att tredskande gäldenär hemta, efter hvad i 22 § sägs; anmäle det Rättens ombudsman hos Rätten eller domaren, som derom för-ordnar.

25 §. Sedan uppteckning af gäldenärs bo skett, låte Rätten eller domaren, ändå att han jäfvig är, genast kalla gäldenären att å viss dag, sist inom fjorton dagar, bouppteckningens riktighet med ed fästa. Å landet må sådan ed afläggas inför domaren, der ej ting snart infaller.

Är gäldenär häktad, eller aflägsset boende; då må Rätten eller domaren tillåta honom att edgången inför närmaste domstol fullgöra.

29 §. Gäldenär vare pliktig gifva borgenärerna, deras gode män eller sysslomän, de underrättelser om konkursboets tillstånd och tillhörigheter, som af dem äskas: tredskas han; ege Rätten eller domaren, på framställning af Rättens ombudsman, honom förelägga, att det fullgöra vid äfventyr af häkte.

33 §. Har gäldenärs egendom blifvit afträdd till konkurs, den der ej afslutats genom sådan förlikning, hvarom i 94 § förmåles, vare gäldenär ej pliktig att för fordran, som blifvit i konkursen godkänd, eller kunnat i konkursen bevakas, gå sådan ed, som i 86 § Utsökningslagen sägs, utan så är att borgenären visar skälig anledning, det gäldenären undandöljer tillgång, som honom efter konkursen tillfallit.

126 §. Nu varder under förvaltningens lopp, förr eller senare, uppenbart, att konkursboets tillgångar ej förslå till kostnaderna för boets utredning och konkurssakens behandling; då skall Rättens ombudsman, med företeende af gode männens eller sysslomännens derom afgifna framställning, förhållandet hos Rätten anmäla, och ege Rätten förordna, att vidare behandling af konkurssaken ej eger rum, derest ej inom tretio dagar borgenär eller gäldenären visar, att tillräckliga medel för konkurssakens fortsättning äro att tillgå. Meddelas sådant beslut; medföre dock konkursansökningen i fråga om gäldenärs skyldighet att gå sådan ed, som i 86 § Utsökningslagen sägs, samma verkan, som om saken fortgått.

Finnes ej i boet tillgång till gäldande af kostnaden för den offentliga stämningens kungörande och kallelsebrefs afsändande, njute Rätten eller domaren ersättning af allmänna medel, för hvad till sådant ändamål förskjutet blifvit.

21 §.

I Sjölagen den 23 Februari 1864 erhålla nedannämnda §§ följande förändrade lydelse:

62 §. Ej må hvad någon af besättningen, som å segelfärdigt fartyg i tjenst är, till beklädnad eller tjenstens behof ombord fört i

mät gå. Har han eljest egendom ombord, som, utan att fartygets resa fördröjes, åtkommas kan; den må till gäldens betalning användas.

139 §. Betalas ej bodmerilånet vid förfallotiden, kan långgifvaren hos behörig exekutor eller domstol fordra, att förbodmadt fartyg eller last må säljas i den ordning, som om dylik egendom, den der utmätt blifvit, särskildt är stadgadt, äfvensom att den förbodmade frakten till honom öfverlemnas.

Har eganderätten till förbodmadt gods, efter lossning ur fartyget, öfvergått i tredje mans hand, kan långgifvaren ej göra sin rätt emot honom gällande, såvida han är i god tro.

22 §.

I Vexellagen den 23 Augusti 1851 erhålla nedannämnda §§ följande förändrade lydelse:

86 §. Pröfvar Rätten sökandens påstående vara af den beskaffenhet att det genast bifallas må; döme då till betalning och förordne tillika att, i brist deraf, utmätning straxt ske må; dock skall för inrikes vaxel, som blifvit för bristande betalning protesterad, utmätning mot vaxelgifvaren eller öfverlåtare ej verkställas förr, än tre dagar förflutit, från det han bevisligen blifvit kraf.

87 §. Är målet af den beskaffenhet, att det ej kan å första rättegångsdagen afgöras; då må Rätten, der käranden det äskar och omständigheterna pröfvas dertill föranleda, ålägga svaranden att nedsetta penningar i allmänt ränteri eller ställa antaglig pant eller borgen samt förbjuda honom att, der sådant ej fullgöres, resa från orten före sakens slut, vid det äfventyr, som för öfverträdande af reseförbud är i 153 § Utsökningslagen stadgadt.

88 §. Dom i vaxelmål gånge, der den vinnande det äskar, i verkställighet genom utmätning och det utmättas försäljning, ändå att ändring i domen sökes; vare dock den, som vunnit, skyldig att ställa pant eller borgen för hvad honom tilldömdt blifvit, der han, innan domen vunnit laga kraft, det lyfta vill.

23 §.

Skall utmätning ske för verkställighet af utslag i brottmål, lände dervid nya lagens föreskrifter i tillämpliga delar till efterrättelse, så vidt de ej äro stridande mot hvad angående nämnda mål särskildt finnes stadgadt.

24 §.

Finner Konungen att i stad, der, efter ty i nya lagen skils, Magistraten eller någon dess ledamot skolat öfvertaga befattningen af öfverexekutor och stadsfogde skolat sättas till utmätningsman, sådan anordning icke lämpligen kan bringas till stånd samtidigt dermed att lagen träder i kraft; då må med anordningens genomförande anstå, efter ty Konungen förordnar; och skall, under den tid anståndet fortfar, Konungens Befallningshafvande i länet vara öfverexekutor jemväl för staden och utmätningsmannens befattning, under enahanda ansvarighet som åligger stadsfogde, utöfvas af Magistraten; dervid följande särskilda bestämmelser skola lända till efterrättelse:

1. Magistrat ege att för visst fall till utmätningsman i sitt ställe sätta annan, som af Konungens Befallningshafvande godkänd är; och gälle i ty fall för Magistrat hvad i 3 § nya lagen för kronofogde stadgas.

2. Det i 6 § nya lagen gifna stadgande gäller ej om förrättning, som af Magistraten sjelf utföres.

3. Hvad 10 § nya lagen innehåller derom, att utmätningsman må af öfverexekutor dömas till mistning af tjensten eller eljest från tjenstens utöfning skiljas, skall ej å Magistrat tillämpas; varder ledamot af Magistrat vid domstol tilltalad, ege domstolen att om hans afhållande från tjensten under tiden förordna, när skäl dertill äro.

4. Skall fast egendom utmätningsvis säljas, varde auktionen förrättad af Magistraten; och skall hvad i 85 och 97 §§ stadgas om skyldighet för utmätningsman att utmätning hos öfverexekutor anmäla och handlingar till honom insända, ej ega tillämpning å Magistrat.

F ö r s l a g

till

Förordning angående stämmingsmän.

1 §.

Å landet förordne Häradsrätt och i stad Rådstufvurätt vissa män att, då de derom anlitas, delgifva stämningar och domstolars beslut, så ock verkställa delgifning, som i utsökningsmål förekommer. Dessa stämmingsmän gånge inför Rätten ed, att de redligen och utan försumlighet skola de delgifningsärenden uträtta, som dem uppdragna varda.

2 §.

Kronofogde, stadsfogde, länsman eller nämndeman vare ock stämmingsman utan särskildt förordnande, om han det sig åtager.

3 §.

Intyg af två stämmingsmän, emot hvilka ej förekommer jäf, som i Rättegångsbalken om vittnen sägs, gälle såsom fullt bevis, att delgifningen blifvit så verkställd, som intyget innehåller.

Denna förordning träder i kraft den 1 Januari 1879.

*Utdrag af protokollet öfver Justitiedepartementets-ärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms Slott den
9 Juni 1876,*

i närvaro af:

Hans Excellens Herr Statsministern Friherre DE GEER,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena BJÖRNSTJERNA,
Statsråden: Friherre ALSTRÖMER,
Friherre VON OTTER,
FORSSELL.

Herr Statsministern och Chefen för Justitiedepartementet anmälde i underdånighet:

Nya Lagberedningens underdåniga skrifvelse den 7 innevarande månad, hvarmedelst öfverlemnats af Beredningen utarbetade förslag dels till ny Ut-sökningslag, dels till särskilda förordningar

- a) om samma lags införande och hvad i afseende derå iakttagas skall;
- b) angående upphäfvande af Ridderskapets och Adelsn rätt att göra utpantning hos sina frälsebönder; och
- c) angående stämmingsmän;

jemte motiv till ofvanberörda förslag äfvensom särskilda af Beredningens ledamöter t. f. Byråchefen m. m. A. Östergren, Hofrättsassessorn C. G. A. Örbom och Professorn, doktor L. Annerstedt afgifna yttranden.

Hans Maj:t Konungen förordnade, i enlighet med Statsrådets tillstyrkan, att öfver ifrågavarande lagförslag Högsta Domstolens utlåtande skulle, för det ändamål § 87 Regeringsformen omförmäler, genom note ur protokollet införas.

Ex protocollo

Th. Wilh. Malm.

Protokoll öfver lagärenden, hållet uti Kongl. Maj:ts Högsta Domstol Tisdagen den 21 November 1876.

Andra rummet.

Närvarande:

Justitieråden: SÖDERGREN,
Friherre LEUHUSEN,
RABE,
HUSS,
VON SEGEBADEN,
SVEDELIUS.

Sedan, till följd af Högsta Domstolens beslut den 18 och den 24 sistlidne Augusti, Nya Lagberedningens underdåniga förslag till 1:o ny Utsökningslag, 2:o förordning om nya Utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall, 3:o förordning angående upphäfvande af Ridderkapets och Adels rätt att göra utpantning hos sina frälsebönder, och 4:o förordning angående stämmingsmän, för närmare granskning cirkulerat mellan Högsta Domstolens vid föredragningen närvarande ledamöter, bland hvilka emellertid Justitierådet Cramér med döden afgått, blef detta ärende af Högsta Domstolens ofvan antecknade ledamöter företaget till slutlig behandling; varande omförmälda förslag bilagda detta protokoll.

1:o.

Förslaget till ny Utsökningslag.

1 §.

Justitierådet *Rabe* anförde: Lika med Högsta Domstolens öfrige ledamöter lemnar jag ifrågavarande § utan anmärkning, men anser mig böra gifva tillkänna, att, då, på sätt i motiven till förslaget anföres, icke under nuvarande förhållanden låter sig göra att öfverlemna behandlingen af

utsökningsmålen, hvad landet angår, till Häradsrätterna eller deras ordförande, utan därför skulle erfordras särskilda anordningar och stadganden, som falla inom domstolsorganisationens eller den ordinarie civilprocessens område, samt den anbefalda revisionen af vår allmänna rättegångslag funnits icke böra föranleda uppskof med den länge påyrkade förbättringen af utsökningsväsendet, jag, i följd häraf och enär det, efter mitt omdöme, icke vore lämpligt att emellan land och stad införa, beträffande handläggningen af utsökningsmål, en sådan olikhet, att nämnda mål behandlades i stad af domstol, men för landet fortfarande såsom hittills i första instansen af administrativ myndighet, trots mig icke böra nu ingå i vidare bedömande eller undersökning af frågan om utsökningsmålen upptagande och pröfning af domstol eller domare.

3 §.

På det att den ansvarighet, hvori kronofogde skulle stå, då han sätter annan till utmättningsman i sitt ställe, måtte genast bestämdare, än som skett, utmärkas och missförstånd om rätta meningen med föreskriften derom i förvarande § förekommas, hemstälde Högsta Domstolens fleste ledamöter att efter ordet: "redovisningen" måtte införas: *efter ty i 139 § sägs*. Bemälda ledamöter förestälde sig nemligen förslaget mening vara, att, hvad angår andra förrättningar än utmätning, kronofogde icke alls skall stå i ansvar för substitutets fel eller försummelser, samt att, beträffande utmätningar, hans ansvarighet ej skall vara annan, än som i 139 § omförmäles.

Justitierådet *Huss* yttrade: Det begagnade uttrycket "svare dock kronofogden sjelf för redovisningen" synes ej med tillräcklig bestämdhet utmärka vidsträcktheten af den ansvarighet, som åligger kronofogden, då han i sitt ställe sätter annan utmättningsman. Af hvad i motiven till förslaget yttras om nödvändigheten att bereda säkerhet för borgenärens rätt och möjligheten för kronofogden att kontrollera ställföreträdarens åtgärder synes mig framgå, det meningen varit att göra kronofogden ansvarig icke allenast för behörig redovisning af influtna medel, utan ock för den förlust, som kan drabba borgenären till följd af ställföreträdarens försummelse och felaktighet vid utsökningsärendes behandling. En sådan ansvarighet torde ock i allmänhet hittills hafva ansetts följa af nu gällande stadganden, ehuru dessa i ordalagen lida af enahanda obestämdhet. I alla händelser och huru man än anser omfånget af ansvarigheten böra bestämmas, är det af vigt att lagen derom innehåller tydlig föreskrift, så att tvifvel och osäkerhet ej må vid tillämpningen uppstå. Så väl Lagkomiténs och Lagberedningens, som den af Kongl. Maj:t år 1868 tillsatta så kallade Utsökningskomiténs förslag inne-

höllo ett stadgande af det innehåll, att fogden skulle sjelf svara till den skada, som i och för utmätningståtgården af utmätningmannens vållande kunde komma, och för min del anser jag en dermed öfverensstämmande föreskrift vara till både syftning och tydlighet att föredraga framför den nu föreslagna.

Justitierådet *Svedelius* lemnade denna § utan anmärkning.

5 §.

Då utmätningssman bör betraktas såsom embets- eller tjänsteman, så och med afseende derjemte å den pröfningsrätt i flera fall, hvilken skulle honom tillkomma, ansågo Högsta Domstolens fleste ledamöter, i likhet med förra Lagberedningen, det vara lämpligare att, i fråga om jäf, jemföra utmätningssman med domare, än med vittne. För öfrigt syntes förslaget kunna gifva anledning till tvekan, huruvida utmätningssmans protokoll och bevis ega samma vitsord, som dylika handlingar af annan embets- eller tjänsteman, helst i motiven till stöd för det föreslagna stadgandet åberopas 11 § i 17 kap. Rättegångsbalken. I hvarje fall torde dock de förhållanden, som skulle utgöra jäf emot utmätningssman, böra särskildt utsättas, enär emot honom dels icke kunde, dels icke borde vara tillämpligt allt hvad i 13 kap. 1 § Rättegångsbalken stadgas om domarejäf eller allt hvad 17 kap. 7 § samma balk innehåller om vittnesjäf. Såsom jäf emot utmätningssman för befattning med utsökningsmål borde endast gälla de fall, att han är med part i den skyldskap eller det svågerlag, som i 13 kap. 1 § Rättegångsbalken om jäf emot domare sägs, eller att han sjelf eller någon, den der är med honom i sådant skyldskaps- eller svågerlags-förhållande, som nämndt är, eger i målet del eller kan någon synnerlig nytta eller skada deraf vänta, eller att han är parts vederdeloman eller uppenbare ovän.

Justitierådet *Svedelius* deltog ej i denna anmärkning.

9 §.

Högsta Domstolens fleste ledamöter ansågo, att, så framt öfverexekutor skall blifva i tillfälle utöfva öfver kronofogde och stadsfogde hela den kontroll, som i förslaget åsyftas, borde det utdrag ur kronofogdes och stadsfogdes dagbok, som skall för hvarje kvartal insändas till öfverexekutor, innehålla, utöfver hvad förslaget bestämmer, redogörelse äfven angående de före kvartalet inkomna mål, som under detsamma afslutats.

Justitierådet *Svedelius* ansåg, att. då ordalydelsen icke fullständigt utmärkte, att alla i dagboken införda mål skola genom dagboksutdrag hos öfverexekutor till slut redovisas, ett förtydligande i sådant afseende borde ega rum.

12 §.

Justitieråden *Södergren* och Friherre *Leuhusen* förenade sig i detta anförande: I teoretiskt hänseende torde icke något kunna invändas mot den i förevarande 12 § klart uttryckta samt i förslagets efterföljande delar vidhållna och tillämpade hufvudregel, att i lagsökning för gäld öfverexekutor icke skall hafva att taga befattning med andra frågor, än de som angå "*klar och till betalning förfallen fordran, som grundar sig å skuldebref eller annat skriftligt fördringsbevis*"; af hvilken regel följde, att alla andra lagsökningsfrågor, all pröfning af sådana på annan grund tillkomna rättsanspråk, som skulle verka betalningsskyldighet såsom föremål för exekutors handräckningsåtgärd, skulle höra domaren till och exekutor blott hafva att verkställa domstolens beslut. I praktiskt hänseende förekomme väl, att genom denna lag jemte den till samtidigt utfärdande föreslagna förordningen om nya Utsökningslagens införande, enligt hvilken senare skulle, med vissa angifna undantag, upphävas Utsökningsbalken i den å 1734 års riksdag antagna lag, tillika med alla de särskilda stadganden, som utgöra förklaring eller ändring af hvad sagde balk innehåller eller tillägg deri, komme en stark, man kunde säga en högst genomgripande brytning att göras uti den i frågor om handräckningsärenden långt vidsträcktare verksamhet af länsstyrelserna i riket, som, i anseende till den varande anordningen af domstolarnes arbetstid och af rättegångsväsendet, genom det praktiska behovet af skyndsammare handräckning manats fram med en nog fri, men af lagstiftande makten utan tvifvel bemärkt och ändock med fördragsamhet sedd tydning af länsstyrelsernas i Utsökningsbalken stadgade myndighet och sålunda utbildat sig till en långvarig häfd, en allmännare landssed, ett *jus consuetudinarium*, som kunde ega anspråk på lagstiftarens synnerliga uppmärksamhet då han har omsorgen att inrätta lagarne efter landets verkliga behof. Men någon betänklighet i detta hänseende skulle icke möta, om, så som Lagkomitén och äldre Lagberedningen med sina förslag till Utsöknings- och Rättegångsbalkar torde få anses hafva åsyftat såsom alldeles nödvändigt, i ny lagstiftning angående domstolsväsendet verkligen tillfredsställes det behof, som framkallat den i praktiken utöfver lagens lydelse tillkomna utsträckningen af länsstyrelsernas myndighet i handräckningsärenden.

Då Justitieråden nu deltog i Högsta Domstolens på 87 § Regeringsformen grundade och genom Kongl. Maj:ts nådiga remiss påkallade ålig-

gande att afgifva yttrande öfver förevarande förslag till Utsökningslag och dertill hörande promulgationslag, hade Justitieråden icke någon behörighet att till Kongl. Maj:t i underdånighet gifva råd om den ordning, hvori Kongl. Maj:t kunde vilja begagna sin höga makt att aflåta näliga propositioner till Riksdagen i lagstiftningsärenden; och då för Justitieråden icke var officiellt bekant, att nu förevarande lagförslag icke äro ämnade att till lagstiftande maktens antagande framställas samtidigt med — eller åtminstone ej föregå — ett förslag till ny Rättegångsbalk, trodde Justitieråden sig derföre kunna, efter den nu gjorda oförgrifliga betraktelse angående det förevarande ämnets naturliga samband med en annan högst betydande del af lagstiftningens föremål, lemna förslaget 12 § utan anmärkning.

Justitieråden *Huss* och *von Segebaden* voro ense om följande yttrande: Det kan ej nekas att afskaffandet af den väl icke på stadgandena i Utsökningsbalken af 1734 års lag grundade, men dock sedan länge häfdvunna praxis, enligt hvilken handräckning af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande meddelats för uttagande äfven af sadana fordringar, för hvilkas verklighet intet skriftligt fordringsbevis kunnat åberopas, kommer att efterlemnna en betänkelig lucka i vårt utsökningsväsen, enär för utbekommande genom den exekutiva maktens åtgärd af betalning för dessa fordringar, de må uppgå till huru ringa belopp som helst, borgenären, sedan denna lag trädt i kraft, ej finge annan utväg, än att underkasta sig de långsamma och tunga formerna af en vanlig rättegång. Vi hafva derföre länge dröjt vid tanken, huruvida icke denna lucka skulle kunna fyllas, denna bristfällighet i lagstiftningen kunna afhjelpas genom något slags anordning, ungefär motsvarande det i Tyskland brukliga Mahnverfahren, för hvars beskaffenhet, i dess hufvudsakliga drag, Nya Lagberedningens betänkande redogör. De förutsättningar och förhållanden, som i Tyskland göra detta Mahnverfahren möjligt, saknas dock hos oss i väsentlig grad. Det är der hos domstolen, som borgenären framställer sitt fordringsanspråk och det är domstolen, som utfärdar det vilkorliga betalningsföreläggandet, efter hvars delgifning med gäldenären målet anses vara gjordt hos rätten anhängigt. Det är vidare domstolen, som, der gäldenären ej inom viss förelagd tid anmäler sitt bestridande af krafvet, utfärdar förklarande att utmärning får ske, hvilket förklarande således eger hela karakteren af en kontumacial-dom. Har gäldenären inom den förelagda tiden anmält sitt bestridande af den uppgifna fordringens riktighet, betraktas saken dock såsom fortfarande hos rätten anhängig och domstolen skrider omedelbart, utan ytterligare stämning, till behandling deraf enligt föreskrifna former. Mahnförfarandet sammanhänger således på det närmaste med den civila rättegångsordningen och betingas af domstolsväsendets beskaffenhet. Med våra landtdomstolars nuvarande organisation och arbetsätt

torde det ej vara möjligt att vid dem knyta ett rättsinstitut af denna art och åt någon annan myndighet eller embetsman anse vi ej heller en likartad befogenhet kunna uppdragas, utan att olägenheterna af anordningen sannolikt skulle komma att öfverväga de fördelar, som kunde deraf väntas. Då således tanken på Mahnförfarandets tillämpning i vårt land för närvarande måste uppgifvas, men det å andra sidan ej kan bestridas, att stadgandet om nödvändigheten af skriftlig fordringshandlings tillvaro såsom underlag för lagsökning hos öfverexekutor hvilar på en teoretiskt riktig grund, som vid stiftandet af ny utsökningslag icke bör åsidosättas, kunde visserligen fråga uppstå, huruvida icke med denna lags utfärdande borde anstå, till dess genom en på samma gång skeende ombildning af rättegångsväsendet och domstolarnes organisation behofvet af utväg till lättare vunnin exekution jemväl för sådana fordringar, som ej grunda sig på skriftligt fordringsbevis, kunde tillgodoses. I betraktande bör dock härvid komma, att våra nu gällande utsökningslagar äro i andra hänseenden behäftade med många och stora brister, som genom den nya lagen skola afhjelpas, och för vinnande af detta mål torde man till äfventyrs ej böra sky att för den tid, som kommer att förflyta innan ny lag angående domstols- och rättegångsväsendet hinner utarbetas, underkasta sig den olägenhet, som här ofvan blifvit påpekad. Möjligen skulle ock, i händelse med nämnde lags framläggande komme att dröja, olägenheten tills vidare kunna åtminstone i någon mån afhjelpas genom en partiel förändring i eller tillägg till nu gällande rättegångsordning.

20 §.

Justitieråden *Södergren* och *Huss* förenade sig i följande yttrande: Lämpligheten af det föreslagna stadgandet att väl borgenären, men icke gäldenären må ega att i lagsökningsmål ingifva mera än en skrift, torde med fog kunna ifrågasättas. Uti den påminnelseskraft, hvars ingifvande tillstodjes borgenären, kunna, med eller utan bifogande af nya skriftliga bevis, sådana förut icke anförda omständigheter åberopas, som för gäldenären göra det till ett tvingande behof att, till vederläggande deraf, få desamma med svar bemöta. Upprätthållandet af Nya Lagberedningens uti motiven till förslaget uttalade vackra grundsats, att "för skyndsamhetens vinnande må man ej uppoffra säkerheten", synes därför fordra, att rättigheten till afgifvande af sådant svar icke må gäldenären, om han derpå gör anspråk, betagas.

21 §.

Justitieråden *Södergren* och *Huss* voro ense i den anmärkning, att den förmån, som förslaget velat bereda en part genom stadgandet att tillfälle

bör, under viss förutsättning, lemnas honom att taga del af en å vederdelosidan, efter föreläggande af öfverexekutor, ingifven originalhandling skulle för parten blifva utan betydelse, derest ej tillika rättighet medgäfvdes honom att emot handlingen framställa de anmärkningar, hvartill han kunde anse sig ega fog. En sträng tillämpning af föreskriften i 20 § angående det antal skrifter, som må hos öfverexekutor vexas, skulle likväl stundom kunna anses utgöra hinder för parten att få af en sådan rättighet sig begagna. För undanröjdande af detta hinder eller åtminstone den genom lagbudens nuvarande ordalydelse uppkommande tvekan, huruvida icke ett sådant hinder verkligen förefinnes, torde i 21 § böra bestämdt uttryckas att i anförda fall parten jemväl eger att yttra sig öfver den företedda originalhandlingen.

27 §.

Justitieråden *Södergren* och Friherre *Leuhusen* förenade sig i det anförande, att Justitieråden härvid visserligen hade uppmärksamheten fästad derå, att lagsökning hos öfverexekutor, enligt 12 § i detta lagförslag, icke kunde göras för annat, än "för klar och till betalning förfallen fordran, som grundar sig å skuldebref eller annat skriftligt fordringsbevis", och att i lagstiftningen icke påkallades synnerligt undseende för gäldenär, som, då han till fullo eller till någon del betalade sin sålunda skriftligen utfästade skuld, underlåte att vid likviden återtaga fordringshandlingen eller förskaffa sig skriftligt qvittobref eller den gjorda afbetalningens antecknande å fordringshandlingen, så att dennas framtida missbruk till obehörigt kraf vore förhindradt eller kunde genom qvittobrefs företeende afvärjas; men Justitieråden befarade, att det i förevarande 27 § föreslagna stadgande, som vore alldeles ovillkorligt, icke inrymde möjligheten af något undantag, kunde stundom leda till verklig orättvisa. Visst icke alltid kunde gäldenären, särdeles om han vistas på längre afstånd från borgenären och icke kan personligen verkställa likviderna, göra sig förvissad om successivt gjorda afbetalningars antecknande å originalförbindelsen, som ännu måste kvarlemnas i borgenärens hand; han måste möjligen åtnöjas med lösa qvittobref. I allmänna lifvet förekommer en stor mångfald af möjligheter, att qvittobref kunna förloras, genom eldsvåda, stölder och andra clycksfall, så att deras egare icke annorlunda än genom vittnens intyg eller annan bevisning skulle kunna åstadkomma utredning derom, att skulden blifvit betald. Ett i förklaring öfver lagsökning gjordt åberopande af vittnen i sådant hänseende skulle, enligt 27 §, icke gälla; och den med lagförslaget afsedda skyndsamma gången af lagsökningsmåls handläggning skulle icke alltid gifva utrymme ens för anskaffande af vittnenas skriftliga intyg, till hvilkas utfärdande vittnena icke heller hade någon i lag stadgad skyldighet. Den med obehörigt kraf hemsökte mannen,

som vet sig kunna med vittnens intygande inför domstol styrka, att redigt och klart qvittobref å skulden fanns i hans bo då detta af våldeld härjades, finge nu en ny härjning genom utmätning i ruinerna af hans ekonomiska välfärd; och till en bedröflig tröst hade han sig anvisad rättigheten, enligt lagförslagets 32 §, att om återvinning stämma sin måhända genom emigration till Amerika försvunne vederpart, som, då han vid utflyttningen lemnade fullmakt till detta lagsökningsvärf, bortförde all sin egendom och tillika drog försorg jemväl derom, att icke heller de genom utmätningen inflytande medlen kunde blifva för den återvinningssökande åtkomliga. — För att icke göra sådana skuggsidor i den nya Utsökningslagens verkningar alldeles oundvikliga — flera dylika kunde förekomma utom det nu ensamt anförda exemplet — hemstälde Justitieråden, om icke, med förtroende dertill att landets öfverexekutorer icke skola sakna all förmåga att urskilja det lämpliga och tillbörliga, det föreslagna lagbudet må erhålla någon mildare och lenare lydelse, så att öfverexekutor kunde fästa afseende vid *skälig anledning* att skjuta målet under domaren. Och erinrade för öfrigt Justitieråden om det nära samband denna § egde med ämnet för förslagets 32 §, i fråga om hvilken senare Justitieråden komme att framställa erinringar, som jemväl hade afseende å förevarande 27 §.

32 §.

Justitierådet *Södergren* anförde: Såsom Nya Lagberedningen i motiven anført, har i vårt land utbildat sig den uppfattning af lagsökningsförfarandets betydelse, "att det af Konungens Befallningshafvandes i lagsökningsmålet gifna utslag tillerkändes samma verkan som en dom, så att genom utslaget, derest det vann laga kraft och gäldenären icke deri uttryckligen förbehållits rätt att vid domstol söka sitt åter, hans betalningsskyldighet ansågs slutligen och oåterkalleligen afgjord".

Ja, sådan har uppfattningen varit och är ännu gällande: det är, såsom Lagberedningen tillika yttrat, "en särskild processart för skuldfordringsmål i allmänhet". Om gäldenären nekar till det, som sökes, eller gör deremot jäf, och Konungens Befallningshafvande "pröfvar att han ej hafver skäl dertill", då hjälpes den sökande till sin rätt; men är "jäfvet sådant, att saken derigenom tvistig blifver, skjutes den under domaren". Om Konungens Befallningshafvandes utslag icke i föreskrifven ordning öfverklagas, kan den ålagda betalningsskyldigheten icke blifva föremål för allmän domstols pröfning. Stundom, när gäldenären med någon sannolikhet åberopat sådant efter skuldsättningen tillkommet förhållande, hvarigenom den forna ställningen emellan honom och borgenären förmenades hafva undergått förändring, men sanna förhållandet icke blifvit i skuldfordringsmålet utredt, har, med gäldenärens

förpligtande att fullgöra sin förbindelse, honom lemnats öppet att stämma sin vederpart om återvinning; hvilket förfarande var för Hofrätt grundadt i tredje punkten af 2 § uti 8 kap. Rättegångsbalken och för Konungens Befallningshafvande ansågs tillåtet genom slutpunkten i 7 § af förordningen den 28 Juni 1798 angående vissa omständigheter i lagsöknings- och utmätningssmål; detta dock, så vidt jag förstått, icke i den mening, att domaren skulle undersöka riktigheten af Konungens Befallningshafvandes i det laga kraft egande beslutet gifna omdöme i fråga om lagliga verkan och rätta följden af de förhållanden, som vid sakens pröfning hos Konungens Befallningshafvande antogos vara till sin verklighet utredda, utan endast undersöka och bestämma, hvilka emellan borgenären och gäldenären efter skuldsättningen tillkomna nya förhållanden genom sakens behandling hos domstolen blifvit utredda och kunde verka återgång af hvad gäldenären på grund af skuldsättningen måst till borgenären utbetala. Skuldsättningen var en på exekutiva vägen klar sak, en i och för sig afslutad handling: det nya tillkomna förhållandet emellan parterna var en annan sak och för den, till bestämmande af dess egna rättsföljd, erfordrades utredning och beslut vid domstol. Exekutorns förklarande derom uttrycktes med formeln "*rätt till talan om återvinning*", egentligen blott ett förklarande, att exekutor icke afgjort frågan om verkan af detta särskilda efter skuldsättningen tillkomna förhållande.

Äfven Konungens Befallningshafvandes utöfning af denna pröfningsmakt att i afseende på vissa slag af rättigheter, som "äro grundade å så klara och ostridiga förskrifningar, att domstols pröfning deraf ej kan anses nödig", genast förhjelpa parten till sin rätt, torde få anses hafva i allmänhet varit föremål för Nya Lagberedningens yttrade gynsamma omdöme, att "det sätt, hvarpå Konungens Befallningshafvande utöfvat sin ifrågavarande befattning, har, så vidt för Beredningen är känt, ej gifvit någon skäligen anledning till missnöje." Tryggad genom detta omdömes samstämmighet med min egen uppfattning af erfarenheten under en lång embetsmannabana, kan äfven jag våga mig fram med enahanda gynsamma vitsord om den nu skildrade institutionen i samhällsordningen. Jemte denna lugnande erfarenhet från den förflutna tiden har man för den kommande att trygga sig vid det förhållande, att i lagsökningsmål väg att söka rättelse i Konungens Befallningshafvandes möjliga tillfälliga misstag — möjliga i alla menliga värf, hos alla statens myndigheter — står för parterna öppen till de samma myndigheter, Hofrätt och slutligen Kongl. Maj:t, som äro instanser för rättegångssmål från domstolarne. Om Konungens Befallningshafvande skulle i något skuldfordringsmål göra misstag i sitt omdöme att krafvet vore så klart, att domstols pröfning deraf ej kunde anses nödig, kan rättelse deruti göras af Hofrätt eller af Kongl. Maj:t medelst sakens hänskjutande till domstol. Åt-

nöjes gäldenären med Konungens Befallningshafvandes förklarande att saken icke bör hänskjutas till domstol, så är deraf lika följd, som då någon åtnöjes med utslag af en häradsrätt, hvarigenom han möjligen alldeles oriktigt blifvit dömd till tio års straffarbete, o. s. v. Det är *laga kraft på ett beslut af en statens myndighet, som fått sig uppdragen pröfningsmakten i det ämne, som är föremål för beslutet: en res judicata*. Man må nemligen, om man så vill, gifva det benämning af *dom*: dom i en särskild processart för skuldfordringsmål i allmänhet. Om då betraktelsen fäster sig dervid, att beslutet, domen, icke kommer från en domstol, som har att döma i arfs- och testamentsmål, konkurstvister och andra dylika saker; så besinnar man tillika, att staten kan just för det ändamål af skyndsamhet, som tyckes vara ett af de viktigaste momenten i omsorgerna för den nu pågående lagstiftningen om utsökningsväsendet, *gifva domsrätten i denna särskilda processart* åt en embetsmyndighet, som icke eljest är att hänföra till domstolarnes ordning. Staten kan, för sina stora ändamål, göra i sina mekaniska drifkrafter hvarjehanda sådana anstalter, som kunna synas besynnerliga då man i ett teoretiskt och vetenskapligt schema vill uppfatta denna anordning. Den praktiska allmänna och enskilda nyttan och bekvämligheten kan vara hufvudsyftemålet i detta anordnande. Så t. ex., oaktadt såsom grundsats axiomatiskt antages och gäller, att domstolar måste vara kollegialt sammansatta, icke domare-embetet utöfvas af en ensam person, har man här i rikets hufvudstad dagligen för sina ögon en embetsman, som, i bredd med den kollegialt sammansatta Rådstufvurätten, ensam utöfvar *domareembete*, dels i brottmål, till sina arter uppräknade uti instruktionen i fjorton särskilda punkter, bland hvilka den fjortonde innefattar ett icke specificerad ganska vidsträckt *med mera*, dels ock i mål, som uttryckligen kallas "tvister" och äro uppräknade i fem särskilda punkter, en bland dem äfven inrymande ett *med mera*. Man har gifvit denne embetsman namn af Polisdomaren i Stockholm. Ensamt efter abstrakta teoremer kan icke någon statsinrättning väl bildas eller, redan bildad, reformeras. Det lär visst icke vara i någon menlös okunnighet om skilnaden emellan domstol och icke domstol, svenska staten låtit den nu varande ordningen i exekutionsväsendet tillkomma och genom långvarig häfd befastas.

Dessa mina åsikter äro dock långt ifrån de af Nya Lagberedningen vid lagförslagets uppgörande antagna.

Lagberedningen yttrar: "det i lagsökningsmålet gifna beslut kan ej tillerkännas verkan af en *res judicata*, hvarigenom rättsförhållandet emellan parterna må anses slutligen afgjort; utan må gäldenären, oberoende af samma beslut och den deraf föranledda exekutionen, ega öppet att med begagnande af de bevisningsmedel, som enligt den allmänna rättegångsordningen kunna leda till hans befriande från krafvet, men vid lagsökningsförfä-

randet lemnats utan afseende, vid domstol söka återvinning af hvad honom blifvit till utgifvande ålagdt;” — och till utförande af denna princip har Lagberedningen, med upptagande af Lagkomiténs redan år 1826 framförda åsigt, uppställt i 32 § ett förslag, enligt hvilket det blefve möjligt att sedan Konungens Befallningshafvande och, efter klagan öfver dess beslut, Hofrätt — (längre skulle icke i sådana mål den klagande kunna komma) — förklarar en af gäldenär emot krafvet gjord invändning om ett visst uppgifvet förhållande icke vara af beskaffenhet att göra saken tvistig, således icke kunna komma att verka till befrielse från den yrkade betalningsskyldigheten, så kan, vare sig före, under eller efter utslagets bringande till verkställighet medelst utmätning hos gäldenären, denne draga samma afgjorda, icke af nya uppgifna förhållanden i någon mån ändrade, utan i sin orubbade identitet framstående fråga under pröfning af Håradsrätt eller Rådstufvurätt, som då hade alldeles fritt och öppet att undersöka, bedöma och offentligen uttala, om icke med bättre förstånd och uppfattning af det i saken åberopade förhållandet, än Konungens Befallningshafvande och Hofrätten egt och i sina beslut visat, nämnda förhållande funnes rätteligen ega helt annan betydelse och verkan, än Konungens Befallningshafvande och Hofrätten förmenat, samt derföre det af dessa myndigheter begångna miss-tag borde rättas medelst återställande från borgenären af hvad på grund af det oriktiga beslutet blifvit från gäldenären utnätt; samt att, vid detta tvistemåls fullföljd efter vad, samma Hofrätt, som råkat under denna sin underordnade myndighets kritik, finge att, efter begrundande af kritikens möjligen omständligt utvecklade argumenter, offentligen, öppet och ärligt bekänna eller ock genom domslutets ändring förneka, att kritiken var välgrundad och sann. En moraliskt tvungen, ytterst grannlaga och ömtålig ställning för dessa domare ömsesides, den underordnade och den öfverordnade; en ställning, som icke synes väl motsvara hvad man tycker sig känna eller åtminstone ana af det innersta i lagens princip om domarejäf.

Jag håller det visserligen troligt, att i början, intilldess att begreppen och sederna i beröringen emellan de öfver- och underordnade civila myndigheterna hunnit af hvarjehanda liknande föranledningar utbildas till sin fulla frihet (hvad man i nyare stil plägar benämna “hänsynslöshet”), under rätternas språk i kritikerna öfver de högre myndigheternas embetsåtgärder skulle göras med lenare uttryck, än de nu förutsagda; men sanna betydelser och inre meningar i den genom lagstiftningen framtvungna officiella vanvördnaden mot förmän skulle ändock alltid framlysa tydlig och klar. Det kan icke lida något tvifvel, att ju många tillfällen för underdomarens kritik emot sin öfverrätts åsikter och lagtillämpning sålunda kunna inträffa. Och der kan den ömtåliga grannlagenskänslan sättas på svåra prof. Underdomaren har fått sin åsigt i en viss principfråga, i en viss lagtillämpning,

ogillad af Hofrätten. Under vidhållande af sin åsigt får han till sitt afgörande ett återvinningsmål angående en fråga, hvaruti Hofrätten tillämpat den motsatta åsigten; han har nu tillfälle i sin ordning att uttala förkastelse af denna; hans lynne lider den stunden af intrycket från en nyss emottagen dom af Hofrätten, hvari han tycker sig vara obilligt och på ett nog förödmjukande sätt fäld för ett åtaladt fel eller försummelse i embetet; han skrifver nu en långt utlagd motivering i den dom, hvarigenom han skall ogilla Hofrättens omdöme i det skuldfordringsmål, som föranledt återvinningsprocessen. — — —

Man vore sålunda inne på det område, som måste kallas det fula. Men det är icke blott den estetiska känslans intresse, som fäster sig härvid, väckt endast af stundens flyktiga intryck. Jag befarar, att vid en dylik upplösning eller förryckning af begreppen om den värdighet, som inom ordningen af statsmyndigheterna tillkommer hvar och en i och för dess särskilda art och bestämmelse samt betingas af dess ställning i förhållande till underordnade, skall mycket kunna försvagas eller försämrans i den allmänna anda och hållning, som för statsärendenas rätta och goda gång nödvändigt erfordras hos statens funktionärer, den sinnets lyftning, den högre själsstämning, som icke vill veta ens att något yrkesgroll och personligt gnåt kan finnas emellan administrativa maktens personal och domaremaktens, — att någon harmful känsla kan af officiella meningsstrider ömsesidigt väckas och råda emellan högre och lägre domareembetens innehafvare, o. s. v. Menniskolynnet har sina egenheter, verkliga om än de icke kunna i bestämda psykologiska regler uppfattas, hvilka icke så alldeles böra lemnas utan afseende då man vill i lagar ordna statsembetsmännens ömsesidiga beröringspunkter, deras vevverkan och deras samverkan till det helas stora ändamål. Om någon vill förneka tillvarelsen af sådana synpunkter för denna lagstiftning, så är det icke att tvista härom. Sådana ämnen ligga utanför den matematiska bevisningskonsten.

Jag tror mig härvid kunna förutse ett inkast om den stora enkelhet lagsökningsmålen skulle komma att ega, hvarigenom de nu skildrade konflikterna mellan de högre och lägre myndigheterna skulle kunna undvikas; men jag får härom åberopa hvad jag i detta ämne kommer att anföra vid 192 § af förslaget.

Med åberopande af min vid 27 § gjorda erinran, anser jag rättigheten för gäldenär till talan om återvinning böra inskränkas till de fall, *då* gäldenären utan att hafva afgifvit förklaring öfver lagsökningen blifvit till betalning förpligtad; *då* sådant förpligtande grundats på det i 24 § omförmälda förhållande, att å fordringshandlingen finnes tecknadt bevis att gäldenären i till-

kalladt vittnes närvaro inför kronofogde, stadsfogde eller notarius publicus erkänt handlingen, och
då öfverexekutor eller, efter klagan öfver dess beslut, högre myndighet beviljat gäldenären rätt till talan om återvinning.

Det bör härvid anmärkas, att rätt för tredskovis dömd gäldenär till återvinningstalan enligt min tanke bör följa af bestämmingarna i 179 § angående besvärstiden mot öfverexekutors utslag; men att, om besvärstid skulle komma att räknas från erhållen del af beslutet, något stadgande om rätt till återvinningstalan icke erfordrades för sådan gäldenär.

Jag vet nogsamt, att mina nu yttrade åsikter stå i strid mot hvad som blifvit antaget af högt betydande auktoriteter: Lagkomitén i dess förslag, som redan i mera än ett halft århundrade legat till begrundande, — Högsta Domstolen vid granskning af samma förslag, — äldre Lagberedningen, — den af Kongl. Maj:t den 11 Juni 1868 förordnade komité — Nya Lagberedningen — ja, jag torde kunna tillägga: nutidens allmänna opinion, som har hört talas om administrativ byråkrati och tycker att denna bör inskränkas. Men jag har icke fått min uppfattning af ämnet förändrad genom hvad å bemålde auktoriteters sida blifvit anfördt, inskränkande sig egentligen till det doktrinära talet om rättsfrågor och domaremakt till skilnad från förvaltningsmyndighet: den princip, om hvars ifrågasatta absolut tvingande allmänna tillämplighet i statsrättningen jag tillförene nödgats uttala en från Lagkomiténs åsigt långt afvikande mening i mitt yttrande inom Högsta Domstolen öfver ett år 1873 väckt, men omsider utan all lagstiftningspåföljd förfallet förslag till ändrade bestämmingar i afseende på behandlingen och fullföljden af vissa ditintills i administrativ väg och hos Kammarrätten handlagda mål. Jag har icke vana eller fallenhet att, med blindt förtroende till andras mening i ämnen, som ligga inom min officiella verkningsskrets, förtiga min öfvertygelse då min pligt ålägger mig att öppet och ärligt uttala den, äfven med klart förutseende att för det förevarande ärendets utgång det sker förgäfvat.

Justitierådet Friherre *Leuhusen* yttrade: Den i förevarande § i allmänhet stadgade grundsats, att oaktadt borgenärs talan blifvit af öfverexekutor bifallen, gäldenär, så vida han ej erkänt skulden, eger hos domstol söka återvinning, synes mig betänklig. Om äfven i följd af den genom föreliggande lagförslag gjorda inskränkning i afseende på de exekutiva myndigheternas behörighet att fordringsmål behandla i jämförelse med den praxis, som under en lång följd af år gjort sig i nämnda hänseende gällande, öfverexekutors utslag må anses utgöra endast en order om exekution, måste likväl före ett sådant utslags meddelande ega rum pröfning af den utaf borgenären till grund för sitt anspråk åberopade handling, äfvensom utaf de af

gäldenären framställda jäf och invändningar. Begagnar gäldenär sig af den enligt förevarande § honom gifna rättighet att efter stämning å borgenären vid domstol söka återvinning i målet eller med andra ord att vinna befrielse från den af öfverexekutor i öfverensstämmelse med stadgandet i förslagens 28 § honom ålagda och, i händelse öfverexekutors utslag blifvit draget under Hofrätts skärskådande, jemväl af denna öfverdomstol stadfästade betalningsskyldighet, måste, så vidt jag förstår, Härads- eller Rådstufvurätt ingå i granskning och pröfning af samma fråga, som förut varit föremål för öfverexekutors och Hofrätts bedömande, utan att några nya, på den redan afgjorda saken inverkan förhållanden efter densammas anhängiggörande hos öfverexekutor inträffat; hvarjemte, om tvisten fullföljes hos Hofrätt, samma Hofrätt åter skulle blifva nödsakad behandla en af Hofrätten förut afgjord sak och företaga granskning af ett utaf Hofrätten redan meddeladt utslag. Med åberopande i öfrigt af min i anledning af 27 § yttrade åsigt, att reglerna för skuldfordringsmåls behandling icke böra lämpas efter en förutsättning, att rättigheten till återvinningstalan skulle vara giltigt vederlag mot saknaden af utvägar till försvar mot obehöriga kraf, biträder jag, i fråga om bestämningen i 32 § af rättigheten till sådan talan, den mening, som blifvit af Justitierådet Södergren yttrad.

33 §.

Justitierådet *Huss* utlät sig: Hos öfverexekutor anhängiga mål af den beskaffenhet, som omförmåles i 3, 4, 5, 6 och 7 kapitlen af denna lag, torde i allmänhet åtminstone i lika hög grad som de i 2 kap. afhandlade så kallade lagsökningsmålen påkalla ett skyndsamt afgörande. Om ett stadgande af den syftning § 33 innehåller anses böra i lagen kvarstå, hvilket jag för min del finner temligen öfverflödigt, synes det mig åtminstone böra flyttas närmare lagens slut och så affattas, att det afser alla i denna lag omförmålda slag af utsökningsmål.

Justitierådet *Södergren* ansåg denna § böra uteslutas såsom alldeles obehöflig, enär den icke hade annat ändamål än att erinra öfverexekutor om hans allmänna pligt att icke onödigt dröja i fullgörande af sina tjänsteåligganden.

37 §.

Högsta Domstolens fleste ledamöter hemställde, att orden "i tvistemål" måtte utgå, enär desamma möjligen kunde föranleda den föreställning, att

vissa andra §§ i 3 kap., uti hvilka dessa ord icke förekomma, afse domar icke allenast i civila, utan äfven i andra mål.

Justitieråden *Huss* och *Svedelius* lemnade denna § utan anmärkning.

40 och 41 §§.

Med afseende å stadgandet i 50 §, att, om dom ändras eller upphäfves, hvarå utmätning eller annan verkställighet följt, den, som verkställigheten sökt, skall, jemte återbärande af lyftad eller tillträdd egendom, tillika fylla all genom domens verkställighet orsakad skada, syntes Högsta Domstolen att den, som får på grund af 40 § lyfta utmätt lös egendom eller enligt 41 § tillträda viss lös egendom, bör ställa pant eller borgen ej mindre för hvad han lyfter eller tillträder, såsom förslaget innehåller, utan äfven för det skadestånd, hvartill han kan kännas skyldig, om domen, hvars verkställande han sökt, ändras eller upphäfves.

42 §.

Justitierådet *Huss* yttrade: En tredskande hyresmans eller brukares vägran att fullgöra honom ålagd skyldighet att flytta eller afträda den brukade jorden kan ofta förorsaka hus- eller jordegaren stor olägenhet och stort obehag, ehuru detta obehag, denna olägenhet ej är af beskaffenhet att kunna uppskattas i penningar eller sägas vålla egentlig skada. Det för erhållande af verkställighet af en icke lagakraftvunnen dom, hvarigenom flyttnings- eller afträdesskyldighet blifvit ålagd, i förslaget uppställda vilkor, att uppehåll med verkställandet skall vålla märklig skada, anser jag därför böra bortfalla och åt öfverexekutor böra öfverlemnas att efter de i hvarje fall sig företeende omständigheter pröfva, huruvida verkställighet må, emot pant eller borgen för skadestånd, ega rum. Vilket synes ej heller väl öfverensstämma med stadgandet i förslagets 158 §, enligt hvilket hus- eller jordegare kan, utan att hafva någon dom och utan att behöfva visa någon skada, erhålla öfverexekutors förordnande om hyresmans eller brukares vräkande, der denne ej kan visa sannolika skäl för sin rätt att qvarsitta. Egaren till huset eller jorden skulle således, om han åt sig utverkat laga dom på hyresmannens eller brukarens skyldighet att flytta eller afträda jorden, i visst hänseende komma i sämre ställning än om han saknade sådan dom, enär han i förra fallet icke egde någon möjlighet att, förr än domen vunnit laga kraft, få hyresmannen eller brukaren vräkt, så vida han ej förmodade visa att genom uppehåll dermed märklig skada vållades, men deremot

i senare fallet kunde, utan att behöfva ådagalägga sådan eller ens någon skada, åt sig utverka öfverexekutors förordnande om omedelbar vräkning.

45 §.

Högsta Domstolens fleste ledamöter förenade sig i följande yttrande: Enligt ordalydelsen i denna § skulle det både tillkomma öfverexekutor eller utmättningsman såsom en rättighet och åligga dem såsom en pligt att tillse, huruvida förlikning, som vore af domstol fastställd, blifvit inför rätta slutet eller erkänd, samt förmodligen, om de företedda handlingarna ej lemnade full upplysning derom, vägra sökt verkställighet å förlikningsdomen. Då detta likväl synes vara hvarken riktigt eller lämpligt och då det för öfrigt ej är otänkbart att äfven en förlikningsdom kan af part öfverklagas, synes företräde böra lemnas åt den af Lagberedningen och Utsökningskomitén föreslagna redaktionen: "Förlikning, som genom domstols laga kraft egande beslut fastställd är".

Justitieråden *Södergren* och *Rabe* lemnade förevarande § utan anmärkning.

46 §.

Justitierådet *Huss* anförde: Då den mångsidiga och grannlaga pröfning som hos öfverexekutor måste ega rum innan beslut fattas öfver gjord ansökning om verkställighet af skiljemannadom, enligt min tanke icke bör företagas förr än vederparten varit i tillfälle att yttra sig öfver ansökningen och emot densamma framställa de anmärkingar, hvartill han kan anse sig ega anledning, instämmer jag i den af Professoren *Annerstedt* inom Nya Lagberedningen yttrade åsigt att skiljemannadom, utom i de fall, då omedelbar utmätning derå är i lag medgifven, bör betraktas endast såsom en handling, på grund hvaraf lagsökning må ega rum.

54 §.

Uttrycket: "icke egde att öfver sitt gods sjelf råda" borde, enligt Högsta Domstolens fleste ledamöters omdöme, ändras till: *icke var myndig*, — dels derföre, att, efter ordalydelsen, utmätning i det fall, att gäldenären var, när han erkände sitt skuldebref, försatt i konkurstillstånd och ej hade gods, hvaröfver han egde sjelf råda, sedermera ej finge hos honom ske, ändå att konkursen upphört, dels ock emedan af det förhållande, att gäldenären, då han erkände skuldebrefvet, egde sjelf råda öfver sitt gods, icke

alltid följer, att han kunde med gällande verkan ikläda sig skuldförbindelse, hvilket bör kunna antagas, så framt skuldebrevet skall medföra omedelbar utmätning. En omyndig, som fyllt femton år, kan ega råda öfver till och med allt sitt gods, men skuldförbindelse, som han ingår, kan ej mot honom göras gällande.

Justitierådet *Huss* anförde i sammanhang härmed, att då i många fall, såsom till exempel då äktheten af det å skuldebrevet tecknade intyg om gäldenärens erkännande ifrågasättes eller då fråga uppstode huruvida ej sjelfva urkunden efter erkännandet undergått förändring o. s. v., det vore af vigt att ega tillgång till en säker och lätt åtkomlig bevisning, Justitierådet hemställde, att en föreskrift lämpligen borde, på sätt af Utsökningskomitén iakttagits, i promulgationslagen införas derom att kronofogde, stadsfogde eller notarius publicus, då erkännandet inför sådan tjänsteman sker, skall deröfver föra protokoll, hvori skuldebrevet ordagrant intages.

Justitierådet *Svedelius* lemnade denna § utan anmärkning.

65 §.

Justitierådet *Rabe* ansåg denna § böra ändras så, att i andra punkten i stället för "må" sättes *skall*, och i stället för "intill" införes: *dock ej öfver*.

75 §.

Enär kungörandet af det förbud, hvarom 2 mom. handlar, skall utgöra en del af sjelfva utmätningförrättningen och, derest borgenären skulle få ombesörja förbudets kungörande, försummelse dermed af honom kunde komma att verka oskäligt hinder för eller uppehåll med försäljningen af den fordran eller rättighet, som är föremål för utmätningen, samt sålunda möjligen förorsaka gäldenären obehörig förlust, hemställde Högsta Domstolens fleste ledamöter om den ändring i 2 mom., att det alltid skall åligga utmätningssmannen att låta protokollet öfver utmätningen hos gäldenären tillställas den, hvilken förbudet skall meddelas; och torde delgifningskostnaden böra af utmätningssökanden förskjutas, om utmätningssmannen det äskar.

Justitierådet *Huss* yttrade: Enligt denna § skulle utmätning af en på ej löpande handling grundad fordran icke anses fullbordad och således ej medföra förmånsrätt förr än förbud meddelats den, från hvilken fordringen skall utgå, att något deraf till annan utgifva. Bestämmandet af fatalietiden för gäldenärens rätt att öfverklaga en sådan utmätning synes mig möta

svårighet, ty å ena sidan torde denna tid ej gerna kunna beräknas från den tidpunkt, då förbudets delgifvande skett, enär gäldenären i de flesta fall icke kan om denna tidpunkt ega kännedom, och å andra sidan synes det mig äfven mindre lämpligt att låta fatalietiden löpa från den dag utmätningen hos gäldenären skedde, enär hans klagan i sådant fall ofta komme att föras emot en utmätning, som icke allenast icke vore fullständigt verkställd, men om hvilken man icke ens kunde veta om den någonsin komme att blifva genom förbudets delgifvande fullbordad. Ur principiell synpunkt synes det mig jemväl kunna ifrågasättas, huruvida med grunderna i 17 kap. 8 § Handelsbalken vore förenligt, att, sedan hos gäldenären utmätning af en fordran skett långt innan gäldenären försattes i konkurs och medan ännu ingen anledning fanns att misstänka hans obestånd, borgenären likväl skulle gå miste om sin förmånsrätt blott därför att delgifning af förbudet ej skett mer än en månad före den dag konkursen börjades. Jag anser mig fördenskull böra förorda återupptagandet af Lagberedningens och Utsökningskomiténs i detta ämne föreslagna stadgande, enligt hvilket utmätningen är att anse såsom fullbordad och medförande förmånsrätt så snart den blifvit hos gäldenären verkställd samt förbudet betraktas allenast såsom en till borgenärens säkerhet föreskrifven åtgärd, utan inverkan på förmånsrätten.

För öfrigt är jag med Högsta Domstolens fleste ledamöter ense derom att det alltid bör äligga utmätningssökmannen att besörja om förbudets delgifvande och att kostnaden därför, om utmätningssökmannen det äskar, bör förskjutas af utmätningssökanden.

Justitierådet *Svedelius* lemnade förslaget i denna del utan anmärkning.

82 §.

Högsta Domstolens fleste ledamöter förenade sig om följande yttrande: Till stöd för de i denna § föreslagna stadganden har Nya Lagberedningen i sina motiv åberopat hvad 13 § i förslaget och 14 § uti inteckningsförordningen innehålla, men deraf kan ej den slutsats dragas, att, såsom 82 § innebär, öfverlåtelse af fast egendom icke bör utgöra hinder att, innan nye egaren sökt lagfart, utmäta fastigheten för förre egarens deri icke intecknade gäld.

Förslagets 13 § angår nemligen det fall, att någon, som för fordran har inteckning i fast egendom, vill för betalningen hålla sig allenast till denna egendom; — och föreskriften att, vid sådant förhållande, i händelse egendomen blifvit af en till annan öfverläten, förre egaren må, innan nye egaren lagfarit med sitt fång, "utan hinder af öfverlåtelsen sökas," har full-

* giltig grund deri, att, såsom i motiven anföres, borgenären genom inteckningen eger en rätt, hvilken är fästad vid och omedelbart rigtad emot sjelfva fastigheten. Men, ehuru således pröfning af borgenärens ansökning att för sin fordran erhålla betalning ur fastigheten får ske utan nye egarens hörande, är dem likväl hvarken efter 13:de eller annan § i förslaget betaget att, fastän han ej sökt lagfart, sjelfmant såsom part inställa sig hos öfverexekutor och bevaka sin rätt eller att emot öfverexekutors utslag anföra besvär.

I den händelse åter, att någon vill ur fast egendom få betalning för fordran, som deri icke är intecknad eller för hvilken ej ändock fastigheten häftar, har han icke en sådan rätt, som ofvan är nämnd; — hans fordran följde ej med fastigheten, när den öfvergick till ny egare. Förhållandet är alltså helt olika det, som afses i förslagets 13 § och ej dermed jemförligt. Icke förty skulle dock, enligt 82 §, nye egaren, hvilkens sakrätt inträdde redan i och med fastighetens öfverlåtande å honom, icke hafva, derest han ej sökt lagfart, rätt till talan emot utmätning af sin egendom för förre egarens deri ointecknade skuld. Han komme följaktligen till och med i sämre ställning än i det fall, hvarom 13 § handlar, och detta, äfven om någon lagfartsförsummelse icke låge honom till last.

Vidkommande 14 § uti inteckningsförordningen, så eger väl, enligt detta lagrum, förre egarens borgenär att, innan nye egaren lagfarit med sitt fång, erhålla inteckning i egendomen för sin fordran, men inteckning och lagfart sökas vid samma forum och ansökningar derom få endast upptagas på landet å lagtima ting och i stad å viss dag i veckan, hvadan i afseende å möjligheten att erhålla lagfart eller inteckning lagen icke gynnar inteckningssökanden på nye egarens bekostnad, utan lemnar, med undantag allenast för ett mera utomordentligt fall, nye egaren tillfälle att genom lagfartsansökning förekomma inteckning för förre egarens skuld, der den ej ändock har sakrätt. Helt olika blefve, om 82 § i förslaget antoges till lag, förhållandet hvad angår ny egare till fastighet och förre egarens borgenär, som söker utmätning af egendomen. Särdeles på landet med de understundom ganska långa tiderna emellan lagtima tingen skulle, då utmätning får sökas och verkställas när som helst, nye egaren icke ens hafva möjlighet att genom lagfartsansökning lägga hinder i vägen för utmätning af sin egendom och icke heller, eftersom utmätning af fast egendom medför förmansrätt från den dag utmätningen verkställdes, kunna hindra, att förre egarens borgenär finge taga betalning för sin fordran ur den utmäta egendomen, så framt ej händelsevis inträffat, att nye egarens lagfartsansökning och utmätningen skett just på samma dag. Följden af stadgandet skulle blifva, att ingen försigtig man kunde våga att inlåta sig i köp om fast egendom under annat förhållande än att han vore i tillfälle att å samma

dag, då köpet skedde, derå söka lagfart, enär han eljest vore underkastad äfventyret, att egendomen under tiden mellan köpet och lagfarten kunde blifva utmätt för säljarens skuld.

Enär sålunda hvarken den utan anmärkning lemnade 13 § i förslaget eller 14 § uti in-teckningsförordningen utgör grund för afvikelse uti ifrå-gavarande hänseende från den i förslagets 68 § uttryckta rättsgrundsats, att annan egendom, än som tillhör gäldenären, ej må för hans skuld utmätas, samt giltigt skäl till en sådan afvikelse från omförmälda rättsgrundsats icke heller eljest förefinnes, hemställes att 82 § måtte ur förslaget uteslutas.

Justitierådet *Södergren* anförde: det i 82 § föreslagna stadgande inne-bär, att fast egendom, ehuru genom laga fång från gäldenär till annan per-son öfverlåten, skall, intill dess att denne söker lagfart, häfta för öfverlå-tarens skulder, och det utan att egendomen vore för gälden med in-teckning behäftad eller ens sådan in-teckning blifvit sökt eller nye egaren genom någon utfästelse gälden å sig tagit. Ett sådant stadgande synes mig icke höra till utsökningslagens egentliga ämne, utan det griper in — och det särdeles djupt — i det civilagens område, som afhandlar tillkomsten och arten af rättsförbindelser, för hvilkas slutliga bringande till verkställig-het den särskilda utsökningslagen skall bestämma sättet och ordningen. Sålunda, om någon bristfällighet förmenas vara för handen i den helt nyligen gjorda förändrade lagstiftningen om lagfart å fång till fast egendom, i det att lagfartens betydelse och ändamål samt nödvändighet för den, som fast egendom förvärfvar, borde i väsentlig mån utvidgas, vore det väl icke i utsökningslagen denna bristfällighet skulle afhjelpas.

Förslaget afser nemligen ändring i den lagstiftning, som förefinnes dels i Jordabalkens stadganden om laga fång till fast egendom och verkan deraf, och dels i förordningen den 16 Juni 1875 angående lagfart å sådant fång, äfvensom någon ändring i eller tillägg vid 14 § i förordningen nämnde dag angående in-teckning i fast egendom, — detta sednare nemligen i den syft-ning, att, hvad beträffar de i berörde § uppgifna fall, der in-teckning i öfver-låten fastighet kunde för förre egarens gäld vinnas, domstolens beslut om sådan in-teckning icke skulle erfordras såsom nödvändig grund för utmät-ningsmans befogenhet att under tidrymden emellan öfverlåtelsen och lagfarten taga fastigheten i mät för sådan skuld, utan kunde utmätning ske fastän någon fråga om in-teckning icke blifvit hos domstolen väckt och domaren således icke pröfvat, om de förhållanden, utan hvilkas befintlighet fastigheten icke kunde för förre egarens ej tillförene in-tecknade skuld häfta, verkligen voro för handen.

Om man dock nu lemnar ur sigte denna erinran, att det föreslagna stadgandet rätteligen icke skulle höra till Utsökningslagens egentliga ämne,

och sålunda detta föreslagna stadgande nu tages under granskning; så förekommer väl, att detsamma i någon väsentlig mån har den af Nya Lagberedningen återopade principiella öfverensstämmelsen med 14 § af förordningen den 16 Juni 1875 angående in-teckning i fast egendom; men förslaget går vida längre, än denna författning, i bestämmande derom, att öfverlåten fast egendom, intill dess att nye egaren sökt lagfart, kan komma att häfta för förra egarens skuld.

In-teckningslagens återopade stadgande bjuder nemligen, att då någon öfverlåtit sin fasta egendom till annan, och, innan nye egaren sökt lagfart, in-teckning för fordran blifvit i egendomen *sökt på grund af förra egarens medgifvande eller derförutan enligt 2 §*, skall öfverlåtelser ej utgöra hinder för in-teckningens beviljande; och upptager 2 § blott de fall, då egendomen häftar för ogulden köpeskilling enligt 11 kap. 2 § Jordabalken, — då egaren fått sig ålagdt att ställa säkerhet för omyndigs hos honom in-nestående medel, — eller då han är i brottmål förpligtad till skadestånd, som ej genast är till betalning förfallet. Endast inom denna skarpa begränsning tillåtes in-teckning i fastighet för förra egarens gäld; hvadan, då denne icke stått i något sådant förhållande, som i 2 § af in-teckningslagen omförmäles, icke heller före öfverlåtelser utfärdad skriftligt medgifvande om blifvande in-teckning, och han tillika varit nog ärlig att icke efter öfverlåtelser vidtaga åtgärd af sistnämnda beskaffenhet, nye egaren under förbuden af sin lagfart stode fri från all fara för egendomens tillgripande för annans gäld.

Det nu granskade förslaget åter afser, att under ifrå-gavarande tidrymd emellan öfverlåtelser och lagfarten skulle, icke blott i saknad af förra egarens medgifvande, utan i trots af allt hans och den nye egarens bestridande, fastigheten kunna tagas i mät för förra egarens skuld, utan allt undantag, och det så, som hade aldrig något af de i 1 kap. 2 § Jordabalken beskrifna laga fång skiljt öfverlåtare från eganderätten till fastigheten.

Jag kan icke tillstyrka detta förslag. Och håller jag före, att om det skall sättas i fråga att åt den i 18 § af förordningen om lagfart föreskrifna bok gifva sådan betydelse och kraft, att laga fång till fast egendom icke gäller emot förra egarens borgenärer derest det icke på grund af redan gjord lagfart finnes i samma bok antecknad, förslaget derom bör framträda i den yttre form, som påkallar lagstiftande maktens synnerliga uppmärksamhet på ett så viktigt ämne; samt att, om en sådan från vårt hittills varande rätts-system så ytterligt afvikande lag beslutes, den må, hvad yttre formen angår, finna sin plats bland de författningar, som icke blott i den inre mening, utan ock i klara ord och den yttre skepnadens anvisning tillkännagifvas angå de till Jordabalken hörande ämnen, så att lagen må blifva känd och bemärkt äfven af den, som är nog lycklig att hvarken såsom gäldenär

eller såsom borgenär behöfva göra sig närmare förtrogen med Utsökningslagens mulna påbud.

Justitierådet *Svedelius* lemnade denna § utan anmärkning.

84 §.

Då hvad denna § innehölle borde ega tillämpning äfven vid utmätning af fordran eller rättighet, ändå att utmätningen icke fullbordats genom kungörandet af det förbud, hvarom förmäles i 2 mom. af 75 §, ansågo Högsta Domstolens fleste ledamöter ett tillägg derom böra till förekommande af annan uppfattning införas.

Justitierådet *Huss*, som åberopade sitt vid 75 § afgifna yttrande, lemnade denna § utan anmärkning.

88 §.

Enär det icke tillhör civillagstiftningen att meddela föreskrifter om eller för auktionsverken i städerna, så och med hänsyn särskildt till stadgandet i första punkten af 116 §, trodde Högsta Domstolen riktigast och lämpligast vara, att hvad 88 § innehåller derom, att i stad, der särskildt auktionsverk finnes, det skall åligga utmätningsmannen att föranstalta om utmätt lös egendoms försäljning genom auktionsverkets försorg, ur sistnämnde § uteslutes.

97 §.

Då de i 2 mom. meddelade föreskrifter skola gälla för hvarje auktion å utmätt fast egendom och icke blott för det fall, som i 1 mom. omnämnes, hemstälde Högsta Domstolen, att 2 mom. skulle utgöra en särskild §.

Om hvad sålunda blifvit föreslagit bifölles, följde deraf, att de nu i förslagets 102, 123 och 127 §§ förekommande hänvisningar till 97 § borde omfatta äfven den nya §:n.

109 §.

Högsta Domstolen ansåg att auktionsförrättaren bör, innan auktionen afslutas, meddela underrättelse icke allenast om dagen och stället för sam-

manträdet till köpeskillingens fördelning, utan äfven om den tid på dagen, då sammanträdet skall taga sin början.

110 och 121 §§.

Vid det förhållande, att såsom i motiven anföres, någon fördelning af köpeskillingen icke kan vid sammanträdet ega rum, om köpeskillingen icke betalas, torde tiden, då köpeskillingen sist skall erläggas, böra sammanfalla med tiden för nämnda sammanträde och köparen icke hafva öppet att ända till slutet af sammanträdesdagen dröja med köpeskillingens gäldande. I anseende härtill syntes Högsta Domstolen lämpligt, om i 110 § stadgades, att köpeskillingen skall betalas sist å omförmälta sammanträde och att, derest köparen icke å sammanträdet, sedan rådrum honom lemnats att med borgenärerna och gäldenären aftala om liqviden, i händelse han sådant begär, erlägger köpeskillingen, köpet skall vara ogildt. Ett rådrum, som nämndt är, lärer böra medgifvas med hänsyn till det ändamål, som åsyftas dermed, att sista tiden för köpeskillingens inbetalande blifvit bestämd till dagen för sammanträdet till köpeskillingens fördelning. Om denna hemställan godkännes, torde bestämd dag för sammanträdet böra utsättas i 121 § samt 102 § ändras till närmare öfverensstämmelse med 110 §:ns nya lydelse.

118 §.

Med afseende å föreskriften i sista punkten af 91 § hemstälde Högsta Domstolens fleste ledamöter att orden "sist å försäljningsdagen" måtte ändras till: *före auktionen*.

Justitierådet *Svedelius* lemnade denna § utan anmärkning.

125 §.

Högsta Domstolens fleste ledamöter förenade sig i följande yttrande: Vid fördelning af köpeskillig för utmätt, såld, egendom kunna understundom förekomma frågor, hvilkas lösning taga i anspråk en juridisk insigt och erfarenhet, hvilka man ej har rätt att fordra hos utmätningssmannen; och då rättssäkerheten ej bör uppoffras för skyndsamheten, kunna Högsta Domstolens bemälda ledamöter följaktligen icke tillstyrka, att, i händelse öfverenskommelse om fördelningen icke kan träffas såsom i 124 § sägs, utmätningssmannen skulle få pröfva och afgöra, huruvida en fordran bör blifva föremål för tvist vid domstol eller, utan afseende å gjordt jäf, erhålla utdelning, än

mindre att den, som kronofogde satt till utmättningsman i sitt ställe, finge nämnda pröfningsrätt, hvilken enligt förslaget skulle tillkomma honom vid fördelning af köpeskillingen för utmätt lös egendom i de fall, om hvilka 119 och 120 §§ handla. På grund häraf hemställes, att, i stället för hvad 125 § innehåller, måtte stadgas att, om öfverenskommelse angående köpeskillings fördelning ej kan å sammanträdet träffas såsom i 124 § sägs, det åligger utmättningsmannen att till öfverexekutor genast insända protokollet öfver sammanträdet och öfriga till ärendet hörande handlingar, jemte köpeskillingen, samt att öfverexekutor skall ofördröjligen pröfva, huru tillgångarna böra fördelas, och låta sitt utslag i målet utfärdas efter anslag, på sätt i 34 § föreskrifves.

Derest denna hemställan bifalles, läser deraf följa,
 att orden i 3 §: "eller fördelning af köpeskillingen därför" böra utgå;
 att vidare orden: "utmättningsmannens fördelningsförslag eller" skola utgå ur 132 § och 1 mom. af 133 §;
 att 169 § ur förslaget uteslutes och i följd deraf nödiga ändringar vidtagas i 170 och 175 §§; samt
 att i 179 § orden "fast egendom, som blifvit af öfverexekutor såld" ändras till: *utmätt, såld egendom*, och med uteslutande af orden: "eller förslag till köpeskillings fördelning" emellan orden: "utmätning, auktion" sattes: *eller*.

Justitierådet *Svedelius* lemnade denna § utan anmärkning.

139 §.

Då fel och försummelser af den, hvilken kronofogde satt till utmättningsman i sitt ställe, icke borde lända kronofogden till befrielse från ansvarighet för redovisningen, hemstälde Högsta Domstolens fleste ledamöter, på det tvekan, härom icke måtte uppstå, att ordet "fogden" i slutet af första punkten måtte utbytas mot: *utmättningsmannen*.

Justitierådet *Södergren* ansåg derjemte att i sista punkten af denna § ordet *fullständigt* borde utgå, enär det stadgade äfventyret icke gerna kunde tillämpas i den händelse, att anteckningen i dagboken skett och funnes väsentligt upptaga hvad för ändamålet behöfdes, fastän denna anteckning enligt andras tycke borde hafva innehållit något mera för att rätteligen kunna kallas fullständig. Onödiga och ledsamma tvister om äfventyrets tillämpning kunde af detta uttryck i lagtexten framkallas.

Justitierådet *Huss* hemstälde, under åberopande af sin vid 3 § fram-

ställda anmärkning, att orden "som fogden ej kunnat förekomma" måtte utbytas mot orden "som ej kunnat förekommas."

Justitierådet *Svedelius* lemnade denna § utan anmärkning.

140 och 142 §§.

Till förekommande deraf, att i det uti 142 § omförmälda fall till "utmätningshandlingarne" måtte komma att hänföras äfven de handlingar, som omtalades i 2 mom. af förslaget 97 §, föreslogo Högsta Domstolens fleste ledamöter att, i stället för berörda uttryck, måtte sättas *de i 53 och 56 §§ nämnda handlingar*; och syntes enahanda ordutbyte lämpligen böra ske äfven i 140 §.

Justitieråden *Huss* och *Svedelius* lemnade förevarande 140 och 142 §§ utan anmärkning.

144 §.

Justitieråden *Södergren*, Friherre *Leuhusen* och *Svedelius* ansågo, att förevarande § kunde utgå, såsom obehöflig och derjemte vilseledande. Den omständighet, att här uttryckligen stadgades, att utmätningssman, som förhölle medel för fordringsegare, skulle ansvara för tjenstefel, kunde nemligen gifva anledning till antagande, att sådan påföljd ej skulle drabba honom för underlåtenhet att iakttaga till exempel föreskrifterna i 141 eller 142 §, der någon dylik påföljd ej funnes utsatt. — För den händelse att §:n skulle bibehållas, hemställde Högsta Domstolen att, i öfverensstämmelse med hvad i 50 § blifvit iakttaget, i stället för: "laga ränta" måtte sättas: *ränta efter sex för hundra om året*.

Justitieråden *Rabe*, *Huss* och *von Segebaden* biträdde endast senare delen, af anmärkningen vid förevarande §.

148 §.

Med afseende å innehållet i 154 och 156 §§ hemställde Högsta Domstolen att orden: "till dess domstol annorlunda förordnar" måtte utgå.

157 §.

Enär det funnits nödigt att i 158 § utsätta, att den, mot hvilken handräkning enligt samma § gifves, ej är förment att sin talan vid domstol

efter stämning utföra, ansågo Högsta Domstolens fleste ledamöter äfven böra antydast, att detsamma också gäller hvad angår handräckning, som lemnas efter 157 §.

Justitierådet *Huss* lemnade denna § utan anmärkning.

162 §.

Justitieråden *Södergren* och Friherre *Leuhusen* hade mot slutpunkten i denna § ("och ege ändock — — — hos öfverexekutor") den betänklighet, att, derest sökanden tappade saken hos underrätt, denna kunde företaga sig att för kostnaden hos öfverexekutor tilldela sökandens vederpart ersättning till högre belopp, än öfverexekutor och möjligen äfven Hofrätt åt honom bestämt; hvilket ingalunda vore förenligt med den grundsats Justitieråden i deras yttrande öfver 32 § velat upprätthålla. Med skäligt förtroende till öfverexekutors förmåga att, i betraktande af krafvens och de emot dem gjorda invändningars beskaffenhet, någorlunda kunna förutse, hvilka kraf skulle komma att vid domstol fullföljas, trodde Justitieråden senare delen af förevarande § kunna få sådan lydelse, att på öfverexekutor kunde ankomma att antingen bestämma ersättning till sökandens vederpart eller ock hänskjuta frågan till domarens pröfning i sammanhang med sjelfva saken.

167 §.

Med afseende å innehållet af 2 mom. i 75 §, enligt hvilket vid utmätning, hvarom der förmäles, till förrättingens fullbordande hör jemväl kungörande af det i samma § omnämnda förbud, syntes Högsta Domstolens fleste ledamöter att 1 punkt. af 167 § borde innehålla, att för klagan öfver utmätning gäldenär eger tid intill klockan tolf å femtonde dagen sedan utmätning fullbordats eller blifvit i fall, hvarom sägs i 75 §, hos gäldenären verkställd.

Justitierådet *Huss* åberopade sitt vid 75 § afgifna yttrande.

Justitierådet *Svedelius* yttrade: Den tidpunkt, från hvilken besvärstiden skall beräknas, synes icke vara med tillräcklig tydlighet bestämd. Då för utmätningens fullbordande enligt förslaget i vissa fall erfordras, att protokollet öfver den hos gäldenären verkställda utmätning skall, på sätt 75 § föreskrifver, genom utmätningmannens eller borgenärens försorg annan person delgifvas, kan med skäl ifrågasättas, huruvida i sådant fall tiden för utmätningens öfverklagande må räknas från den dag, då utmätning hos gäldenären

skedde, eller från den tid, då utmätningssprotokollets delgifvande egde rum. Vid jämförelse af 75, 84 och 167 §§ synes likväl förslaget mening vara, att besvärstiden skall på förstnämnda sätt beräknas, men till förebyggande af missförstånd torde ett förtydligande i nämnda hänseende vara af nöden.

181 §.

Justitierådet *Rabe* anförde: Då stadgandena i denna § hvarken lära eller, efter min tanke, böra antagas afse andra fall, än när den, som vunnit, varit sökande eller klagande hos öfverexekutor, hemställer jag, att orden: "den vinnande" i första punkten måtte ändras till *den, som hos öfverexekutor varit sökande eller klagande och sin talan vunnit.*

185 §.

Enär, i den händelse att Hofrätten funnit någon böra öfver anförda besvär höras, samtliga besvärshandlingarne skola tillställas vederparten, ansåg Högsta Domstolen, att delgifningsbeviset bör härom innefatta intyg; och hemställes derföre, att orden: "vederparten af besvären fått del" måtte ändras till: *vederparten af besvärshandlingarna fått del.*

192 §.

Justitierådet *Södergren* anförde: Om, såsom jag vid 32 § anmärkt, Hofrätts värdighet och anseende komma att lida genom den föreslagna bestämningen om Härads- och Rådstufvurätts behörighet och makt att i sina domar granska och bedöma riktigheten af Hofrätts beslut i de från öfverexekutor fullföljda lagsökningsmål; så skulle åter, enligt förevarande 192 §, — som innehåller något verkligen godt deruti, att den frikallar Kongl. Maj:t från en dylik underrätternas granskningsmakt, — Hofrätt vinna ökad betydelse genom intagande af Kongl. Maj:ts höga ställning i instansordningen för sådana mål. Hofrätt blefve i dessa mål en "Konungens Högsta Nämnd", men en Nämnd, som vore fördelad i tre Hofrätter, dessa vidare fördelade, såsom jag tror det nu vara, i tillsammans tolf hvar inom sig omröstande och beslutande divisioner.

Dessa begge förslag, 32 och 192 §§, utgå från en gemensam grund i föreställningen om behovet och lämpligheten af den allmänna rättigheten i skuldfordringsmål till återvinningstalan vid domstol; hvilken rättighet förmenas uppväga saknaden af den nuvarande högsta instansen i lagsökningsmål. Jag befarar dock, att detta erbjudna vederlag icke eger så högt värde. Väl komme gäldenären att i återvinningssmålet slutligen få rättigheten att under Kongl. Maj:ts pröfning draga frågan, om han verkligen häftat i klar

och förfallen skuld; men emellan den dag, då han i lagsökningsmålet behöft att söka Kongl. Maj:ts pröfning och förklarande, att krafvet vore tvistigt och skulle bero af rättegång vid domstol, och den dag, då han i återvinningsprocessen omsider får taga sin tillflykt till Kongl. Maj:t, ligger en för hans ekonomiska välfärd möjligen förstörande katastrof: utmätningen och försäljningen af hans egendom och de därför inflytande medels utbetalning till vederparten, till fullgörande af Konungens Befallningshafvandes och Hofrättens eller måhända blott den sistnämnda myndighetens utslag. Om denne förment gäldenär, då han emottog lagsökningen hos Konungens Befallningshafvande för hundratusen kronor på grund af hvad nu i lagsökningsmålet antogs vara en klar skuldförbindelse, hade tillika från annan person fått sig tillstäld en stämning till domstol om kraf för tjugufem öre — ett för sin förmenta obefogenhet bestridt, men af envishet fullföljdt anspråk — så hade vår gäldenär icke varit tvungen att utan Kongl. Maj:ts slutliga dom lemna dessa tjugufem öre i vederpartens hand annorlunda än mot stäld säkerhet om eventuellt återgäldande, derest omsider sakens utgång komme att det föranleda; hvaremot han utan möjlighet af Kongl. Maj:ts pröfning måste, till definitivt fullgörande af utslag i lagsökningsmålet, släppa i vederpartens hand de fordrade hundratusen kronor utan all säkerhet om återbetalning i den händelse, att den sistnämnde komme att i återvinnings-saken tappa. Så stor vore skilnaden emellan processerna hos domstolen och hos exekutor. Begge krafven voro dock i sin natur och sitt ändamål lika; de hade kunnat utföras på samma väg, talan hos domstol. Det berodde icke på svarandens godtfinnande att välja den för honom farligare vägen, afgörandet hos öfverexekutor; det var just för att räddas från denna han hade behöft att få söka Kongl. Maj:ts pröfning af Hofrättens måhända med tre röster mot två beslutna utslag.

Sålunda måste jag anse rättigheten till återvinningstalan vara ett alltför svagt vederlag för mistningen af högsta instansen för allmänna lagarnes tillämpning. Rättigheten att anställa och utföra process är, i och för sig betraktad, en bedröflig, ytterst torftig rättighet. Den, som har något i handom, är lyckligare än den som genom rättegång vill eftersträfvat det. Denne senare har icke visshet att det finnes kvar att tillgå då han omsider med den gynnsamma domen i handen kommer för att taga det, — den återvinningsökande har ej säkerhet ens att kunna med stämningen anträffa sin vederpart, som måhända bemyndigat annan man att uppbära de hundratusen kronorna och sjelf försvunnit från orten.

Nya Lagberedningen har, enligt de förslaget bilagda motiv, satt lit dertill, att, då icke andra skuldfordringsmål få af öfverexekutorerna upptagas, än sådana, som afse klar och förfallen fordran, hvilken grundar sig å skuldebref eller annat skriftligt fordringsbevis, så borde, om ett sådant lag-

sökningsärende icke förvisades till domstol, utan afgjordes, frågan anses vara af den enkla beskaffenhet, att, sedan Hofrätten afgjort målet, skäl icke förefinnes till ändring i Hofrättens utslag.

Den, som någorlunda haft tillfälle att öfverskåda förhandlingarne hos de högre instanserna, har nogsamnt erfarit, att ej sällan förekommit menings-skiljaktighet i tydningen af skriftliga förbindelser. På ett enda ord — ja, på befintligheten eller saknaden af ett skiljetecken i den skrifna handlingen kan uppfattningen af skriftens sammanhang och verkliga mening bero: på detta enda ord, detta lilla skiljetecken, kan en parts hela ekonomiska välfärd hänga. Inom vårt samhällslif är det visst icke alltid att vänta, att förbindelser skrivas under kunnig persons ledning och enligt hans förestafvande. Man får se sådana skrifter, i hvilka utgifvaren, med begagnande af otjenliga och sväfvande uttryck, tyckes i den ena raden hafva velat alldeles förändra hvad han i den andra betingat i vilkor och begränsningar. Det kan vara för domaren rätt bekymmersamma stunder då han i sådana frågor skall bestämma sin mening. Ett exempel ur verkliga erfarenheten i detta ämne synes mig förtjena att här anföras. Hos Högsta Domstolen förekom nyligen en sak, hvaruti det gälde tydningen af en borgen såsom för egen skuld för utfästelserna i ett arrendekontrakt: arrendatorns egna skuld var klar och ostridig, såsom direkt följd af utfästelse i kontraktet; frågan var nu om borgensförbindelsens tillämplighet derå. Det är i detta mitt valda exempel alldeles likgiltigt, om frågan var hos exekutor eller hos domstol väckt, ty den angick uteslutande tydning af "skriftligt fordringsbevis," just det, hvarmed enligt 12 § i förevarande lagförslag, öfverexekutor har att sig befatta; men till förmån för den, som möjligen tror någon vigt ligga derpå, må jag nämna, att fordringsegaren hade icke hos exekutor, utan vid domstol, i löftesmannens konkurs, väckt frågan härom. Saken föredrogs hos Högsta Domstolen den 28 Augusti innevarande år och blef — det må noga bemärkas! — föremål för tillämpning, den första, af Kongl. Stadgan den 21 nästförtutgångna April derom att, då någon af Högsta Domstolens afdelningar funne, vid öfverläggning till dom, den å afdelningen rådande mening afvika från rättsgrundsats eller lagtolkning, som förut varit af Högsta Domstolen antagen, egde afdelningen förordna, att målet skulle af Högsta Domstolens båda afdelningar samfäldt afdömas. Föredragningen inför Högsta Domstolens plenum skedde den 31 Oktober, då saken afgjordes med *åtta röster mot åtta*. Så kan det hos nuvarande högsta instansen slå sig ut med tydningen af skriftligt fordringsbevis, vare sig att den sker i pröfning af klagan mot öfverexekutors utslag i lagsökningsmål eller på talan i en hos domstol väckt skuldfordringstvist eller i ett från underrätt, kommet mål om sökt återvinning. Hvarföre så icke äfven hos någon af Hofrätternas tolf afdelningar? Och dessa ega icke sig emellan sådant sammanhållnings-

band till beredande af enhet i lagskipningen, som det enligt ofvannämnda Kongl. Stadga för Högsta Domstolens två afdelningar gällande. — Det är för öfrigt att märka, att icke så nödvändigt allt är i lagsökningsmålet färdigt dermed, att man har tydningen af den åberopade förbindelsen gifven. Det återstår att göra lagliga tillämpningen; och denna är icke alltid så alldeles klar efter formulär. Hvilken fråga om lagtillämpning finnes, hvarom någon skulle våga ett absolut påstående, att meningsskiljaktighet och misstag icke skulle kunna hända?

Ännu en betraktelse må jag här tillägga, ehuru jag redan ordat vidlyftigt i detta ämne, hvars enligt min tanke ytterst stora vikt jag dock tror skola rättfärdiga det.

Då i allmänhet höres ett starkt yrkande om största skyndsamhet i exekutionsväsendet — det anspråk, för hvars tillfredsställande man nu satt i fråga att för justitieärenden af den årt, att ett enda sådant *kan* ega större materiel betydelse, än alla de ärenden tillsammans, med hvilka rikets högsta domareinstans under hela månader har att sig sysselsätta, denna instans skulle alldeles tillstängas, — synes det mig vara föga troligt, att öfverexekutorer och Hofrätter, då de i lagsökningsmål finna den åberopade skriftliga förbindelsen till sin inre mening och rätta tydning tvifvelaktig, så att inom domstolarne skulle kunna uppstå skiljaktiga meningar derom, skulle blott af denna orsak förklara målen tvistiga och förvisa dem till domstol. Hvarje sådan myndighet skall, äfven under allra högsta tvekan att hafva funnit det rätta, på den knapphändiga skriftvexlingen i lagsökningsmålet antaga endera af de motsatta tydningarne och i enlighet dermed afgöra saken.

Med hyllning åt den förut åberopade maximen, att för skyndsamhetens vinnande i exekutionsväsendet man ej bör uppoffra rättssäkerheten, kan jag icke tillstyrka det i första punkten af förevarande 192 § föreslagna stadgande, utan önskar att i lagsökningsmålen, såsom i allt annat inom samhällslifvet, hädanefter så som hitintills, Kongl. Maj:t må vara högsta myndigheten i staten att "rätt och sanning styrka och befordra, vrångvisa och orätt hindra och förbjuda."

Justitieråden Friherre *Leuhusen*, *Huss* och *von Segebuden*, som delade de af Justitierådet Södergren uttalade betänkligheter mot stadgandet i första punkten af denna §, förklarade sig ej heller kunna samma stadgande tillstyrka.

Justitieråden *Rabe* och *Svedelius* lemnade ifrågavarande § utan anmärkning.

2:o.

Förslag till Förordning om nya Utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall.

2 §.

Justitieråden *Södergren* och Friherre *Leuhusen* åberopade sin vid 12 § i förslaget till Utsökningslag gjorda erinran.

11 §.

Justitieråden *Södergren* och *Svedelius* ansågo den i 1 mom. intagna förklaring: "hvilket med ordet order vanligen utmärkes" icke vara med lagstil öfverensstämmande och jemväl såsom öfverflödig kunna utgå.

I öfrigt lemnades af Högsta Domstolen detta förslag utan annan erinran, än om iakttagande af de rättelser i åberopandet af vissa paragrafer uti nya Utsökningslagen, som måste ega rum, derest Högsta Domstolens anmärkningar mot förslaget till nyssberörda lag vunne godkännande; hvarjemte Justitierådet *Huss* åberopade sin vid 54 § af Utsökningslagen gjorda hemställan.

3:o.

Förslag till Förordning angående upphäfvande af Ridder- skapets och Adels rätt att göra utpantning hos sina frälsebönder och

4:o.

Förslag till Förordning angående stämmingsmän

lemnades af Högsta Domstolen utan anmärkning.

Slutligen blef Högsta Domstolens nu förda protokoll uppläst och justeradt.

In fidem

E. Adlerstråhle.

*Utdrag af protokollet öfver Justitiedepartementets-ärenden, hål-
let inför Hans Maj:t Konungen i Statsrådet å
Stockholms Slott den 30 December 1876,*

i närvaro af:

Hans Excellens Herr Statsministern Friherre DE GEER,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena BjÖRNSTJERNA,
Statsråden: LAGERSTRÅLE,
 THYSELIUS,
 CARLSON,
 Friherre ALSTRÖMER,
 WEIDENHIJELM,
 LOVÉN,
 Friherre VON OTTER,
 FORSSELL;
Justitieråden: VON SEGEBADEN,
 SVEDELIUS.

Herr Statsministern och Chefen för Justitie-departementet anmälde i underdånighet Nya Lagberedningens förslag till 1:o Utsökningslag, 2:o Förordning om nya utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall, och 3:o Förordning angående stämmingsmän, jemte Högsta Domstolens öfver detta förslag afgifna utlåtande, sådant det finnes intaget i Högsta Domstolens protokoll den 21 sistlidne November; och tillkännagaf Herr Statsministern, att han, efter samråd med Nya Lagberedningens ledamöter, funnit de i Högsta Domstolen emot förslagen framställda anmärkningar böra föranleda till en i några delar förändrad lydelse och i öfverensstämmelse dermed låtit uppgöra förslag, afsedda att till Riksdagen framställas.

Sedan Herr Statsministern häruppå redogjort för innehållet af så väl
Bih. till Riksd. Prot. 1877. 1 Saml. 1 Afd. 2 Häft.

Nya Lagberedningens ofvanberörda förslag med de i Högsta Domstolen deröfver afgifna yttranden, som äfven de af Herr Statsministern öfversedda förslagen, anförde Herr Statsministern:

“I det förslag till ny utsökningslag, som jag nu i underdånighet framlägger, hafva flera af de i Högsta Domstolen framställda anmärkningar mot det till Högsta Domstolens granskning öfverlemnade förslag blifvit helt och hållet iakttagna. Under återopande af de för dessa ändringar inom Högsta Domstolen anförda skäl, tillåter jag mig att rörande grunderna för förslaget i öfrigt hänföra mig till de vid Nya Lagberedningens förslag fogade motiv, och anser mig nu endast böra bemöta några särskilda anmärkningar, som inom Högsta Domstolen blifvit framställda, men antingen icke iakttagits eller icke föranledt sådan ändring, som inom Högsta Domstolen blifvit ifrågasatt.

Mot det i 3 § af Nya Lagberedningens förslag begagnade uttryck angående den ansvarighet, hvari kronofogde bör stå, då han sätter annan till utmättningsman i sitt ställe, hafva Högsta Domstolens fleste ledamöter anmärkt, att detsamma ej med tillräcklig bestämdhet utmärkte vidsträcktheten af denna ansvarighet. Fyra bland desse ledamöter, hvilka ansett förslagets mening vara, att, hvad angår andra förrättningar än utmätning, kronofogde icke alls skall stå i ansvar för substitutets fel och försummelse, samt att, beträffande utmätningar, hans ansvarighet ej skall vara annan, än som i förslagets 139 § omförmäles, hafva hemställt om en ändring i öfverensstämmelse härmed. En ledamot åter, enligt hvars åsigt meningen varit att ålägga kronofogden en vidsträcktare ansvarsskyldighet, har ansett, att en föreskrift, likartad med det stadgande i ämnet Lagkomiténs och äldre Lagberedningens förslag innehålla, vore att föredraga. Den olika uppfattning, som sålunda gjort sig gällande angående betydelsen af ifrågavarande, med ordalagen i 1855 års kronofogdeinstruktion öfverensstämmande uttryck, utvisar, att detsamma behöfver närmare bestämmas, och så har ock skett i det nu framlagda förslaget. I likhet med Högsta Domstolens fleste ledamöter anser jag, att ansvarigheten icke bör omfatta andra förrättningar än utmätningar, och så torde ock nu gällande stadgande i ämnet allmännast tolkas, men å andra sidan synes mig, att vid utmättningsförrättningar ansvarigheten icke kan så inskränkas, som samme ledamöter föreslagit, utan bör vara fullständig. Anledningen till stadgandet har varit nödvändigheten att bereda trygghet för borgenären vid utsökande af penningefordran. Kronofogden, som har sig ålagdt att ställa uppbördsborgen, måste anses erbjuda denna trygghet, men så är icke alltid förhållandet med substitutet, och bedömandet af hans vederhäftighet måste derföre öfverlemnas åt kronofogden på hans ansvar. Hans ansvarighet för andras fel bör dock icke utsträckas utöfver hvad nödvändigheten kräfver, och minst bestämmas för åtgärder af substitutet, hvilka kronofogden omöjligen kan öfvervaka, såsom förhållandet är

med många handräkningsförrättningar, hvilka icke afse att uppbära penningar. Det tjenstemannaansvar, hvarunder substitutet handlar, måste här antagas erbjuda erforderlig säkerhet.

Det i slutet af 3 § gjorda tillägg har tillkommit med anledning af de inom Högsta Domstolen vid 125 § gjorda anmärkningar, till hvilka jag torde få återkomma.

I 12 § uttryckes den grundsats, att såsom vilkor för rättigheten att för fordrans utsökande anlita den ordning, utsökningslagen medgifver, fordringen skall vara klar och förfallen samt grunda sig å skuldebref eller annat skriftligt fordringsbevis. Under erkännande, att denna grundsats vore teoretiskt riktig och öfverensstämmande med 1734 års lag, hafva likväl fyra bland Högsta Domstolens ledamöter ansett sig böra erinra derom, att härigenom komme att afskaffas den sedan länge häfdvunna praxis, enligt hvilken jemväl fordringsanspråk, som ej grundats å verkliga fordringsbevis, fått hos exekutivmyndigheterna anhängiggöras.

De anmärkningar, hvilka blifvit framställda mot nu gällande lagstiftning rörande utsökningsväsendet och framkallat fordringar på en fullständig revision af detsamma, torde hufvudsakligen kunna sammanfattas såsom klagan öfver brist på tillräcklig skyndsamhet vid lagsökningsmålens behandling och fullföljd samt öfver saknaden af den tydlighet i föreskrifterna rörande sjelfva exekutionen, som kan göra den säker och snabb. Flera af de bestämmelser, hvilka afse vinnande af detta ändamål, synas mig såsom en nödvändig förutsättning fordra ett konsekvent fasthållande af ofvanberörda i 12 § uttalade grundsats. Sådana äro bestämmelserna om en i allmänhet kortare besvärstid, om densammans räknande från utslagets dag och om borttagande af en instans i skuldfordringsmål, likasom andra mot gäldenären strängare stadganden, ämnade att påskynda exekutionsärendenas bringande till slut. Den af justitieråden åberopade, vid sidan af gällande lag utbildade praxis torde ej heller böra tillmätas särdeles högt värde såsom medel för fordringsegaren att komma till skyndsamt åtnjutande af sin rätt, enär det för afböjande af exekutionen ej erfordras mer än att gäldenären antingen omedelbart hos öfverexekutor eller, i händelse denne, då gäldenären försummat att förklara sig, dömer till utmätning, vid klagan i Hofrätt bestrider sökandens påstående. Två af Högsta Domstolens bemälda ledamöter hafva ansett, att någon betänklighet vid förslagens antagande ej skulle möta, om, såsom Lagkommittén och äldre Lagberedningen finge anses hafva åsyftat såsom alldeles nödvändigt, i ny lagstiftning angående domstolsväsendet verkligt tillfredsställes det behof, som framkallat den i praktiken utöfver lagens lydelse tillkomna utsträckningen af länsstyrelsernas myndighet i exekutionsärenden. Hvad nämnda komitéer föreslagit i afseende å tätare sammanträden vid domstolar å landet — något strängare kontumacialförfarande finnes

ej i deras förslag ifrågasatt -- har genom Kongl. Förordningen angående ändring i vissa fall af gällande bestämmelser om häradsting den 17 Maj 1872, så vidt under närvarande förhållanden ske kunnat, blifvit antaget att gälla för domsagor, bestående af ett eller två tingslag, och en sedermera äfven anlitad utväg har blifvit Eders Kongl. Maj:t beredd att, hvad angår domsagor, bestående af flera tingslag, genom särskild anordning för ett eller flera af dessa tingslag eller genom flera härads sammanslagning till ett tingslag än vidare utvidga nämnda förordnings verkningsskrets, till vinnande af hvilket ändamål ett medel äfven finnes deruti, att efter den nyligen genomförda regleringen af häradshöfdingarnes löneförmåner man lättare kan, när deraf göres behof, genom domsagors klyfning minska dessas områden. I de mera glest befolkade landsorter, der sådan anordning torde möta största hindret, lärer väl ock residensstadens aflägsenhet föranleda att under nuvarande förhållanden oftare än å andra ställen domstolen i orten anlitas äfven i mål, som kunnat hos öfverexekutor anhängiggöras. Hvad vid denna § blifvit anmärkt torde således ej utgöra giltig anledning att till den ännu ej bestämda tid, då ny lag angående domstols- och rättegångsväsendet kan blifva antagen, uppskjuta framläggandet af förevarande förslag.

Då det med afseende å exekutivprocessens summariska beskaffenhet icke synes lämpligt att i lagsökningsmål, längre än 20 § medgifver, utsträcka rättigheten att skriftvexla och sålunda fördröja målets bringande till slut, har jag ej kunnat biträda den af två ledamöter utaf Högsta Domstolen vid nämnda § framställda anmärkning, det gäldenären borde vara berättigad att få med svar bemöta borgenärens påminnelser. Af enahanda skäl har jag ansett den af samme ledamöter vid 21 § gjorda anmärkning icke böra föranleda annan ändring i denna §, än att, till undvikande af missförstånd, deri blifvit intaget stadgande om rätt för part, som tager del utaf en å vederdelosidan ingifven originalhandling, att vid detta tillfälle öfver handlingen sig yttra. Något anstånd för svars afgifvande bör han ej erhålla.

Stadgandet i 27 §, att gäldenär, utom i de fall som i 24 och 25 §§ nämnas, ej må hos öfverexekutor åberopa andra än skriftliga bevis, hafva två utaf Högsta Domstolens ledamöter velat ändra i sådan riktning, att det samma ej blefve ovilkorligt, utan medgäfvne rättighet för öfverexekutor att, äfven om skriftliga bevis ej åberopats, likväl kunna, när skälig anledning dertill förekomme, förklara ett mål tvistigt. Men då berörda stadgande är en naturlig konsekvens af föreskriften i 12 §, att den sökande å sin sida ock måste grunda sin talan å skriftlig handling; och detsamma försvaras äfven af den i 32 § gäldenär gifna rätt till återvinning vid domstol, har förslaget i förevarande del bibehållits oförändradt.

Den i nyssnämnda 32 § en gäldenär medgifna rättighet att, ehuru han tappat i den exekutiva processen, dock göra sin talan gällande i vanlig

rättegångsväg, är för honom en utväg att få den bevisning pröfvad, som han ej kunnat hos den exekutiva myndigheten förete. Det har häremot blifvit anmärkt utaf två bland Högsta Domstolens ledamöter, att domstol skulle kunna komma att pröfva samma fråga, som förut varit föremål för öfverexekutors och hofrätts bedömande, utan att några nya, på den redan afgjorda saken inverkan förhållanden efter densammas anhängiggörande hos öfverexekutor inträffat, samt att, om tvisten fullföljdes hos hofrätt, samma hofrätt åter skulle blifva nödsakad behandla en af hofrätten förut afgjord sak och företaga granskning af ett utaf hofrätten redan meddeladt utslag. Detta kan inträffa redan efter nu gällande lag uti alla fall, der exekutivmyndigheterna förklara ett skuldfordringsmål tvistigt, utan att dock, så vidt jag har mig bekant, hittills försports några sådana olägenheter, som en af Högsta Domstolens ledamöter ansett skulle uppstå i följd af det föreslagna stadgandet. Det får ej heller förbises, att sedan utslag i utsökningsmålet fallit och gått i verkställighet samt den tappande således ej har något intresse af att om samma sak anställa oskäligen rättegång, han icke lär begagna sin rätt att stämma om återvinning, derest han ej i den nya rättegången kan förebringa förut ej pröfvade skäl och bevis, hvarförutan han ej torde ega någon utsigt att vinna sin talan.

På sätt i Nya Lagberedningens motiv blifvit visadt, står återvinningsrätten — hvilken ock öfverallt återfinnes i de utländska processlagarne — uti det närmaste sammanhang med de uti förevarande förslag gifna bestämmelser angående skuldfordringsmåls handläggning, och jag kan därför ej tillstyrka någon inskränkning uti denna rätt. Dess tillvaro utgör ock en förutsättning för den i 192 § föreslagna minskning af instansernas antal i lagsökningsmål.

Med afseende å stadgandet i 50 § att, om dom, hvarå utmätning eller annan verkställighet följt, ändras eller upphäfves, den, som verkställigheten sökt, skall, jemte återbärande af lyftad eller tillträdd egendom, tillika fylla all genom domens verkställighet orsakad skada, har Högsta Domstolen ansett, att den, som får på grund af 40 § lyfta utmätt lös egendom eller enligt 41 § tillträda viss lös egendom, bör ställa pant eller borgen ej mindre för hvad han lyfter eller tillträder, såsom förslaget innehåller, utan äfven för det skadestånd, hvartill han kan kännas skyldig, om domen ändras eller upphäfves. Men häremot förekommer, att enligt 39 §, mot hvilken någon anmärkning ej blifvit framställd, borgenär är berättigad att utan ställande af pant eller borgen erhålla utmätning, ändå att domen öfverklagas, och att 41 § tillåter att utan sådan säkerhet kvarstad må läggas å gods, om hvars utgifvande är förordnad genom dom, som ej vunnit laga kraft. Om nu den vinnande parten lyfter den enligt 39 § utmäta egendomen eller genom full verkställighet af den i 41 § nämnda dom får tillträda det omtvistade

godset, kan ej genom blotta lyftningen eller tillträdan det för den tappande uppstå någon skada, så framt han erhåller säkerhet för all den återbäring, som enligt 50 § kan ifrågakomma. Vid sådant förhållande synes ej vara någon anledning, att såsom vilkor för lyftningen föreskrifva pant eller borgen för skada, som kunnat uppkomma äfven om lyftningen ej egt rum.

Vid 42 § har en ledamot af Högsta Domstolen ansett, att det i nämnda § för erhållande af verkställighet å en icke lagakraftvunnen dom, hvarigenom flyttnings- eller afträdesskyldighet blifvit ålagd, uppställda vilkor, att uppehåll med verkställandet skall vålla märklig skada, borde bortfalla. I sammanhang härmed har han anmärkt, att vilkoret icke heller syntes väl öfverensstämma med 158 §, enligt hvilken hus- eller jordegare kan, utan att hafva någon dom och utan att behöfva visa någon skada, erhålla öfver-exekutors förordnande om hyresmans eller brukares vräkande, der denne ej kan visa sannolika skäl för sin rätt att qvarsitta. Enligt 158 § fordras dock för erhållande af vräkning, att bestämd legotid tilländagått eller flyttnings-tid i följd af uppsägning inne är. Flyttnings- eller afträdesskyldigheten måste således vara uppenbar. De fall deremot, då fråga om hyresmans eller brukares förpligtande att afflytta drages under domstols pröfning, torde — såsom Nya Lagberedningen i sina motiv erinrat — hufvudsakligast vara sådana, då hyresmannen eller brukaren påstås hafva i följd af kontraktsbrott förverkat sin rätt att qvarsitta, eller ock eljest vara af mera invecklad beskaffenhet. Vid sådant förhållande synes omsorgen om den tappandes möjliga rätt bjuda, att verkställighet å domar i dylika mål medgifves endast, när särskilda omständigheter dertill föranleda, och detta så mycket hellre, som enligt den hittills allmännast rådande praxis verkställighet å dylika domar icke fått ega rum, förr än de vunnit laga kraft.

I 45 § har på de af Högsta Domstolens fleste ledamöter anförda skäl uteslutits orden: "inför rätta slutet eller erkänd." Deremot torde det ej vara nödigt fordra, att Rättens beslut angående en förliknings fastställande skall hafva vunnit laga kraft, innan den får verkställas. Har en förlikning blifvit ingången under sådana formaliteter, att den enligt 20 kap. Rättegångsbalken kunnat af Rätten fastställas, läser den ock, så vida ej uppenbart fel blifvit af Rätten begånget, förblifva för parterna bindande, och då torde ock verkställighet derå böra kunna meddelas, ändå att Rättens beslut ej vunnit laga kraft.

Jemte det Högsta Domstolens fleste ledamöter vid 54 § föreslagit en ändring, som af mig ock blifvit vidtagen, har en af sanme ledamöter tillika hemställt, att i förordningen om nya utsökningslagens införande måtte stadgas, att när ett sådant skuldebref, som i nyssnämnda § omförmäles, erkännes inför kronofogde, stadsfogde eller notarius publicus, denne skall öfver erkännandet föra protokoll, hvori skuldebrevet ordagrant intages. Det torde

dock kunna blifva föremål för tvekan, huruvida en sådan bestämmelse är fullt ändamålsenlig och om den icke, genom den omgång och möjliga kostnader, som deraf kunde följa, skulle motverka ett allmännare bruk af ifrågavarande exekutoriska urkunder, men i alla händelser synes stadgandet icke hafva sin plats i en förordning af civillags natur, utan, om det finnes lämpligt, böra meddelas i administrativ väg.

Enligt 75 § får utmätning af en på ej löpande handling grundad fordran ej anses fullbordad och således ej medföra förmånsrätt förr än förbud meddelats den, från hvilken fordringen skall utgå, att deraf utgifva något till annan än utmätningssmannen eller den, till hvilken i följd af utmätningen gäldenärens rätt kan komma att öfvergå. Skälen till denna föreskrift finnas i Nya Lagberedningens motiv anförda, och giltig anledning synes mig ej förefinnas att, såsom en ledamot af Högsta Domstolen förordat, återupptaga förra Lagberedningens stadgande, enligt hvilket utmätningen var avslutad och medförde förmånsrätt, så snart den blifvit hos gäldenären verkställd, och förbudet betraktades allenast såsom en efterföljande säkerhetsåtgärd.

Uti de nyligen utfärdade lagarne angående sakrätterna i fast egendom, har lagfart bibehållit betydelsen att utgöra det nödvändiga villkoret för betryggande af en redan förvärfvad eganderätt, så att denna, ehuru genom öfverlåtelsen förvärfvad, om lagfart icke blifvit sökt, kan komma att stå tillbaka så väl för annans senare förvärfvade eganderätt, som ock för öfriga sakrätter i fastigheten, ändock att de tillkommit efter det öfverlåtelsen skedde. Vid sådant förhållande synes man, på sätt i 82 § skett, utan att göra sig skyldig till någon inkonsekvens, kunna låta den sakrätt, som i och genom utmätningens åtgärden uppkommer och hvilken för sitt bestånd icke erfordrar någon efterföljande åtgärd, förblifva gällande äfven mot en äldre öfverlåtelse, i afseende å hvilken, då utmätningen skedde, nye egaren uraktlåtitt att vidtaga de föreskrifna åtgärderna till öfverlåtelsens betryggande. Af samma skäl som en panträtt, hvilken förre egaren medgifvit i fastigheten och hvilken såsom sakrätt icke vidhäftade fastigheten då den öfverläts, ändock kan komma att blifva gällande mot en öfverlåtelse, som är äldre än denna, synes den panträtt, som genom utmätningen uppkommer, under samma förhållanden böra blifva gällande mot den äldre öfverlåtelsen. Det torde således ej vara skäl att, såsom Högsta Domstolens fleste ledamöter yrkat, ur förslaget alldeles utesluta 82 §, och detta så mycket mindre som derigenom det nuvarande missförhållandet, att gäldenären genom att upprätta en öfverlåtelsehandling, hvilken endast för detta ändamål användes och hvarå lagfart aldrig sökes, kan förhindra att hans fastighet tages i mät till gäldande af hans förbindelser, skulle för framtiden komma att fortfara.

Men, ehuru sålunda uteslutandet af denna § icke torde kunna utan

olägenhet ega rum, synes mig dock en ändring af §:n vara nödvändig. Under det nu gällande lagstiftning lemna nye egaren tillfälle att genom en, så fort ske kan, företagen ansökan om lagfart förekomma, att *inteckning* beviljas för förre egarens gäld, skulle nemligen enligt förslaget en dylik möjlighet saknas att förekomma egendomens *utmätning* för sådan gäld under den tid, som förflyter till dess Rätten sammanträder för lagfartsärendes behandling. För att bereda nye egaren en dylik möjlighet äfven för sist omförmälda tid och sålunda åvägabrunga fullständig analogi med förhållandet i afseende å den frivilliga pantsättningen, har derföre 2 mom. i 82 § erhållit den förändrade lydelse förslaget till proposition utvisar. I sammanhang härmed har äfven funnits nödigt meddela föreskrift derom att, i händelse vid utmätningen tid för nye egaren ännu står öppen att genom lagfarts sökande undanröjda utmätningen, försäljningen af den utmäta fastigheten skall anstå till dess sig visat om lagfart sökes.

De af Högsta Domstolen föreslagna ändringar uti 103 (102), 110 och 121 §§, i syfte att tiden, då köpeskilling för utmätningssvis såld fastighet sist skall erläggas, måtte alldes sammanfalla med tiden för sammanträdet för köpeskillingens fördelning, hafva blifvit iakttagna. Deremot synes det af Högsta Domstolen vid 110 § ifrågasatta tillägg om rådrom för köparen att med borgenärerna och gäldenären aftala om likviden vara mindre erforderligt, enär uppenbart torde vara att vid sammanträdet i allt fall så kommer att tillgå som detta tillägg skulle uttrycka.

Vid 125 § hafva Högsta Domstolens fleste ledamöter anmärkt, att då vid fördelning af köpeskilling för utmätt såld egendom understundom kunna förekomma frågor, hvilkas lösning taga i anspråk en juridisk insigt och erfarenhet, hvilka man ej har rätt att fordra hos utmätningssmannen, och då rättssäkerheten ej borde uppoffras för skyndsamheten, Högsta Domstolens bemälda ledamöter ej kunde tillstyrka att, i händelse öfverenskommelse om fördelningen icke kan träffas, utmätningssmannen skulle få pröfva och afgöra fördelningsfrågorna, än mindre att den, som kronofogde satt till utmätningssman i sitt ställe, finge nämnde pröfningsrätt, hvilken skulle tillkomma honom vid fördelning af köpeskillingen för utmätt lös egendom i de fall, om hvilka 119 och 120 §§ handla. Samme ledamöter hafva derföre hemställt att, i stället för hvad 125 § innehåller, måtte stadgas att, om öfverenskommelse angående fördelningen ej kan å sammanträdet träffas som i 124 § sägs, det åligger utmätningssmannen att till öfverexekutor genast insända alla ärendet rörande handlingar jemte köpeskillingen. samt att öfverexekutor derefter skall ofördröjligen verkställa fördelningen.

Enligt min åsigt vore det visserligen följdriktigast och med naturen af flertalet utaf de vid en fördelning förekommande tvistefrågor mest öfverensstämmande, om man, i analogi med förfarandet uti konkurs, föreskrefve,

att alla fördelningsfrågor, om hvilka godvillig öfverenskommelse ej kunnat träffas, skulle instämmas till domstol och sedermera behandlas i vanlig tvistemålsväg. Men då detta i anseende till vår nuvarande domstolsorganisation skulle, hvad landet angår, medföra alltför stora praktiska olägenheter, och man derföre torde bära, fortfarande som hittills, låta exekutiva myndigheter pröfva och afgöra fördelningsfrågorna, synes mig icke vara skäl att frångå den af Nya Lagberedningen föreslagna anordning, enligt hvilken underexekutorn, i händelse han förrättat försäljningen af utmätt egendom, äfven skall fördela den derför inflytande köpeskilling.

Enahanda praktiska skäl, som föranledt dertill att bestyret med *försäljning* af utmätt fastighet å landet i vissa fall öfverlemnats till underexekutorerna — mot hvilken anordning någon anmärkning ej blifvit framställd och ej heller torde med fog kunna göras — synas mig nemligen i väsentlig mån ega giltighet äfven i fråga om *fördelningens* verkställande. En anordning af den art, som inom Högsta Domstolen förordats, skulle föranleda till känbara olägenheter för de i fördelningsfrågan intresserade. Antagligen komma underexekutorerna att hufvudsakligen få befattning med auktioner å sådana mindre egendommar, som äro belägna på längre afstand från länets residensstad, och i dessa fall äro vanligen borgenärerna lika som köparen boende i den ort, der egendomen är belägen. För dessa borgenärer är det utan tvifvel förenadt med vida större kostnad och besvär att nödgas bevaka sin rätt och söka utfå sin betalning vid det aflägsnare exekutionssätet i residensstaden, i stället för att åtnjuta sin rätt i hemorten. Den tidsutdrägt, som skulle vållas genom fördelningens hänskjutande till öfverexekutor, blefve ej heller obetydlig. Då öfverexekutor skulle i första hand uppgöra fördelningen och tillhandahålla de till honom remitterade medlen, blefve det utan tvifvel nödigt, att särskildt sammantråde inför honom hölles, och att dag derför utsattes och genom allmänna tidningarne kungjordes på vanligt sätt, hvartill ej ringa tid måste åtgå. Under denna tid skulle borgenärerna uppehållas i sin rätt och medlen ligga ofruktbara.

Genom bestämmelsen, att underexekutorn ej får, innan hans fördelningsförslag vunnit laga kraft, sätta det i verkställighet annorledes än mot säkerhets ställande af borgenären, torde i materielt hänseende vara tillräckligt sörjdt derför, att, om ett misstag begås af förrättningsmannen, det icke kan blifva förlustbringande för den enskilde parten, helst om man tager i betraktande förrättningsmannens personliga ansvarighet för sina åtgärder i tjänsten och särskildt derför att den ställda säkerheten är fullgod, hvilket han af omtanke för sin egen säkerhet manas att noggrant pröfva. Olägenheten af ett utaf förrättningsmannen tilläfventyrs begånget misstag skulle således inskränka sig dertill, att den lidande parten nödgas hos öfverexekutor söka

rättelse och under tiden uppehålles i sin rätt, hvarvid dock bör bemärkas, att dylik omgång och tidsutdrägt endast undantagsvis drabba *en* bland borgenärerna, då de deremot enligt den inom Högsta Domstolen föreslagna anordning skulle såsom regel drabba *alla* borgenärerna. Ses frågan ur öfvervägande formel synpunkt, visar den sig visserligen något annorlunda. Tryggheten för ett riktigt bedömande af en svårlöst fråga, der en sådan förekommer, är utan tvifvel större, då frågan handlägges af öfverexekutor, och olikheten mellan öfver och underexekutor i detta hänseende framträder i förslaget tydligt deri, att öfverexekutor kan, om han finner skäligt, sätta sitt beslut i verkställighet utan pant eller borgen för hvad parten på grund af beslutet lyfter, hvilket deremot är underexekutorerna förbjudet. Men äfven i formelt hänseende torde giltiga skäl kunna åberopas till stöd för underexekutorernas befogenhet att i första hand verkställa fördelningen. Den sålunda åt underexekutorn uppdragna befattningen är icke så främmande för hans verksamhet i öfrigt, att svårare eller oftare återkommande oriktigheter synas vara att befara. Underexekutor har nemligen redan i sin egenkap af auktionsförrättare åligganden af den art, att i talrika fall köpeskillingens fördelning endast utgör en tillämpning af åtgärder och beslut, som han förut vidtagit eller meddelat. Så skall enligt den med nu gällande lag öfverensstämmande 105 § af förslaget underexekutor, då han förrättar auktion, der fråga är om beståndet af in-tecknad nyttjanderätt m. m. dylikt, — hvilket fall ofta å landsbygden förekommer — uppgöra en beräkning, dervid, enligt alldeles enahanda grunder som vid köpeskillingens fördelning, hvarje fordran skall upptagas till det belopp, hvartill den beräknas uppgå den dag, då sammanträdet för fördelningen eger rum. Denna åtgärd är uppenbarligen identisk med upprättande af fördelningsförslaget och, såsom afgörande öfver verkliga sakrätters *bestånd*, af mera genomgripande verkan än ett sådant förslag. Äfven i det vanliga fall, att köpeskillingen eller en del deraf ej aflemnas i penningar, utan medelst in-teckning, som köparen innehar eller fått öfvertaga, måste underexekutor såsom auktionsförrättare uppgöra utredning om den ifrågavarande handlingens värde och betalningsrätt i förhållande till öfriga fordringar eller med andra ord en provisorisk fördelningsplan, hvilken åtgärd äfven är af framstående vikt såsom bestämmande för köpets bestånd och köparens rätt att tillträda egendomen.

Ett ytterligare stöd för förslaget i förevarande fråga ligger deri, att underexekutorerna sedan långliga tider faktiskt — om än utan stöd af uttrycklig lag — ofta verkställt fördelning af köpeskillingsmedlen för utmätt egendom, så väl lös som fast, och det af erfarenheten bestyrkta förhållande att klagan i dylika mål ej ofta förekommer i högre instanser torde kunna antagas bevisa, att parternas rätt varit så väl bevarad, som det varit möjligt under det ofullständiga skick, hvari lagstiftningen i detta ämne befun-

nits. Anledning torde följaktligen ej förefinnas att, samtidigt dermed att de anmärkta bristerna i lagstiftningen afhjelpas, frångå underexekutorerna en funktion, som de redan dessförinnan kunnat utöfva utan kända olägenheter för det allmänna eller de enskilde parterne. Hvad särskildt fördelningen af köpeskillingsmedlen för utmätt lös egendom angår, synes dock den inom Högsta Domstolen anmärkta oegentligheten, att fördelningen kunde komma att för rättas af de kronofogden underordnade tjänstemännen, böra undanröjas, och har för sådant ändamål ett tillägg skett i slutet af 3 §.

Då den i 137 § 1 mom. gifna föreskrift om köpeskillingsmedels ned-sättande i länets ränteri bör gälla äfven för medel. som vid fördelning å landskansli blifvit borgenär tillagda, men icke af honom lyftas, har nämnda moment blifvit omredigeradt. Härigenom vinnes äfven, att stadgandet i 138 § om köpeskillingsmedels insättande i bankinrättning kommer att omfatta alla dylika medel.

Mot 144 § hafva tre af Högsta Domstolens ledamöter anmärkt, att densamma borde utgå såsom obehöflig och derjemte vilseledande. Denna §, som visserligen, hvad deri omförmälda ansvar för tjänstefel angår, ej kan anses vara nödvändig, men icke heller torde böra gifva anledning till den inom Högsta Domstolen befarade misstyding, att alla andra tjänstefel ej skulle föranleda till ansvar, har egentligen betydelse i fråga om utmätningsmans skyldighet att i det afsedda fallet gälda ränta, men torde jemväl i öfrigt kunna försvara sin plats, såsom utmärkande att påföljden i förevarande fall ej inskränker sig till räntebetaling.

Att, på sätt en ledamot af Högsta Domstolen föreslagit, i 181 § ändra orden: "den vinnande" till: "den, som hos öfverexekutor varit sökande eller klagande och sin talan vunnit" torde ej vara lämpligt. Ifrågavarande § bör afse *hvarje* vinnande part, äfven om han ej varit sökande eller klagande, utan svarande, men af någon anledning, t. ex. om han fått sig tillerkänd ersättning för förklaringskostnaden, vill bereda laga kraft åt utslaget.

Vid 192 § hafva fyra bland Högsta Domstolens ledamöter förklarar sig ej kunna tillstyrka det föreslagna borttagandet af rättigheten att hos Konungen fullfölja talan mot hofrätts utslag i de mål, hvarom 2 Kap. handlar, eller de egentliga skuldfordringsmålen. De betänkligheter, bemälda ledamöter häremot hysa, gå i främsta rummet derpå ut, att ibland dylika mål understundom kunde förekomma sådana, att afgörandet vore förenadt med svårigheter, att de olika instanserna stannade i olika beslut och att besluten äfven i den nuvarande högsta instansen understundom fattades med en ringa majoritet. Men, om också det medgifves, att sådana fall *kunna* förekomma, torde man dock ej kunna jäfva erfarenhetens vittnesbörd, att de höra till de sällsynta undantagen. Det bör ej förgätas, att, i följd af den lydelse 12 § eger, de ifrågavarande målen icke äro eller få vara tvistiga;

att de, noggrant bestämda till arten af den bevisning, som deri får åberopas, och afseende endast en viss grupp af aftal, skilja sig från öfriga utsökningsmål och icke heller kunna i allmänhet jemföras med de vid domstolarne förekommande tvistemålen, och att denna deras egendomliga beskaffenhet icke förändras derigenom, att det står borgenären öppet att med förbigående af de exekutiva myndigheterna instämma krafvet till domstol. Om man — då lagens bestämmelser naturligtvis böra grundas å hvad som är regel, icke å de mera sällsynta undantagen — jemför antalet af de skuldfordringsmål, som af hofrätterna afgöras, med den ytterst ringa bråkdel deraf, som under nuvarande förhållanden fullföljes till Kongl. Maj:t, och man tillika tager i betraktande, att af de sålunda fullföljda målen någr. uppenbarligen blifvit det endast för att bereda gäldenären en betalningsfrist, torde det blifva temligen klart, å ena sidan, huru viktigt det är, att det oändligt öfvervägande flertalet af borgenärer förhjelpes till sin rätt utan uppehåll under tiden för revisionsökandet, och å andra sidan huru jemförelsevis ringa det motsatta intresset är. Härtill kommer — och på denna omständighet bör enligt min uppfattning läggas vikt — att det fåtal af gäldenärer, som sålunda enligt förslaget skulle uteslutas från rättigheten att i exekutiv väg fullfölja talan hos Kongl. Maj:t, deremot alltid skulle hafva rättigheten öppen att stämma om återvinning i domstolsväg och följaktligen kan, om anledning dertill finnes, på denna väg vinna fördelen af att få sin rätt af den högsta instansen pröfvad och der tilläfvventyrs godkänd — hvilket dock ingalunda innebär att Kongl. Maj:t, om målet blifvit afgjort i exekutiv väg, skolat ändra hofrättens lagsökningsslag. Lyckligtvis lära väl ock de fall vara sällsporda, der, såsom uti det inom Högsta Domstolen exempelvis anförda, den slutligen vinnande parten till följd af vidriga omständigheter icke kan utfå sin rätt, och dylika fall böra snarast hänföras till sådana ofall, som ej rimligen kunna af någon lag förekommas. Under sådana förhållanden synas mig de inom Högsta Domstolen framställda betänkligheter icke utgöra tillräckliga skäl för någon förändring uti ifrågavarande §.

Uti förslaget till förordning om nya utsökningsslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall hafva i 11 § 1 mom., i följd af anmärkning utaf två bland Högsta Domstolens ledamöter, några ord blifvit uteslutna såsom öfverflödiga, och hafva derjemte på andra ställen mindre redaktionsändringar blifvit vidtagna. I afseende å grunderna till så väl detta förslag som förslaget till förordning angående stämmingsmän, hvilket senare af Högsta Domstolen lemnats utan anmärkning, tillåter jag mig att åberopa de af Nya Lagberedningen författade motiv.

Tiden, då nya utsökningsslagen samt nyssberörda båda förordningar skola träda i kraft, har af mig blifvit föreslagen till den 1 Januari 1879.

Att bestämma en närmare tidpunkt torde icke vara lämpligt med hänsyn till den tid, som måste åtgå för ordnandet af den nya stadsfogdeinstitutionen samt vidtagandet af de förändringar i magistraternas arbetsordningar, utmätningmännens instruktioner m. m., som af den nya lagstiftningen för-
anledas. Då denna lagstiftning också torde komma att inverka på land-
sekreterarnes löneinkomster, torde det äfven vara önskligt att före dess tillämp-
ning lemna rådrum för genomförandet af en ny reglering af landssekrete-
rarnes lönevilkor.

I sammanhang med nu anmälda lagförslag har Nya Lagberedningen äfven uppgjort förslag till förordning angående upphäfvande af Ridderskapets och Adelsn rätt att göra utpantning hos sina frälsebönder, och har Högsta Domstolen, som blifvit öfver förslaget hörd, lemnat detsamma utan anmärkning. Förslaget är af beskaffenhet att för dess antagande erfordras Ridder-
skapets och Adelsn bifall. Nästa lagtima adelsmöte sammanträder emellertid ej förr än under år 1878. Vid sådant förhållande blefve det således, om förslaget nu framlades till näst sammanträdande Riksdag och sedermera af densamma antoges, nödigt att under år 1877 sammankalla urtima adelsmöte, för att frågan icke skulle jemlikt 87 § Regeringsformen förfalla, men, då det icke torde vara skäl att endast för denna frågas behandling vidtaga en dylik åtgärd, torde med detta förslags framläggande för Riksdagen få tills vidare anstå. I följd häraf synes, för undanrödjande af ovisshet, vara lämpligt att uti förordningen om nya utsökningslagens införande m. m. intages uttrycklig bestämmelse, att genom densamma någon ändring icke göres uti Ridderskapets och Adelsn ifrågavarande utpantningsrätt.

Med anledning af hvad jag nu anfört, får jag i underdånighet hem-
ställa, att Eders Kongl. Maj:t täcktes besluta att, i öfverensstämmelse med det af mig i underdånighet anmälda förslag till nådig proposition, öfver-
lemna till Riksdagens antagande förslag till

1:o utsökningslag,

2:o förordning om nya utsökningslagens införande och hvad i afseende derå iakttagas skall, och

3:o förordning angående stämmingsmän.

Justitieråden von Segebaden och Svedelius åberopade sina vid försla-
gens granskning i Högsta Domstolen afgifna yttranden i de delar, hvori det nu framlagda förslaget till proposition afveke från de af Justitieråden utta-
lade åsikter.

På tillstyrkan af Statsrådets öfrige ledamöter behagade
Hans Maj:t Konungen bifalla hvad Herr Statsministern

hemställt; och skulle till följd häraf till Riksdagen aflåtas nådig proposition af innehåll bilagan litt. A till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo
C. P. Hagbergh.
